

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN MÜZİK VE
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BELİRLİ GÜN VE HAFTALARA
YÖNELİK İŞLENEN MÜZİK DERSİ İLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİ**

**Vildan ÖZDEMİR
(Yüksek Lisans Tezi)**

İstanbul, 2018

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN MÜZİK VE
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BELİRLİ GÜN VE HAFTALARA
YÖNELİK İŞLENEN MÜZİK DERSİ İLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİ**

**Vildan ÖZDEMİR
(Yüksek Lisans Tezi)**

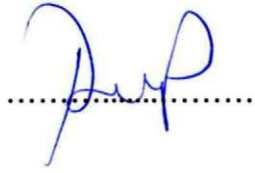
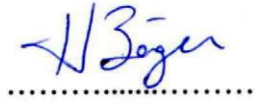
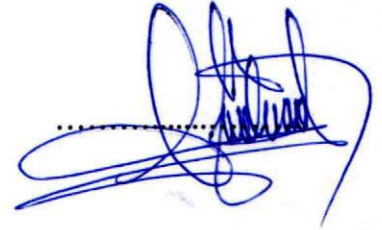
**Danışmanlar
Doç. Dr. Duygu PİJİ KÜÇÜK
Prof. Dr. Mustafa USLU**

İstanbul, 2018

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2018**

ONAY

Vildan ÖZDEMİR tarafından hazırlanan “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersi ile İlgili Görüşleri” başlıklı bu çalışma, 16.08/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı Soyadı	İmza
TEZ DANIŞMANI	Doç. Dr. Duygu PIJİ KÜÇÜK	
JÜRİ ÜYESİ	Dr. Öğr. Üyesi Hakan BAĞCI	
JÜRİ ÜYESİ	Dr. Öğr. Üyesi Bülent HALVAŞI	

ÖZGEÇMİŞ

- 2011** Antalya ATSO Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü'nden mezun oldu
- 2015** Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'ndan mezun oldu
- 2016** Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programını kazandı
- 2016** 35. madde görevlendirmesi ile Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Unvanı Araştırma Görevlisi
E-Posta vildan.ozdemir@marmara.edu.tr

ÖNSÖZ

İlkokul ve ortaokullarda işlenen birçok dersin öğretim programında yer alan belirli gün ve haftalar, öğrencilere sosyal ve kültürel çeşitli konuların kavratılmasında kullanılan önemli ve etkili araçlardan biridir. İnsan hakları, bağımsızlık, hayvan hakları, kültürel ve tarihi mirasların öneminin kavratılması, sağlık, afet ve ilkyardım vb. geniş konu yelpazesine sahip belirli gün ve haftaların işlenmesi yoluyla, bireysel ve toplumsal anlamda bazı olumlu gelişmelere ulaşılabilmektedir.

Müziğin eğitimsel işlevleri kapsamında bakıldığında; okul şarkılarının, okullarda kutlanacak veya anılacak olan belirli gün ve haftalara yönelik olarak öğrencinin dikkatini yoğunlaştırmak, önemini kavratmak, düzeyine uygun yaşantılarla konu hakkında kapsamlı bilgi edinmelerine yardımcı olmak, olumlu tutum kazanmalarını sağlamak gibi katkıları vardır. Bu doğrultuda; öğretmenlerin, belirli gün ve haftalar kapsamında kullanılabilecek okul şarkıları ile ilgili görüşleri ve belirli gün ve haftalara yönelik var olan durumu nasıl yorumladıklarının bilinmesi önemli hale gelmektedir.

Bu araştırma, ilköğretim okullarında müzik dersi kapsamında okul şarkıları aracılığıyla belirli gün ve haftaların kavratılmasının önemini ortaya koymak, öğretmenlerin belirli gün ve haftalara yönelik şarkı dağarcığı seçimini hangi kriterlere göre yaptıklarını, öğrencilerin yaş ve seviyelerine uygun şarkı seçimine yönelik görüşlerinin neler olduğunu, belirli gün ve haftalara uygun daha etkin kaynakların oluşumuna ve belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine ne gibi katkıda bulunulabileceğini belirleyebilmek amacıyla yapılmıştır.

Bu anlamda, var olan durumun tespit edilmesi önemli bir gereklilik olarak düşünülmüştür. Bunun sağlanması için, ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerine başvurulmuş ve elde edilen bulgular araştırmada yer almıştır.

Araştırmanın her aşamasını yakından takip edip yol göstererek desteğini esirgemeyen değerli tez danışmanım Doç. Dr. Duygu Piji Küçük'e, tecrübeleriyle yol gösteren değerli bölüm başkanımız ve ikinci tez danışmanım Prof. Dr. Mustafa Uslu'ya, veri

toplama sürecindendeki yardımlarından dolayı kıymetli meslektaşım Arş. Gör. Kutbettin Kuyumcu ve eşi Hilal Kuyumcu'ya teşekkürlerimi sunarım.

Her daim ve her konuda en büyük destekçim olan, bilgisi ve sevgisi ile yoluma ışık tutan sevgili annem Reyhan Gülhisar'a içten ve sonsuz teşekkürler...

İstanbul, 2018

Vildan ÖZDEMİR

ÖZET

Bu araştırmada, ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Tarama modeline uygun olarak düzenlenen araştırmada, bu temel amaca uygun olarak; öğretmenlerin, belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının müzikal yapıları, nicel ve nitel yeterlilikleri, şarkıların öğretimi konusunda ne gibi sorunlar yaşadıkları hakkındaki görüşleri alınmıştır. Buna ek olarak öğretmenlerin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme durumları, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleyip işlemedikleri, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıkları/andıkları, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki görüşlerine ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin, belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek görüş ve önerileri belirlenmiştir.

Bu araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri, örneklemini ise, İstanbul ilinde bulunan devlet (n=46) ve özel (n=39) ilköğretim okullarında, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında görev yapan, random yoluyla seçilen müzik öğretmenleri (n=65) ve sınıf öğretmenleri (n=130) oluşturmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, her biri dörder bölümden oluşan “Müzik Öğretmenleri Anketi” ve “Sınıf Öğretmenleri Anketi” kullanılmıştır. Anketler araştırmanın amacına yönelik hazırlanan, öğretmenlerin belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkıları hakkındaki görüşlerini, belirli gün ve haftaların sağladığı yararlar ile ilgili görüşlerini, şarkıların öğretimi konusunda ne gibi sorunlar yaşadıklarını, hangi belirli gün ve haftaları kutladıklarını/andıklarını öğrenmeyi amaçlayan açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulardan oluşturulmuştur. Anketler katılımcılara uygulanmadan önce, uzman görüşlerine başvurulmuş ve İstanbul ili Ümraniye ilçesindeki bir ilkokulda görev yapan öğretmenlere pilot uygulama yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler, analiz için gerekli kodlamalar yapılarak bilgisayar ortamına geçirilmiştir. Anketlerin 1., 2. ve 3. bölümlerine ait çözümlenen veriler,

frekans (f) ve yüzdeliklerine (%) göre yorumlanmıştır. Anketlerin son bölümlerinde yer alan açık uçlu soruların çözümlenmesi için ise betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgularda aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Müzik ve sınıf öğretmenlerinin, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işlemeyi yararlı buldukları, müzik öğretmenlerinin; belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıları, müzikal yapılarının (ezgi, form, ses sınırları vb.) “kısmen uygun”, sözlerini ise (anlam, kelime dağarı) “uygun” buldukları, sınıf öğretmenlerinin; belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözlerini, yöneldiği yaş grubuna ve yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına “kısmen uygun” buldukları, kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı olmaları açısından “uygun” buldukları saptanmıştır. Müzik ve sınıf öğretmenleri, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin yurt ve ulus sevgini artırmalarına, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirmelerine, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmalarına vb. konulara genel anlamda katkı sağlayacağı görüşündedirler. Ayrıca, belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların kullanılmasını; ilgili konu hakkında farkındalığı artırması, kolay ve kalıcı öğrenme sağlaması ve öğrenci motivasyonunu artırması sebebi ile yararlı bulmaktadırlar. Belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasını; etkinliğin amacına ulaşmasına yardımcı olması, etkinliğe karşı motivasyonu artırması, konu bütünlüğünü tamamlaması ve öğrencilerin müzik dağarcığını zenginleştirmesi sebebi ile yararlı ve etkili bulmaktadırlar. Müzik öğretmenlerinin, müzik dersinde en çok kutladıkları/andıkları belirli gün ve haftaların; Atatürk Haftası, Öğretmenler Günü, İstiklâl Marşı’nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy’u Anma Günü, Şehitler Günü ve Anneler Günü olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde en çok kutladıkları/andıkları belirli gün ve haftalar ise, Atatürk Haftası, Öğretmenler Günü, İstiklâl Marşı’nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy’u Anma Günü, Şehitler Günü, Anneler Günü, Orman Haftası, İlköğretim Haftası, Hayvanları Koruma Günü, Kızılay Haftası, Dünya Çocuk Hakları Günü, Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası, Enerji Tasarrufu Haftası, Yeşilay Haftası ve Orman Haftası’dır. Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda yaşanan sorunlar ile ilgili, müzik ve sınıf öğretmenleri çoğunlukla, belirli gün ve haftalar ile ilgili var olan şarkıları yetersiz bulduklarını ve bu şarkılara ulaşmada güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler, ulaşılabilir ortak bir şarkı repertuarının

oluşturulmasını ve bu repertuarın Millî Eğitim Bakanlığı'nda kitap, CD, internet veya EBA ile t m  ğretmenlere ulaştırılmasını, eğitim m ziği bestecileri tarafından g ncel ve nitelikli (yaş gruplarına uygun vb.) besteler yapılmasını  nermektedirler.

Anahtar Kelimeler: Belirli g n ve haftalar, m zik dersi,  ğretmen g r şleri, m zik  ğretmenleri, sınıf  ğretmenleri, disiplinlerarası yaklaşım.

ABSTRACT

In this research, it is aimed to identify the opinions of music teachers and classroom teachers working in primary schools about the music lessons which take place on specific days and weeks. In the research conducted in accordance with the screening model, to fit for this basic aim; teachers were asked about the musical structures, quantitative and qualitative qualities of the school songs related to specific days and weeks, and what problems they have with respect to the teachings of the songs. The opinions of the teachers are received about the availability of repertoire for certain days and weeks, whether they prefer to teach the music lessons for specific days and weeks, which specific days and weeks they celebrate/memorialize in music lessons and the usefulness of music lessons for specific days and weeks on various topics. Also, the views and recommendations that can contribute to the teaching of teachers more efficiently on specific days and weeks are identified.

The population of this research consists of music teachers and classroom teachers working in primary schools in Istanbul, and the sample consists of music teachers ($n = 65$) and classroom teachers ($n = 130$) who were selected randomly, working in state ($n = 46$) and private ($n = 39$) primary schools in 2017-2018 school year.

As a means of collecting data in the research, "The Questionnaire of Music Teachers" and "The Questionnaire of Classroom Teachers, each consisting of four parts, were used. The questionnaire is made up of open-ended and multiple-choice questions, which aim to find out what teachers think about the school songs for specific days and weeks, their thoughts on benefits of these days and weeks, what kind of problems they have when teaching these songs and which specific days and weeks they celebrate/memorialize. Before the questionnaires were applied to the participants, expert opinions were gathered and the pilot was applied to the teachers working in a primary school in Ümraniye district of Istanbul.

The data obtained in the research were transferred to the computer by doing the necessary coding for analysis. The analyzed data of the 1st, 2nd and 3rd parts of the questionnaires were interpreted according to frequency (f) and percentages

(%). Descriptive analysis was used to analyze the open-ended questions in the last sections of the questionnaires.

The following results are obtained from the findings in the study:

Music and classroom teachers found that music lessons are useful for certain days and weeks; music teachers found that the musical structures (melody, form, sound limits etc.) of songs that exist for certain days and weekends are "partially appropriate" and the words are "appropriate" (meaning, vocabulary); classroom teachers found that the words of existing songs for certain days and weeks are "partially appropriate" in terms of their age group they are oriented to and the age group's vocabulary, and the songs are "appropriate" for their reminiscence and easiness to learn. Music and classroom teachers have the opinion that music lessons for specific days and weeks increase students' love of the country and nation, improve their responsibility to comply with traffic rules and legislation, be more conscious and responsible for the conservation of nature etc. will contribute in general terms. In addition, the use of songs in the teaching of specific days and weeks is found useful to raise awareness about the subject, to provide easy and long-lasting learning and to increase student motivation. Teachers found the use of songs useful and effective in exhibitions, demonstrations, excursions, etc. related to specific days and weeks, as it increases motivation to the activity, complements the topic, and enriches the music genre of the students. The music teachers mostly celebrate/memorialize the following specific days and weeks in their music lessons: Atatürk Week, Teacher's Day, Acceptance of Independence Anthem and Mehmet Akif Ersoy's Commemoration Day, Martyrs' Day and Mother's Day. The classroom teachers mostly celebrate/memorialize the following specific days and weeks in their lessons: Atatürk Week, Teachers' Day, Acceptance of Independence Anthem and Mehmet Akif Ersoy's Commemoration Day, Martyrs' Day, Mother's Day, Forest Week, Primary Education Week, World Animal Day, Kızılay Week, World Children's Rights Day, Attitude, Investment and Turkish Products Week, Energy Saving Week, Yeşilay Week and Forest Week. Regarding the problems of teaching existing songs for certain days and weeks, music and class teachers often point out that they find inadequate songs related to certain days and weeks and have difficulties in reaching these songs. Teachers recommend that a common song repertoire should be made accessible and that this repertoire should be delivered to all teachers by the Ministry of

Education's books, CDs, internet or EBA, and made up-to-date and qualified by the educational music composers (suitable for age groups etc.).

Keywords: Specific days and weeks, music lessons, teacher opinions, classroom teachers, music teachers, interdisciplinary approach.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	i
ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	xi
TABLolar LİSTESİ	xvi
KISALTMALAR	xviii
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç	3
1.3. Önem	4
1.4. Sınırlıklar.....	5
1.5. Sayıtlar	6
1.6. Tanımlar	6
BÖLÜM II: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR/ALANYAZIN	7
2.1. Belirli Gün ve Haftaların Önemi	7
2.2. Disiplinlerarası Yaklaşım	9
2.2.1. Sosyal Bilgiler Dersi	12
2.2.1.1. Sosyal Bilgiler Dersinin Tanımları.....	12
2.2.1.2. Sosyal Bilgiler Dersinin Amaçları	14
2.2.1.3. Sosyal Bilgiler Dersi ve Disiplinlerarası Yaklaşım.....	15
2.2.1.4. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Belirli Gün ve Haftalar	17
2.2.1.5. Sosyal Bilgiler Dersi Kazanımları İle İlişkilendirilebilecek Belirli Gün ve Haftalar	18
2.2.1.5.1. Bireysel Farklılıklar ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	19

2.2.1.5.2. Şehit, Gazi ve Millî Günler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	20
2.2.1.5.3. Afetler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	21
2.2.1.5.4. Bilim ve Teknoloji ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	21
2.2.1.5.5. Girişimcilik, Ekonomi ve Tasarruf ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	22
2.2.1.5.6. Çocuk Hakları ve İnsan Hakları ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	25
2.2.1.5.7. Türk Kültürü ve Türk Dünyası Toplulukları ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	26
2.2.2. Hayat Bilgisi Dersi	26
2.2.2.1. Hayat Bilgisi Dersinin Tanımları	26
2.2.2.2. Hayat Bilgisi Dersinin Amaçları	28
2.2.2.3. Hayat Bilgisi Dersi ve Disiplinlerarası Yaklaşım	29
2.2.2.4. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Belirli Gün ve Haftalar	30
2.2.2.5. Hayat Bilgisi Dersi Kazanımları ile İlişkilendirilebilecek Belirli Gün ve Haftalar	31
2.2.2.5.1. Sağlık, Temizlik ve Hastalıklar ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	32
2.2.2.5.2. Trafik ve İlk Yardım ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	33
2.2.2.5.3. Bilim ve Teknoloji ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	34
2.2.2.5.4. Mustafa Kemal ATATÜRK ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	35
2.2.2.5.5. Şehit, Gazi ve Millî Günler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar:	36
2.2.2.5.6. Doğa ve Hayvanlar ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	37

2.2.2.5.7. Ekonomi ve Tasarruf ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar	37
2.2.2.5.8. Afetler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar:	38
2.2.3. Müzik Dersi.....	39
2.2.3.1. Müzik ve Müzik Eğitimi Tanımı.....	39
2.2.3.2. Müziğin Eğitimsel İşlevi	40
2.2.3.3. Müzik Eğitim Programı ve Tarihsel Süreçleri	41
2.2.3.4. Müzik Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları	44
2.2.3.5. Müzik Dersi Öğretim Programı'nda Öğrenme Alanları.....	45
2.2.3.6. İlköğretim Müzik Dersinin Amaçları	45
2.2.3.7. Müzik Dersi ve Disiplinlerarası Yaklaşım	46
2.2.3.8. Müzik Dersi Öğretim Programı ve Belirli Gün ve Haftalar.....	48
2.2.3.9. Müzik Eğitiminde Okul Şarkılarının Önemi	50
2.4. İlgili Araştırmalar	53
BÖLÜM III: YÖNTEM	57
3.1. Araştırma Modeli	57
3.2. Evren ve Örneklem.....	57
3.3. Veri Toplama Araçları.....	62
3.3.1. Müzik Öğretmenleri Anketi	62
3.3.2. Sınıf Öğretmenleri Anketi.....	64
3.4. Verilerin Toplanması.....	65
3.5. Verilerin Analizi	66
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	68
4.1. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Müzik Dersini Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşleme Durumları.....	68
4.2. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Repertuara Ulaşabilme Durumları.....	69
4.3. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, İlköğretim Okulları Müzik Dersinde Kullanılmaya Uygun, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Şarkı Dağılımının Sayıca Yeterlilik Durumu.....	70

4.4. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının (Söz, Ezgi, Form, Ses Sınırları Vb.) Uygunluk Durumları	71
4.5. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları	73
4.6. Müzik ve Sınıf Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar	77
4.7. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri	82
4.8. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalar ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri	84
4.9. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları	87
4.10. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri	90
BÖLÜM V: SONUÇ	94
5.1. Yargı	94
5.1.1. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Müzik Dersini Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşleme Durumları	94
5.1.2. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Repertuara Ulaşabilme Durumları	94
5.1.3. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, İlköğretim Okulları Müzik Dersinde Kullanılmaya Uygun, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Şarkı Dağarcığının Sayıca Yeterlilik Durumu	95
5.1.4. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının (Söz, Ezgi, Form, Ses Sınırları Vb.) Uygunluk Durumları	95
5.1.5. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları	96

5.1.6. Müzik ve Sınıf Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar	98
5.1.7. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri	98
5.1.8. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, BGH ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri	99
5.1.9. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları	99
5.1.10. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri	100
5.2. Tartışma	100
5.3. Öneriler	103
5.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	103
5.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	104
KAYNAKÇA	105
EKLER	110
Ek 1: Müzik Öğretmenleri Anketi	111
Ek 2: Sınıf Öğretmenleri Anketi	119
Ek 3: İl Millî Eğitim Müdürlüğü Anket Araştırma İzni	127
Ek 4: Lisansüstü Eser Başlık Değişikliği Hakkında Enstitü Onay Yazısı	136
Ek 5: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Okul Şarkıları Önerileri	137

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 3.1.	Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı.....	58
Tablo 3.2.	Müzik Öğretmenlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Dağılımı	58
Tablo 3.3.	Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Okul Değişkenine Göre Dağılımı	59
Tablo 3. 4.	Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Dağılımı	59
Tablo 3.5.	Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı.....	60
Tablo 3.6.	Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı	60
Tablo 3.7.	Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Dağılımı	60
Tablo 3.8.	Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Dağılımı	61
Tablo 3.9.	Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı	61
Tablo 3.10.	Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Ankette Yer Alan Sorulara Ait İçerik Değerlendirmesi	63
Tablo 3.11.	Sınıf Öğretmenlerine Uygulanan Ankette Yer Alan Sorulara Ait İçerik Değerlendirmesi	65
Tablo 4.1.	İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Müzik Dersini Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşleme Durumları	68
Tablo 4.2.	İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Repertuara Ulaşabilme Durumları.....	69
Tablo 4.3.	Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, İlköğretim Okulları Müzik Dersinde Kullanılmaya Uygun, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Şarkı Dağarcığının Sayıca Yeterlilik Durumu.....	71
Tablo 4.4.	Müzik Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının (Söz, Ezgi, Form, Ses Sınırları Vb.) Uygunluk Durumları	72
Tablo 4.5.	Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının Uygunluk Durumları	73
Tablo 4.6.	Müzik Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları	74
Tablo 4.7.	Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları.....	76

Tablo 4.8.	Müzik Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar	78
Tablo 4.9.	Sınıf Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar	80
Tablo 4.10.	Müzik Öğretmenlerin Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında, Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri	82
Tablo 4.11.	Sınıf Öğretmenlerin Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında, Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri	83
Tablo 4.12.	Müzik Öğretmenlerinin, BGH ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri	85
Tablo 4.13.	Sınıf Öğretmenlerinin, BGH ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri	86
Tablo 4.14.	Müzik Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları.....	88
Tablo 4.15.	Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları.....	89
Tablo 4.16.	Müzik Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri	90
Tablo 4.17.	Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri	92

KISALTMALAR

BGH : Belirli Gün ve Haftalar

Bkz. : Bakınız

EBA : Eēitim Bilişim Aēı

MEB : Millî Eēitim Bakanlıēı

s. : Sayfa

BÖLÜM I: GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde; problem durumu, amaç, önem, araştırma ile ilgili sayıltılar, sınırlılıklar ve tanımlar ele alınmıştır.

1.1. Problem Durumu

Günümüzde hızla değişen ve karmaşıkleşan toplumda, ortaya çıkan sorunlarla baş edebilecek, sürekli değişen topluma uyum gösterecek bireylerin yetişmesi gerekir. Bu nedenlerle okullar öğrencilere, klasik kültür ile geçmişin ve bugünün sorunlarına bulunmuş çözüm yollarını aktarıcı rolünün yanı sıra, bireyin kişiliğini ve problem çözme yeteneğini geliştirme, sosyalleşme, demokratik yaşama alıştıırma gibi tutum ve davranışlar kazandırmaya yöneltmiştir (Arslantaş, 1989).

Eğitim; kişinin zihnî, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Eğitim, hayat boyu sürer; plânlı ya da tesadüfî olabilir. Okul, okuma-yazma, ders araç gereçleri ile ve bunların dışında aile veya bir çevre içinde, kişisel yetiştirme vs. yollarıyla yapılan öğretme, öğrenme, bilgi aktarma, beceri kazandırma çalışmalarının tümünü kapsayan bu çabalara yaygın eğitim de denmektedir. Kısaca, eğitim, öğretimi de içine alan çok geniş bir terimdir (Akyüz, 2012).

Eğitim programlarının içerdği bilgi, beceri ve alışkanlıkların belli amaçlara göre düzenli bir biçimde öğretilmesi ve kazandırılması, eğitim-öğretim süreçleri içerisinde olmaktadır. Okullarda eğitim programlarının amaçlarına göre davranış değişikliğinin gerçekleştirilmesi içeriğin etkin yöntemlerle verilmesi ile mümkündür (Arslantaş, 1989). Bir eğitim kurumunun eğitim programı, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı millî eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine yönelik tüm faaliyetlerini kapsamaktadır. Bu faaliyetler içerisinde, ders dışı etkinlikler olarak bilinen sosyal kulüpler, törenler, millî bayramlar, belirli gün ve haftalar, genel millî

kültürümüzü arttırıcı çalışmalar, özel ilgi ve meraklar yönünden çalışmalar, beden eğitimi çalışmaları, okullarda çıkarılacak dergi, gazete ve yıllıklar, okullarda gösterilecek filmler ve yapılacak çeşitli gösteriler, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler ve fonksiyonlar da girer (Hesapçıoğlu,1998).

İnsanlık tarihi incelendiğinde toplumların ve insanların eğitiminde güzel sanatlara ve onun bir dalı olan müziğe önemli bir yer verildiği görülmektedir. Eski Yunan’da müzik, eğitimin dayandığı temellerden biri, zevk ve ruh eğitiminin bir aracı olarak görülmüştür. Müzik sanatı, geleneksel kültürün önemli bir unsuru olarak devlet tarafından yardım görmüş, müzik ve jimnastiğe önemli bir eğitim, hatta ahlak eğitimi aracı gözüyle bakılmıştır (Yıldız, 2002). Eğitim alanında önem kazanan *müzikli eğitim, müzikle eğitim, müzik yoluyla eğitim* kavram ve uygulamaları, temelde müziğin etkili ve verimli bir eğitim aracı olmasından kaynaklanır. Müziğin, eğitimin değişik alan ve düzeylerinde öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran ya da sağlamlaştıran bir araç olduğu öteden beri bilinmektedir (Uçan, 1994, s.13). Müzik dersleri, ortaokullarda haftada 1 ders saati olarak, müzik öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. İlkokullarda ise müzik dersi sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir.

Okullarda kutlanacak veya anılacak belirli gün ve haftalar öğrencinin dikkatini o konu üzerine yoğunlaştırmak, önemini kavratmak, düzeyine uygun yaşantılarla konu hakkında kapsamlı bilgi edinmesini sağlamak, olumlu tutum kazanmasını sağlamak gibi benzeri amaçlarla programda yer almaktadır (Şiringel, 2006).

Bireylerin geleceğin etkin ve sosyal vatandaşları, toplumda başarılı bir insan olabilmeleri için sosyal etkinliklere katılımı sağlanır. Okullarımızda bunları sağlayacak etkinliklerin başında belirli gün ve haftaların kutlanması gelmektedir. Belirli gün ve haftalar ülkedeki bazı evrensel ve millî değerleri korumak, toplum için önemli konulara dikkat çekmek, toplumsal ve ekonomik sorunlara karşı halkı uyarmak amacı ile ortaya çıkmıştır (Gürdal, 1998).

Şiringel (2006)’nın “Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenlerinin İlköğretim 6. ve 7. Sınıfta Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında; bazı belirli gün ve haftaların öğrenme sağladığı (29 Ekim Cumhuriyet

Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı vb.) bazılarının ise (Birleşmiş Milletler Günü, İnsan Hakları Haftası, vb.) öğrenme sağlamadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan ilkokul ve ortaokul müzik dersi kitaplarının içerikleri incelendiğinde, belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkıları yetersiz görülmüştür. Öğretim programında ve sosyal etkinlikler yönetmeliğinde yer almasına rağmen belirli gün ve haftaların ders içi uygulamalarda kendine sınırlı yer bulduğu görülmektedir.

Tüm bu sebepler, belirli gün ve haftalar ile ilgili öğretmen görüşleri kapsamında var olan durumun ortaya konulmasına yönelik bir araştırmanın yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Bu düşüncelerden hareketle araştırmanın problem cümlesi, “ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İlköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenleri, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte midir?
2. Müzik ve sınıf öğretmenlerine göre, belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı ne durumdadır?
3. Müzik ve sınıf öğretmenlerine göre, ilköğretim okullarında kullanılmaya uygun, belirli gün ve haftalara yönelik sayıca yeterli şarkı dağarcığı var mıdır?
4. Müzik ve sınıf öğretmenlerine göre, belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların müzikal yapılarının (söz, ezgi, form, ses sınırları vb.) uygunluğu ne durumdadır?

5. Müzik ve sınıf öğretmenleri, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrenciler için yararlı olacağını düşünmekte midir?
6. Müzik ve sınıf öğretmenleri, belirli gün ve haftalardan hangilerini kutlamaktadırlar/anmaktadırlar?
7. Müzik ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleri nelerdir?
8. Müzik ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi hakkındaki görüşleri nelerdir?
9. Müzik ve sınıf öğretmenleri belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda ne gibi sorunlar yaşanmaktadır?
10. Müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek önerileri nelerdir?

1.3. Önem

Yapılan araştırma sonuçlarına göre, çocukların yaklaşık olarak on iki yaşından sonra yetişkin kişiliği biçimlenmeye başlamakta, ilköğretim okulu tamamlandığında ise kişiliğin baskın özellikleri gelişmektedir. Bu nedenle, demokratik toplum özelliklerini koruyan ve kültüre katkıda bulunmayı amaçlayan bireyler yetiştirebilmek için ilköğretim okulu döneminden yararlanarak çocukların çeşitli tutumları, kişilik özelliklerini, değer sistemlerini ve davranış kalıplarını kazanmaları gerekmektedir. ilkokul programı içerisinde yer alan ve tüm derslerle ilişkili olmasına rağmen 1968 ilkokul programıyla sosyal bilgiler dersi içerisine dâhil edilen belirli gün ve haftalar, disiplinlerarası işbirliğinin sağlanması için çok önemlidir. Çünkü bu gün ve haftalar kutlanırken gerçekleştirilen etkinlikler farklı branşlarında kaynaşmasını sağlayacak çok zengin bir içeriğe sahiptir (Akt. Deveci, 2003; Kaltsounis, 2005). Bu araştırmayla, belirli gün ve haftaların önemine ve belirli gün ve haftaların birçok dersin kazanımlarını pekiştirmek amacıyla kullanılabileceğine dikkat çekilerek, alana katkı sağlayabileceği

düşünülmektedir. Araştırmada, müzik ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri çerçevesinde var olan durumun ortaya konmasıyla, belirli gün ve haftalar hakkındaki okul şarkıları repertuarının nicelik/nitelik yönünden yeterliliği ve ulaşılabilirliği hakkında veri sağlanması; bu veriler ışığında yeni gelişmelerin olması, yapılacak yeni çalışmalara, programların değerlendirmesine ve oluşturulacak eğitim müziği dağarına yönelik önemli veriler sağlaması ve örnek bir repertuar oluşturulmasına ışık tutması açısından önemlidir. Ayrıca, müzik dersi kapsamında müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırmanın daha önce yapılmamış olması nedeniyle, literatüre katkı sağlaması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Buna ek olarak, araştırmada müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların müzik dersinde kullanılmasıyla ilgili görüşlerinin belirlenmesinin, yapılan uygulamaların ortaya koyulması, değerlendirilmesi, varsa eksikliklerin, karşılaşılan sorunların giderilmesi için yapılacak çalışmalara ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Sınırlıklar

Bu araştırma;

1. İlkokul ve ortaokul müzik dersi ile,
2. MEB tarafından 8 Haziran 2017 Tarih ve 30090 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan ve Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğinde Ek Liste’de bulunan 54 belirli gün ve hafta ile,
3. 2017-2018 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde bulunan devlet ve özel ilkokul ve ortaokullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri ile,
4. Kullanılacak ölçme araçları ve istatistiksel analizler ile,
5. Önerilen repertuar ile sınırlıdır.

1.5. Sayıtlar

Araştırmanın temel sayıtları aşağıdaki gibidir:

1. Katılımcılar veri toplama araçlarına samimi ve içten cevap vermiştir.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları, mevcut durumu yansıtmakta yeterlidir.
3. Araştırmanın örnekleme, evreni temsil etmektedir.

1.6. Tanımlar

Belirli Gün ve Haftalar: Öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini karşılamasına, öğretim etkinliklerini güncelleştirmesine, çocukların eleştirel düşünmesine ve duyarlılık geliştirmesine katkıda bulunan kapsamlı şekilde kutlanan gün ve haftalardır (Gültekin, 2007, s.73).

Okul Müzik Eğitimi: Okul öncesi eğitim kurumlarından yüksekokul sonuna kadar her dereceli okulda, eğitim-öğretim amacıyla yapılan müzik ders ve etkinlikleri “Okul Müzik Eğitimi” olarak adlandırılır (Kutluk, 1996).

Okul Şarkıları: Eğitsel amaç için bestelenmiş, okullarda öğretimi yapılan, sözlü, sözsüz, eşlikli ya da eşiksiz, tek sesli veya çok sesli, çocuk şarkısı özelliğini taşıyan şarkılar "Okul Şarkısı" olarak tanımlanabilir (Karagöz, 2013).

BÖLÜM II: İLGİLİ ARAŞTIRMALAR/ALANYAZIN

2.1. Belirli Gün ve Haftaların Önemi

Bir eğitim kurumunun eğitim programı, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı millî eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleşmesine yönelik tüm faaliyetlerini kapsamaktadır. Bu faaliyetler içerisinde, ders dışı etkinlikler olarak bilinen sosyal kulüpler, törenler, millî bayramlar, belirli gün ve haftalar, genel millî kültürümüzü arttırıcı çalışmalar, özel ilgi ve meraklar yönünden çalışmalar, beden eğitimi çalışmaları, okullarda çıkarılacak dergi, gazete ve yıllıklar, okullarda gösterilecek filmler ve yapılacak çeşitli gösteriler, geziler, kısa kurslar, rehberlik, sağlık vb. hizmetler ve fonksiyonlar da girer (Hesapçıoğlu, 1998).

Ders dışı etkinlikler içerisinde yer alan belirli gün ve haftalar ilk kez 1968 ilkokul programında eğitici kol çalışmaları içerisinde “ek ünite” olarak uygulamaya konmuştur (Arslantaş, 1989). Eğitici kol çalışmaları ilk olarak, 1962 ilkokul program taslağında haftalık ders dağıtım çizelgesinde ders saati olarak konulmuş, daha sonra 1968 ilkokul programında ve 1974’de gerçekleştirilen IX. Millî Eğitim Şûrasında eğitici kol çalışmalarına rehberlikle birlikte ilk defa belirgin bir yer verilmiştir. Eğitsel çalışmalar dersi, ilkokul ders dağıtım çizelgesinden 21.4.1986 tarihinde çıkarılmıştır. Eğitici kol çalışmalarının 1., 2. ve 3. sınıflarda hayat bilgisi, 4. ve 5. sınıflarda sosyal bilgiler derslerinin içerisinde yapılacağı belirtilmiştir (Arslantaş, 1989). Belirli gün ve haftalar, Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği olarak adlandırılan, 2 Ağustos 1976 tarih ve 1894 sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanan yönetmelikte yer almıştır. Bu yönetmelik daha sonra 13 Ocak 2005 tarihinde değişikliğe uğramış ve 25699 sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanmıştır. Bu yönetmelik ilkokul, ortaokul, lise ve dengi okullarda yürütülecek ders dışı etkinlikleri sosyal etkinlikler olarak adlandırmıştır (Dönmez, 2016). Ayrıca 1998 İlköğretim Programında da belirli gün ve haftalara değinilerek 1., 2. ve 3. sınıflarda hayat bilgisi dersi, 4., 5., 6. ve 7. sınıflarda ise sosyal bilgiler dersi içerisinde kutlanılacak belirli gün ve haftalar belirtilmiştir (Şiringel, 2006). Günümüzde ise belirli gün ve haftalar, 30090 sayı ile 08.06.2017 tarihinde resmî gazetede yayınlanan Millî

Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde liste halinde ekte sunulmaktadır.

Bireylerin, geleceğin etkin vatandaşları ve toplumda başarılı bir insan olabilmeleri için sosyal etkinliklere katılımı sağlar. Okullarımızda bunları sağlayacak etkinliklerin başında belirli gün ve haftaların kutlanması gelmektedir. Belirli gün ve haftalar ülkedeki bazı evrensel ve millî değerleri korumak, toplum için önemli konulara dikkat çekmek, toplumsal ve ekonomik sorunlara karşı halkı uyarmak amacı ile ortaya çıkmıştır (Gürdal, 1998).

Belirli gün ve haftalar içerik açısından, toplumun yaşam biçimini yansıtmakta, sosyal bir öğrenme alanı sağlamaktadır. Bireylerin bu etkinliklere önem vermeleri ve bunu benimsemeleri sosyal sorumluluk bilinci üzerindeki yansımaları güçlendirmekte, aynı zamanda içten içe toplumun kökleriyle olan bağlarının da gelecek nesillere taşınmasında etkin olduğu görüşünü savunma noktasında etken bir temsil oluşturmaktadır (Dönmez, 2016).

Belirli gün ve haftalar öğrencilerin güncel olaylarla ilgilenmesini, toplumsal yaşamda önemli rol oynayan kurumları, olayları ve sorunları fark etmelerini sağlayan; bu kurumlara karşı olumlu tutum geliştirmelerine, evrensel ve millî değerleri benimsemelerine yardımcı olan konuları içermektedir. Belirli gün ve haftalar toplumda önemli görülen ve toplum için önem arz eden günler ve haftalardır. Bireyler toplum için önem arz eden bu günlerle toplumsal olay ve olguları daha iyi anlarlar ve derslerde öğrendikleri konular arasında bağlantılar kurarlar (Gürdal, 1998).

Hızla gelişen ve ilerleyen dünyada toplumsal, kültürel gelişme ve değişimler; bilimsel ve teknolojik gelişmelerin insan yaşamı üzerindeki etkileri, insanların sık sık yer değiştirmeleri ve yeni yerler tanımaları, gezilerin artması, nüfusun hızla çoğalması, dünya üzerindeki uluslarda meydana gelen siyasal ve ideolojik değişimler, kitle iletişim araçlarının çeşitlenmesi ve değişmesi, belirli gün ve haftaların kutlanmasının önemini arttırmaktadır. Toplamların dünyaya entegrasyon isteklerinin hızla artmasının yanında, kendi kültürel ve millî yapılarını kaybetmeme çabaları da belirli gün ve haftaların gereğince kutlanmasını önemli kılmaktadır. Belirli gün ve haftalar toplumlarda geçmiş

ile bugün arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Toplum hayatında önem arz eden geçmişte, yaşanmış ve bundan bir ders çıkarılması amaçlanan olaylar belirli gün ve haftalar kapsamında değerlendirilmiştir. Ayrıca belirli gün ve haftaların kutlanması ile bireylerin toplumsal olayların içine yaşayarak katılımları hedeflenir. Bu sayede öğrenci içinde yaşadığı toplumun bir parçası olduğunu anlayacak ve sosyalleşecektir (Gürdal, 1998).

Belirli gün ve haftaların bir diğer temel amacı da toplumsal ve kültürel değişme, barış, insan hakları, bağımsızlık, kültürler arası alanlarda duyuşsal özellikler geliştirmedir. Belirli gün ve haftaların işlenmesi yolu ile bireylerin kültürel mirası tanımaları ve bu konuda belirlenmiş değerleri geliştirmeleri beklenir. Ulusal değerler, kişiler ve konularla ilgili tutumlar geliştirilirken, evrensel değerler, kişiler ve konularla ilgili tutumlar ve inançlarda geliştirilmeye çalışılır. Belirli gün ve haftaların öğretimi yurttaşlık bilincini geliştirmenin önemli bir parçasını oluşturur. Ulusal ve dini bayramların, toplum için manevi önem arz eden gün ve haftaların kutlanması ile sosyal ve insana özgü özelliklerin, ilişkilerin geliştirilmesine, bireylerin birbirleri ile ve toplumla kaynaşmalarına olanak sağlanır (Gürdal, 1998).

Hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve müzik dersi 2018 öğretim programları incelendiğinde, kazanımlarda belirli gün ve haftalar ile ilgili konulara yer verildiği tespit edilmiştir. Örnek olarak: Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda; sağlık, temizlik ve hastalıklar ile ilgili, trafik ve ilkyardım ile ilgili, bilim ve teknoloji ile ilgili, Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili, doğa ve hayvanlar ile ilgili, şehit, gazi ve millî günler ile ilgili, ekonomi ve tasarruf ile ilgili, afetler ile ilgili kazanımlar bulunmaktadır. (MEB Hayat Bilgisi Öğretim Programı, 2018) İlgili belirli gün ve haftalar bu kazanımları desteklemektedir.

2.2. Disiplinlerarası Yaklaşım

Dünyada bilim ve teknoloji alandaki gelişmeler, yeni araştırma ve yaklaşımları ortaya çıkarmaktadır. Bu yaklaşım ve araştırmaların sonuçlarının ortaya çıkarılmasında artık tek bir alanda düşünme ve değerlendirmeler olmayıp, bu düşünce ve değerlendirmeleri

destekleyecek diğer disiplin alanlarından da yararlanılmaktadır. Tüm bu gelişmeler nitelikli ve kaliteli insanların yetişmesini tek bir alan yerine çok disiplinli alanlarda eğitim almalarını zorunlu kılmaktadır. Eğitim sisteminde de gelişen ve değişen dünya şartlarına göre öğrencilerin yetişmelerini sağlayacak, disiplin alanlarının arasında bağlantılar kuracak ve bu alanlardaki öğrenmeleri bütünlük içerisinde öğrenciye öğretecek planlamalar yapılmalıdır. Bu planlamalarda bir disiplin alanındaki öğrenme ve öğretme sürecini destekleyecek diğer disiplin alanları da sürecin içerisine katılmalı, disiplinlerarası öğretim yaklaşımları ön plana çıkartılmalıdır (Arslantaş, 2006).

Drake ve Burns (2004)'a göre programların birleştirilmesi düşüncesi 1800'lü yılların sonunda Johann Friedrich Herbart adında Alman filozofunun ismini alan akım ile başlamıştır. Herbart bağlantısız konu alanlarının temalar etrafında birleştirilmesi fikrini geliştirmiştir ve 1895 yılında Ulusal Herbart Toplumu programların birleştirilmesini ön görmüştür. 1920'li yıllarda disiplinlerarası yaklaşımın uygulanması gündeme gelmiştir. 1930-1940'lı yıllarda yer alan çekirdek program hareketleri ile okullarda bütünsel yaklaşım desteklemiştir. Uygulanan çekirdek programlarla öğrencilerin ilgileri ve yaşamlarıyla ilgili konular birleştirilerek öğrenmenin bütünleşmesi sağlanmıştır. 1960-1970'li yıllar, disiplinlerarası yaklaşımın Amerikan yükseköğretiminde kullanılmasının yaygınlaştığı dönem olmuştur (Akt. Coşkun, 2009; Ciabocchi, 2006). Bu dönemde disiplinlerarası yaklaşıma uygun birçok yeni deneysel program oluşturulmuştur. Üniversitelerde disiplinlerarası araştırmalar bu yıllarda yapılmaya başlanmıştır. Türkiye'de ise, disiplinlerarası yaklaşım 1940'lı yıllarda "Köy Enstitülerinin" kurulmasıyla gündeme gelmiştir (Coşkun, 2009).

Disiplinlerarası (bütünleştirilmiş) öğretim öğrencilerin değişik alanlardaki bilgiyi birleştirmesine, bütünleştirmesine yardım eden ve kavramlar aracılığıyla öğrencileri analiz, sentez düzeyindeki düşünelere odaklaştıran bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, öğretim ortamına canlılık kazandırma, öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanmalarını sağlama ve en önemlisi de onları derslere karşı ilgili olmaya teşvik edip öğretmeyi garanti etme açısından büyük önem taşımaktadır. Bu önemli program yaklaşımı başta Amerika olmak üzere birçok ülkede hemen hemen her kademedeki okullarda belirgin bir şekilde kullanılmasına karşın, ülkemizde ise bu öğretim yaklaşımının içeriği, önemi

nasıl kullanılabileceğine yönelik çok az kaynak bulunmaktadır (Aybek, 2001). Disiplinlerarası yaklaşım, farklı stratejileri bir araya getirdikleri için yapılan araştırmaların da ilişkili konuları tespit edip birleştirmesi gerekmektedir. İlgili tüm alanlarla etkili bir şekilde birleştirme yapabilmek için emek harcanması ve bu alanların iyi bilinmesi, çeşitli materyal hazırlanması gerekmektedir. Bu da zor bir çalışmayı gerektirdiğinden disiplinlerarası yaklaşım adına çok fazla uygulama yapılmamaktadır (Coşkun, 2009).

Yıldırım (1996, s.89) disiplin temelli eğitimi şöyle tanımlar: Disiplin temelli öğretimin belirli bir konu alanı (Matematik, Tarih gibi) çerçevesinde yapılan öğretim olduğunu düşünürsek, disiplinlerarası öğretim kısaca, geleneksel konu alanlarının belirli kavramlar etrafında anlamlı bir biçimde bir araya getirilerek sunulması olarak tanımlanabilir.

Duman ve Aybek (2003, s.6), disiplinlerarası eğitimi şöyle ifade eder: Disiplinlerarası program tasarımında, okullarda okutulan disiplinlerdeki periyodik ünite veya derslerin (dilbilgisi, matematik, sosyal bilgiler, fen bilgisi, güzel sanatlar, müzik ve beden eğitimi gibi) birlikte düşünülerek düzenlenmesi söz konusudur.

Disiplinlerarası öğretimde belirli bir kavram, problem ya da konu temel alınarak, bu kavrama değişik yönlerden ışık tutabilecek bilgi ve beceriler ilgili alanlardan alınarak bütünleştirilir. Disiplinlerarası bir düzenleme sayesinde hem belirli disiplinlere ait bilgi ve becerilerin öğrenilmesi, hem de bunların anlamlı bir şekilde bütünleştirilmesi mümkün olur (Aydın ve Balım, 2005). Disiplinlerarası yaklaşımda amaç, hem seçilen konunun anlamlı bir bütün olarak öğrenilmesi hem de öğrencilere aynı konunun farklı disiplinler açısından incelenme olanağının yaratılmasıdır (Yalçın ve Yıldırım, 1998).

Disiplinlerarası öğretim bir ders saati içerisinde biraz tarih, biraz coğrafya, biraz matematik ya da müzik işlemek değildir. Böylesine yapay bir birleştirme geleneksel disiplinler öğretimi kılıf geçirmekten öteye geçemez. Gerçek anlamda disiplinlerarası öğretim, ancak öğretimin tamamıyla kavramlar ya da problemler etrafında organize edilmesi ve bu kavramın ya da problemin işlenmesinde değişik alanlardan bilgilerin etkili bir biçimde bütünleştirilmesidir (Yıldırım 1996, s.89-90). Çözülmeye değer bir

soruna odaklandığında, disiplinlerarası birimler ortak bir zemin sağlar, öğrencileri motive eder ve çok sayıda öğrenme aktivitesi için fırsatlar sunar (Barab & Landa, 1997).

Hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve müzik dersi öğretim programları (MEB, 2018) incelendiğinde; kazanımlarda, belirli gün ve haftalar ile benzerlik taşıyan konulara yer verildiği tespit edilmiştir. Örnek olarak hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ele alındığında, sağlık, temizlik ve hastalıklar ile ilgili olan kazanımların bulunduğu görülmektedir. İlgili kazanımlarda; el, yüz yıkama ve dişleri usulüne uygun olarak fırçalama, banyo yapma, saç tarama, tuvalet eğitimi ile günlük kıyafetlerini giyme ve özenli kullanma üzerinde durulmuştur. Ayrıca kişisel bakımda sürekliliğin sağlanması vurgulanmıştır. Kişisel bakımını yaparken kaynakların verimli kullanılması gerektiğine değinilmiştir. Belirli gün ve haftalar listesi incelendiğinde, bu kazanımın pekiştirilmesine ve etkili öğrenim sağlanmasına yardımcı olabilecek belirli gün ve haftaların bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve müzik derslerinde disiplinlerarası yaklaşım kapsamında belirli gün ve haftaların yeri ve önemi sunulmuştur.

2.2.1. Sosyal Bilgiler Dersi

2.2.1.1. Sosyal Bilgiler Dersinin Tanımları

“Sosyal bilgiler nedir?” sorusuna XX. yüzyıl boyunca birbirinden farklı pek çok cevap verilmiştir. Ders okullarda on yıllardır verilmekle beraber, sosyal bilgiler öğretiminin amaç, içerik ve yönteminin ne olduğu ya da olması gerektiği konusunda uzun süre bir uzlaşma sağlanamamıştır. Sosyal bilgilerin anavatanı olan Amerika Birleşik Devletleri’nde pek çok tanımlama denemesinde bulunulmuştur. Yıllarca süren tartışmaların ardından, profesyonel sosyal bilgiler eğitimcilerinin üyesi olduğu Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS), 1992 yılında sosyal bilgilerin tanımıyla ilgili tartışmalara bir son vermek amacıyla, alana kapsamlı bir tanım getirmiştir. Bu tarihten itibaren sosyal bilgiler uzmanları tarafından üzerinde uzlaşa sağlanan ve temel referans kabul edilen bu tanım şöyledir:

“Sosyal bilgiler, sosyal ve beşerî bilimleri vatandaşlık yeterliklerini geliştirmek amacıyla kaynaştıran bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji, din ve sosyolojinin yanı sıra, beşerî bilimler, matematik ve doğa bilimlerinden kendine mal ettiği içerik üzerinde sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma sağlar. Sosyal bilgilerin öncelikli amacı, karşılıklı olarak birbirine bağlı bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumda, genç insanlara bilgiye dayalı ve mantıklı karar alabilme yeteneklerini geliştirmede yardımcı olmaktır (Akt. Öztürk, 2012; Savage ve Armstrong, 1996, s.9)”

NCSS tarafından kabul edilen bu tanım ABD’de adeta “resmî” bir nitelik kazanmıştır. Ülkemizde de sosyal bilgiler eğitimi üzerine çalışan bilim adamları çeşitli tanımlar ortaya koymuşlardır.

Ülkemizde sosyal bilgiler eğitimi üzerine çalışan bilim insanlarından Öztürk ve Otluoğlu (2011) sosyal bilgileri şu şekilde tanımlamaktadır: Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin bulgularını entegre edip öğrencilerin düzeyine göre basitleştiren, bunları kullanarak, öğrencilere, sosyal yaşama uyum sağlamada ve sosyal sorunlara çözüm üretmede ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlayan bir yurttaşlık eğitim programıdır.

Tahiroğlu (2006)’na göre ise sosyal bilgiler; vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinlerarası bir yaklaşımla birleştirilmesinden oluşan bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyasal bilimler, psikoloji, din, sosyoloji, sanat, edebiyat, matematik ve doğa bilimlerinden uygun ve ilgili içeriklerden süzülen, sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma alanı sağlar.

Tüm bu tanımlardan sonra kapsamlı bir tanım yapmak gerekirse; sosyal bilgileri, sosyal ve insanla ilgili diğer bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanın fiziksel ve sosyal çevresiyle etkileşimini zaman boyutu içinde disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alan ve küreselleşen bir dünyada yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılmış, düşünen ve becerikli, demokratik vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanı olarak tanımlayabiliriz (Tahiroğlu, 2006).

2.2.1.2. Sosyal Bilgiler Dersinin Amaçları

Sosyal bilgiler dersi, öğrencileri toplumsal hayata uyum sağlayacak şekilde hazırlayıp onların sosyal yanını geliştirmeyi amaçlayan ve öğrenilen bilgi, beceri ve tutumları günlük yaşama aktarabilmelerine fırsat veren bir derstir (Kaya Uyanık ve Çalışkan, 2015). Öğrencilere toplumsal hayatta mantıklı, doğru ve iyi kararlar alabilme ve sorumluluk sahibi vatandaşlar olarak yetişmelerine katkıda bulunma sosyal bilgiler dersinin en temel amaçlarındandır. Sosyal bilgiler dersi, bir toplumda yaşayan insanların, o toplumun yaşayışı, ilişkileri, kültürü, dünya toplumları içindeki yeri, çeşitli uluslarla bağlantıları konusundaki temel ve genel bilgilerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Ancak sosyal bilgiler; tarih, coğrafya, vatandaşlık ve insan hakları eğitimi gibi günümüzde ilköğretim programlarında yer alan; aslında “sosyal bilimler” denilen sosyoloji, ekonomi, psikoloji, antropoloji gibi disiplinlerden seçilerek ilköğretim çağındaki öğrencilerin düzeyine uygun, daha somut ve daha yalın özelliklere sahip duruma getirilen konuları içermektedir. Bu ders, temel kültür öğelerini, birçok alandaki çalışmalardan sağlanan bulgulardan, disiplinlerarası bir yaklaşımla alıp yoğurmakta; ilköğretim düzeyine ve kendi yapısına uygun bir anlayışla varlığını bütünleştiren bir ders olarak programdaki yerini almaktadır (Akt. Uymaz, 2016; Sözer, 1998)

Sosyal bilgiler dersi ile temel eğitim öğrencileri formal olarak vatandaşlık eğitimi alırken, içinde yaşadıkları ülkenin, bölgenin ve dünyanın tarihini, geçmişte ve günümüzde yaşamış ve yaşayan liderlerin yaşamlarını, demokratik yöntemlerin nasıl olması ve çalışması gerektiğini öğrenmektedirler. Sonuç olarak sosyal bilgiler öğretiminde gelecekte ülkenin etkili vatandaşlar olmasını arzu ettiğimiz çocuklara ulusal kültürü, amaçları, görevleri, sorumlulukları ve alışkanlıkları kazandırmaya çalışmaktayız. Sosyal Bilgiler Programı’nın içeriği, tarih, coğrafya, sosyoloji, psikoloji, felsefe, antropoloji vb. disiplinlerin ürettikleri bilgilerden yapılan seçkilerle oluşturulmaktadır. Sosyal bilgiler öğretiminde, çocuklara etkili vatandaşlık bilgileri, becerileri ve tutumları sadece kuramsal olarak aktarılmamakta, uygulanmaktadır (Tanrıöğen, vd. 2005, s.12-13).

Sosyal bilgilerin temel amacı, birbirlerine bağımlı, küresel bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumun vatandaşları olarak, kamu yararına bilgiye dayalı mantıklı kararlar verebilme yeteneğini geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır (Tahiroğlu, 2006).

2.2.1.3. Sosyal Bilgiler Dersi ve Disiplinlerarası Yaklaşım

Bilimsel ve teknolojik alanda kaydedilen hızlı gelişmeler, bireyin geçmiş yıllara göre daha karmaşık problemlerle karşılaşmasına neden olmaktadır. Bunların çözümü için birden çok disiplinin bulgularından yararlanılması ve disiplinlerarası anlayışın benimsenmesi gerekmektedir. Sosyal bilgiler dersi, öğrencilere insan ilişkileri ve vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için disiplinlerarası yaklaşımdan yola çıkarak tarih, coğrafya, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji ve sosyoloji gibi sosyal bilimlerin kaynaştırılmasıyla oluşturulmuştur. Sosyal bilgiler öğrencilerin kişisel, ailevi, bölgesel, ulusal ve küresel konularla ilgili bilgi, beceri ve değer edinmeleri ile günlük hayatlarında doğru ve mantıklı kararlar almalarına katkı sağlar (Yalçın, 2016).

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın (MEB, 2018) uygulanmasında ilgili dikkat edilmesi gereken hususlar başlığı altında disiplinlerarası yaklaşımın önemini vurgulayan maddeler şöyle aktarılabilir:

- Sosyal bilgiler öğrenme alanlarında; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimlerle insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi konuları bütünleştirilmiş olarak ele alınmaktadır. Konular tarih, coğrafya, insan hakları ve vatandaşlık diye ayrı ayrı değil, disiplinlerarası yaklaşımla işlenmelidir.
- Efsane, destan, masal, atasözü, halk hikâyesi, türkü ve şiir gibi türlerden yararlanılarak sosyal bilgiler dersi edebî ürünlerle desteklenmelidir. Öğrenciler; konuları sevdirecek roman, tarihî roman, hikâye, hatıra, gezi yazısı ve fıkra gibi edebî ürünler okumaya teşvik edilmelidir. Ayrıca uygun görülen kazanımlar resim, müzik, minyatür, gravür, hat, heykel, mimari, tiyatro, sinema gibi geleneksel veya

modern sanat ürünleriyle desteklenmelidir (Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2018).

Bir öğretim alanı olarak, sosyal bilgilerin genel amacı, vatandaş yetiştirmektir. Her düzeyde içeriğin çok büyük bir bölümünü sosyal ve beşerî bilimler oluşturur. Sosyal bilgiler, disiplinlerarası bir yapıya sahiptir. Bu yapı içinde sosyal ve beşerî bilimler, sosyal bilgiler etkinliği olacak şekilde, öğretim programındaki konulara uygun olarak bütünleştirilmektedir. Burada vurgulanan bütünleştirilme, sosyal bilgilerin doğasındaki en belirleyici özelliktir. Çünkü sosyal bilgiler, tarih, psikoloji, edebiyat, coğrafya, folklor ve felsefeden çok farklı olarak, bulguları ve sosyal bilimlerden elde edilen içerikleri belli bir amaçla bütünleştirmeye çalışan tek derstir (Barth, 1991).

Sosyal bilgilerin birçok amacı vardır. Bu amaca ulaşabilmek için birçok disiplinden de yararlanılmaktadır. Bu süreç disiplinlerarası işbirliğini ve disiplinlerarası yaklaşımı da gerekli kılmaktadır. Çünkü toplumsal olaylar birçok disiplini ilgilendirmektedir. Bir olaya, tarihçi kendi açısından, felsefeci kendi açısından, din bilimci kendi açısından, psikolog kendi açısından bakarsa sağlıklı bir analiz ve tespite bulunulmuş olmaz. Dolayısıyla daha genelleyici ve bütüncül bir yaklaşımla resmin tamamına bakılarak bir değerlendirmede bulunulması gerekmektedir. Bu bağlamda sosyal bilgileri oluşturan disiplinlerin bilinmesi ve bu disiplinlerin sosyal bilgiler içindeki yerinin kavranması gerekmektedir. Ülkemizde 2003 Kasım ayında hazırlıklarına başlanan ve 2005 eğitim-öğretim yılından beri uygulanan sosyal bilgiler programında disiplinlerarası yaklaşımın önemi vurgulanmaktadır. Bu bağlamda sosyal bilgiler kazanımlarının sosyal bilimleri oluşturan disiplinlerin verilerine ve disiplinlerarası anlayışa uygun olduğu düşünülmektedir (Keçe ve Merey, 2011).

Türkiye’de sosyal bilgiler dersinin üç farklı müfredat düzeniyle öğretildiği görülmektedir. Bu müfredat düzenleri (1) disiplinlerarası, (2) çoklu disiplin ve (3) tek disiplin yaklaşımı olarak adlandırılabilir. Bu üç yaklaşım da sosyal bilgilerin vatandaşlık aktarımı amacıyla kullanılmaktadır. Disiplinlerarası yaklaşımda öğrencilere öğretilecek konular, tarih, coğrafya, yurttaşlık ve fen bilimleri gibi birden fazla disiplinden elde edilen bilgilerden oluşturulmaktadır. Bu yaklaşımda konuların hangi disiplinden alındığını anlamak kimi zaman güçtür. Bu yaklaşım genellikle, hayat bilgisi

derslerinde ailede yaşam, çevre, sağlık bilgileri, trafik, güvenlik ve çevreyi geliştirme gibi konuların öğretiminde kullanılmaktadır (Tanrıöğen vd. 2005, s.16).

Sosyal bilgiler programları, disiplinler içi ve disiplinlerarası bilgi, beceri ve tutumların bütünleştirilmesini sağlar. İlköğretimin ilk aşamasında öğrenciler sosyal bilgiler dersini genellikle farklı disiplinlerin entegrasyonu ile sağlanan öğrenme fırsatları yolu ile öğrenirler. Bu öğretim genellikle temalar etrafında yapılandırılmış üniteler şeklinde düzenlenir. Örneğin öğretmen “zaman, süreklilik ve değişim” temasını tarih, fen bilgisi ve dilsel sanatları bir arada kullanarak öğrencilere öğretir (Tanrıöğen vd. 2005, s.95).

2.2.1.4. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Belirli Gün ve Haftalar

İlkokul programı içerisinde yer alan ve tüm derslerle ilişkili olmasına rağmen 1968 ilkokul programıyla sosyal bilgiler dersi içerisine dahil edilen BGH’ler disiplinlerarası işbirliğinin sağlanması için çok önemlidir. Çünkü bu gün ve haftalar kutlanırken gerçekleştirilen etkinlikler farklı branşlarında kaynaşmasını sağlayacak çok zengin bir içeriğe sahiptir (Akt. Deveci, 2003; Kaltsounis,2005).

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda (MEB, 2018) “Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar” başlığı altında bulunan; “millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin tarihsel duyarlılığı ve millî bilinçleri geliştirilmelidir” ibaresi, belirli gün ve haftaların, sosyal bilgiler dersi kapsamındaki önemini vurgulamaktadır.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın (MEB, 2018), aşağıda yazılı olan özel amaçlarında, belirli gün ve haftalar ile olan bağı açıkça görülmektedir. Belirtilen amaçların her biri için bir belirli gün ve hafta bulunmaktadır. Bu amaçlar belirli gün ve haftalar kapsamında öğrencilere kavratılabilir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın Özel Amaçları (MEB, 2018) ile öğrencilerin;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, millî bilince sahip birer vatandaş olarak yetişmeleri,
- Doğal çevrenin ve kaynakların sınırlılığının farkına varıp çevre duyarlılığı içerisinde doğal kaynakları korumaya çalışmaları ve sürdürülebilir bir çevre anlayışına sahip olmaları,
- Atatürk ilke ve inkılaplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrayıp demokratik, laik, millî ve ağdaş değerleri yaşatmaya istekli olmaları,
- Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak millî bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul etmeleri,
- İnsan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, laiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçlerini ve günümüz Türkiye'si üzerindeki etkilerini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenlemeleri,
- Millî, manevi değerleri ile evrensel değerleri benimseyerek erdemli insan olmanın önemini ve yollarını bilmeleri,
- Bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini bilinçli kullanmaları amaçlanmaktadır (Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2018).

Bu amaçları gerçekleştirmeye katkı sağlaması açısından belirli gün ve haftalardan yararlanılabilir.

2.2.1.5. Sosyal Bilgiler Dersi Kazanımları İle İlişkilendirilebilecek Belirli Gün ve Haftalar

Kazanım; öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar sayesinde öğrencide görölmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, ocukların doğrudan gözlenebilir davranışlarının yanı sıra, bilgi, beceri, tutum ve

değerleri de içeren ifadelerdir. Kazanımlar belirlenirken konu bütünlüğünden çok, beceri esas alınmıştır. Programda yer alan kazanımların, öğrenciler tarafından gerçekleştirilecek etkinlikler aracılığıyla elde edilmesi söz konusudur. Bu nedenle öğrenme-öğretme etkinlikleri bu programın en kritik ögesidir (Tanrıöğen vd, 2005, s.84). Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar, öğrenme alanlarına göre numaralandırılmıştır. Öğrenme alanı, birbiri ile ilişkili bilgi, beceri ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği, öğrenmeyi organize eden disiplinlerarası bir yapıdır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (2018) “Birey ve Toplum”, “Kültür ve Miras”, “İnsanlar, Yerler ve Çevreler”, “Bilim, Teknoloji ve Toplum”, “Üretim, Dağıtım ve Tüketim”, “Etkin Vatandaşlık” ve “Küresel Bağlantılar” olarak sıralanan 7 öğrenme alanı çerçevesinde yapılandırılmıştır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda yer alan bazı kazanımların konu bakımından, belirli gün ve haftaların konuları ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Bu bağlamda ilgili kazanımları, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak daha verimli bir şekilde öğretilmesi önerilmiş ve alt başlıklar halinde incelenmiştir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında (2018) belirtilen ders kazanımlarında, belirli gün ve haftalarla ilişkilendirilebilecek maddelerden bazıları aşağıdaki gibidir.

Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Ünite içerisinde verilen kazanımlar numaralandırma sistemiyle ifade edilmiştir.

2.2.1.5.1. Bireysel Farklılıklar ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, bireysel farklılıklar ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, bireysel farklılıklar ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.4.1.4. Kendisini farklı özelliklere sahip diğer bireylerin yerine koyar: Farklı yeteneklere, beğenilere ve kişilik özelliklerine sahip bireylerin yanı sıra dezavantajlı

(engelli, yoksul, devlet bakımına muhtaç veya kronik sağlık sorunları yaşayan) bireylerin durumlarına da değinilir.

- SB.4.1.5. Diğer bireylerin farklı özelliklerini saygı ile karşılar.

2.2.1.5.2. Şehit, Gazi ve Millî Günler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, millî mücadele ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
2. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
3. Şehitler Günü (18 Mart)
4. İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)
5. Kût'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)
6. İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)
7. Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, millî mücadele ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.4.2.4. Millî Mücadele kahramanlarının hayatlarından hareketle Millî Mücadele'nin önemini kavrar.
- SB.4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar: Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı ile ulusal egemenlik ilişkilendirilir. Bir birey olarak ülkesinin bağımsızlığı için üstlenebileceği rollere örnekler verir. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı üzerinde durulur.
- SB.5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir.

- SB.7.6.2. Atatürk'ün Türk demokrasisinin gelişimine katkılarını açıklar: TBMM'nin açılması, Cumhuriyet'in ilanı ve çok partili hayata geçiş denemeleri kısaca ele alınır.

2.2.1.5.3. Afetler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, afetler ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
2. Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, afetler ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.4.3.2. Günlük yaşamında kullandığı mekânların krokisini çizer: Sığınak, acil toplanma yeri, acil çıkış ve diğer güvenli alanlar kroki üzerinde gösterilir.
- SB.4.3.6. Doğal afetlere yönelik gerekli hazırlıkları yapar: Öğrencinin yaşadığı çevrede karşılaşma olasılığı olan doğal afetlere öncelik verilir. Deprem çantası hazırlığı konusuna değinilir.
- SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.
- SB.5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.
- SB.7.5.3. Kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına ve sosyal yaşamdaki rollerine örnekler verir: Kızılay ve Yeşilay gibi kamu yararına çalışan yarı resmî kurumlar ile vakıf ve derneklerin çalışmalarına değinilir.

2.2.1.5.4. Bilim ve Teknoloji ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, bilim ve teknoloji ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Bilim ve Teknoloji Haftası
2. Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, bilim ve teknoloji ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.4.4.2. Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kullanımlarını karşılaştırır: Teknolojinin hayatımızda ve çevremizde meydana getirdiği olumlu ve olumsuz etkilerine dikkat çekilir.
- SB.4.4.3. Kullandığı teknolojik ürünlerin mucitlerini ve bu ürünlerin zaman içerisindeki gelişimini araştırır.
- SB.4.4.5. Teknolojik ürünleri kendisine, başkalarına ve doğaya zarar vermeden kullanır: Teknolojik ürünler için hazırlanan kullanım kılavuzlarına dikkat çekilir.
- SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.
- SB.5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular: Medya okuryazarlığı üzerinde durulur.
- SB.5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar: Mesafeli alışveriş, güvenli İnternet kullanımı, kimlik hırsızlığı gibi konular ele alınır.
- SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler: Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.
- SB.6.4.2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin fikirler ileri sürer.
- SB.6.4.3. Bilimsel araştırma basamaklarını kullanarak araştırma yapar.
- SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.

2.2.1.5.5. Girişimcilik, Ekonomi ve Tasarruf ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, girişimcilik ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)
2. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)

3. Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)
4. Tüketiciyi Koruma Haftası(15-21 Mart)
5. Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)
6. Turizm Haftası (15-22 Nisan)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; girişimcilik, ekonomi ve tasarruf ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.4.4.4. Çevresindeki ihtiyaçlardan yola çıkarak kendine özgü ürünler tasarlamaya yönelik fikirler geliştirir: Örnek girişimciler ve onların başarı öyküleri üzerinde durulur.
- SB.4.5.1. İstek ve ihtiyaçlarını ayırt ederek ikisi arasında bilinçli seçimler yapar. Kaynakların sınırlılığı, fayda ve maliyet dengesi göz önüne alınacaktır. İstek ve ihtiyaçların birbirinden farklı olduğu vurgulanır.
- SB.4.5.2. Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır: Gelir, gider, bütçe, üretim, dağıtım, tüketim ve meslek gibi kavramları kullanarak öğrencinin yakın çevresindeki ekonomik faaliyetleri gözlemlemesi ve raporlaştırması sağlanır.
- SB.4.5.3. Sorumluluk sahibi bir birey olarak bilinçli tüketici davranışları sergiler.
- SB.4.5.4. Kendine ait örnek bir bütçe oluşturur: Öğrencinin ailesi ile beraber örnek bir bütçe miktarı üzerinden gelir gider tablosu oluşturması sağlanır. Yöresel ve sosyo-ekonomik şartlar ile ailelerin gelir düzeyleri dikkate alınır.
- SB.4.5.5. Çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanır: Sahip olduğu kaynakları bilinçli kullanarak tasarrufta bulunması gerektiği vurgulanır.
- SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder: Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.
- SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

- SB.5.5.3. Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder: Ekonomik faaliyetlerin nüfus, yerleşme, eğitim ve kültür üzerindeki etkileri üzerinde durulur.
- SB.5.5.4. Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.
- SB.5.5.5. İş birliği yaparak üretim, dağıtım ve tüketime dayalı yeni fikirler geliştirir: Farklı alanlarda yeni fikirler geliştiren başarılı girişimcilerin çalışmalarından örnekler verilerek öğrenciler yeni fikirler üretmeye teşvik edilir. Değişen toplumsal ilgi ve ihtiyaçlar araştırılarak bunları karşılamaya yönelik yenilikçi fikirler geliştirilir.
- SB.5.5.6. Bilinçli bir tüketici olarak haklarını kullanır.
- SB.5.7.1. Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır: Tarım, sanayi, turizm, ulaşım, eğitim, kültür endüstrisi gibi ekonomik faaliyet alanlarından uygun olanlara değinilir.
- SB.5.7.2. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.
- SB.5.7.3. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıklar: Farklı ülke toplumlarının birbirini daha yakından tanımasının, kültürel zenginliklerini görmesinin ve karşılıklı ön yargılarını fark etmesinin sağladığı kazançlar üzerinde durulacaktır.
- SB.6.5.1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirir: Kaynakların ülke ekonomisindeki yeri ve önemi tartışılır.
- SB.6.5.2. Kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamına etkilerini analiz eder: Yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların önemi vurgulanır.
- SB.6.5.4. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.

- SB.6.5.5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişimindeki yerini ve önemini analiz eder.
- SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.

2.2.1.5.6. Çocuk Hakları ve İnsan Hakları ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, çocuk hakları ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
2. İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)
3. Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; çocuk hakları ve insan hakları ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.4.6.1. Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir: Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 'deki maddeler ele alınır.
- SB.5.1.4. Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.
- SB.5.6.3. Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar: Temel haklardan katılım ve düşünce özgürlüğü hakkı üzerinde durulur.
- SB.6.6.5. Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak hak ve sorumluluklarının anayasal güvence altında olduğunu açıklar.
- SB.6.6.6. Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder. Pozitif ayrımcılık, ekonomik, siyasal ve toplumsal temsil gibi olumlu, kadına şiddet ve cinsiyet ayrımcılığı gibi olumsuz konular üzerinde durulur.

2.2.1.5.7. Türk Kültürü ve Türk Dünyası Toplulukları ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, Orta Asya’da Türkler ve Türk dünyası toplulukları ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir;

1. Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz’u içine alan hafta)

Sosyal bilgiler dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; Orta Asya’da Türkler ve Türk dünyası toplulukları ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir;

- SB.6.2.1. Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
- SB.6.2.3. Türklerin İslamiyet’i kabulleri ile birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder.
- SB.7.2.5. Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.

2.2.2. Hayat Bilgisi Dersi

2.2.2.1. Hayat Bilgisi Dersinin Tanımları

Hayat bilgisi dersi değişik biçimlerde tanımlanmaktadır. Çilenti (1988) hayat bilgisini; “öğrencilerde kendini ve çevresini tanıma, kendini geliştirerek çevresine uyum gösterme, çok yönlü ve yaratıcı düşünme, problem çözme gibi özelliklerin temelini atıldığı bir derstir.” biçiminde tanımlayarak bu derse çok önemli bir görev yüklemiştir. Bu tanımdan insanın kendisi, çevresi ve yaşamı ile ilgili duygularını, düşüncelerini geliştirmesine; problem çözme becerisini kazanmasına ilişkin temellerin atılmasına vurgu yapıldığı anlaşılmaktadır. Hayat bilgisi ile sosyal bilgiler derslerini bir arada vatandaşlık eğitim programı olarak düşünen Barth ve Demirtaş (1997) bu dersleri, “Türk demokratik toplumundaki sorumluluk sahibi vatandaşların görevlerine uygun amaçlar üreten ve yaşam boyu sürecek vatandaşlık becerileri sunan bir eğitim planı olarak” tanımlamışlardır. Bu tanımda da sorumluluk vurgusu dikkat çekmektedir.

Binbaşıoğlu (2003) hayat bilgisini “çocuğun çevresine başarılı, etkin ya da olumlu bir biçimde uyum yapmasını sağlayan ilk derstir.” şeklinde tanımlamıştır. Bu bağlamda, başarılı olmak ve topluma olumlu yönde uyum sağlamak üzerinde önemle durulması gerekir. Başarı duygusunu tadan çocukların bundan vazgeçmesi düşünülemez. Kuşkusuz topluma olumlu yönde uyum sağlamak; her şeyi olduğu gibi kabul etmek, her şeye boyun eğmek, yalnızca etkilenen olmak, nesne olmak değildir. Sorumluluklarının farkında olan bir birey, bir özne olarak topluma değer katar, her şeye karşı olmaz. Özellikle etkin olmak, mantıklı düşünmeyi ve problem çözme becerisine sahip olmayı gerektirir (Akt. Gültekin, 2015, s.3).

Sönmez (2005)’e göre hayat bilgisi; “doğal ve toplumsal gerçekle kanıtlamaya dayalı bir bağ kurma süreci ve bu sürecin sonunda elde edilen dirik bilgilerdir”. Bu tanımda geçen “dirik bilgiler” ifadesi ile hayat bilgisinin yaşamla ilgili olması; insanın yaşamını kolaylaştırması ve toplumsal yaşamda, bir karşılığının olması anlaşılmaktadır (Akt. Gültekin, 2015, s.3).

Kabapınar (2009) ise hayat bilgisini, “çocuğun doğumundan itibaren geçen 6-7 yıldan bu yana dünyayı nasıl anlamlandırdığına ilişkin deneyimleri merkeze alarak bundan sonraki yaşamına ilişkin bilgi, beceri ve değerleri kazandırmaya, çevresini fiziki ve sosyal boyutta anlamasına katkıda bulunmaya çalışan bir derstir.” biçiminde tanımlayarak çocuğun çevresi hakkında edindiği bilgilerle becerilerini geliştirmesine ve değerler kazanmasına vurgu yapmaktadır (Akt. Gültekin, 2015, s.3).

İlköğretimin amacı, çocukları hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır. Bu amaca ulaşmada hayat bilgisi dersi önemli bir rol oynamaktadır. İlköğretimin bu döneminde çocuklar yaşamı bir bütün olarak algırlar. Onlar için tek tek olgu veya olaylar yoktur. İçinde yaşadıkları ortamdaki olgu ve olayları bir bütün içinde görürler. Bu nedenden dolayı, bu dönemde çocuklar kendilerine öğretilmek istenen bilgileri, örneğin: fen bilgisi, sosyal bilgiler, coğrafya, yurttaşlık bilgisi gibi bilim alanlarında ayrı ayrı gördüklerinde, ilişkileri algılayıp kavrayamamaktadırlar. Bu noktadan hareketle hem bu derslerin, hem de sanat, çağdaş düşünce ve değerlerin bir bileşkesi olan hayat bilgisi dersi düzenlenip işe koşulmuştur (Sönmez, 1999).

Bireyin kendisini, doğal ve toplumsal çevresini tanıdığı, çeşitli öğrenme yollarını öğrendiği hayat bilgisi, bir yaşam dersidir. Hayat bilgisi dersinde çocuklar, kendi fiziksel ve bireysel özelliklerini okul ve sınıf kurallarını, yaşamını kolaylaştıran meslekleri, içinde yaşadığı toplumun özelliklerini, toplumsal yaşam kurallarını, bireyler arasındaki iletişimi, bireylerin doğa ile olan etkileşimlerini ve yakın tarihlerini öğrenmektedirler. Yine çocuklar, bir sorunla karşılaştıklarında sorunu çözmek için neler yapılacağı, güncel olayları nasıl yorumlayabileceklerini ve kişisel gelişimleri için yaşamlarını nasıl planlayabileceklerini de hayat bilgisi dersinde öğrenmektedirler. Hayat bilgisinin konuları arasında çok sıkı bir ilişki vardır. Çünkü temele alınan insan, doğa ve toplumdur. Hayat bilgisindeki çalışmalar ve ele alınan konular ile, çocuklar bilmediği ya da yanlış bildiği şeyleri gerçek yönleriyle tanıyacak ve bunların arasındaki ilişkiyi doğru bir şekilde kavrayacaktır. Bu yüzden bazı sorular sorarak, tartışarak gözlem ve deneyler yaparak zihin kabiliyetlerini geliştirecektir. Yine ele alınan konular, çocuklara yurttaşlık ve sosyal gelişimi için eğitimde elverişli ortam hazırlar ve onların konuların işlenmesi esnasında birçok şeyi iyi bir şekilde görmelerini, duymalarını ve anlamalarını sağlar. Bu nedenle çocuğun duygusu ve irade eğitimi de kuvvetlendirilmiş olur (Güngördü, 2001, s.1-2).

2.2.2.2. Hayat Bilgisi Dersinin Amaçları

Hayat bilgisi, adı gibi yaşamın bilgisidir; okulöncesi eğitimden yararlanamamış öğrencilerin ilkokulda karşılaştıkları ilk derstir. Çocuklar okula başlayıncaya kadar yaşama yönelik öğrendiklerini ailelerinden ve yakın çevrelerinden öğrenirler. Bu öğrenmeler bir plan, bir program dâhilinde olmadığından kimi zaman arzu edilmeyen, istenmeyen şeyleri de öğrenirler. Hayat bilgisi, çocukların bilinçli olarak yaşama dair şeyleri öğreneceği, okula başlamadan önceki arzu edilmeyen, istenmeyen öğrenmelerini arzu edilenlerle değiştireceği ilk derstir. Öğrencinin ilkokulda karşılaştığı ilk derslerden biri olması ve yaşamla ilgili öğrenmeleri içermesi, hayat bilgisi dersini önemli duruma getirir. Hayat bilgisi dersi öğrencilerin okula iyi bir başlangıç yapmalarını sağlamanın yanı sıra, yaşamı daha iyi anlamalarına ve daha iyi uyum sağlamalarına yardımcı olabilir (Gültekin, 2015, s.2).

Hayat bilgisi dersinin gerekliliğini açıklamak gerekirse, öncelikle toplu öğretim sistemini açıklamak gerekir. Toplu öğretimin bir sistem olarak oluşturucusu, Herbart'tır. Öte yandan bu modeli bir metot gibi geliştiren ve adını veren de Berthold Otto'dur. Öğretim sistemleri içinde yer alan proje metodu, Decroly sistemi, Platon sistemi vs. toplu öğretim sisteminin değişik uygulamaları gibi de görülmektedir. Toplu öğretim bir yandan da, Almanya'da gelişen Gestalt Psikolojisinin görüşlerinden etkilenmiştir. Buna göre, çocuk konuları parçalayarak, onları tek tek analiz ederek inceleyip anlayamaz. Hayata ve konulara bir "bütün" olarak bakar. Dış dünyadaki şeyler bir bütün olarak algılanır. Aslında ayrı ayrı gibi görünen olaylar ve nesneler de bir bütündür. Mevsimlerin değişmesi, bir ülkede rejimin değişmesi, bir insanda meydana gelen önemli bir değişim, dalga dalga hayatı bir bütün olarak etkiler. Parçalanmış bilgi, tek yanlı, eksik bilgi insanı doyurmaz. Aslında yetişkin insanların da yüzyıllar boyunca hayata ve bilime toplu bakış sağlamaya çalışan felsefeye ilgi göstermeleri, bu sistemin bütün hayat boyunca göz önüne alınması gerektiğini gösteriyor. Toplu öğretim sisteminin temeli, derslerin belli üniteler içinde birleştirilerek yapılmasıdır. Herhangi bir olay veya dönem ve nesne hakkında ayrı ayrı dersler tarafından öğrencilere verilecek bilgi ve beceriler, tek bir ünite içinde birleştirilir. Meselâ trafik haftasında bütün derslerde bu konu işlenir; Cumhuriyet Bayramında resim, müzik gibi dersler bile bu konunun daha iyi anlaşılmasına hizmet etmek için bir araya getirilir (Akt. Karaca, 2008; Ergün ve Özdaş, 1997).

2.2.2.3. Hayat Bilgisi Dersi ve Disiplinlerarası Yaklaşım

Türkiye’de ilkokulda çocuklara yaşam ve vatandaşlık için gerekli bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıklar hayat bilgisi dersi kapsamında öğretilmektedir. Bu dönemdeki çocukların gelişim özellikleri, tarih, coğrafya, ekonomi gibi sosyal bilimler; fizik, kimya, biyoloji gibi doğa bilimlerine ait bilgileri ayrı dersler olarak öğrenmesini güçleştirmektedir. Bunun için sosyal bilimlerden ve doğa bilimlerinden seçilen konular disiplinlerarası bir anlayışla hayat bilgisi dersi aracılığıyla öğrencilere öğretilmeye çalışılmaktadır. Örneğin; aile konusu sosyoloji dersinde geniş aile, çekirdek aile; ekonomi dersinde aile bütçesi; coğrafya dersinde farklı bölgelerde yaşayan ailelerin

yaşam biçimleri ele alınırken, hayat bilgisi dersinde disiplinlerarası bir anlayışla bir bütünlük içinde ele alınmaktadır. Böylece öğrencilerin konuya bütüncül bir biçimde yaklaşması, olgu ve olayları bir bütünlük içinde ele alması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Hayat bilgisi, “iyi insan ve iyi vatandaş yetiştirmek amacıyla sosyal bilimlerin ve doğa bilimlerinin yaşama yönelik konularını kaynaştırarak bir bütünlük içerisinde ele alan bir ilköğretim dersi.” biçiminde tanımlanabilir. Buna göre hayat bilgisi dersinin disiplinlerarası bir yaklaşıma sahip olduğu, sosyal ve doğa bilimlerine ait konuların bir bütünlük içinde ona yansıtıldığı sonucuna ulaşılabılır (Gültekin, 2015, s.4).

2.2.2.4. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Belirli Gün ve Haftalar

Hayat Bilgisi Öğretim Programı bir yandan çocuklara içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanıtır onları toplumsallaştırırken, diğer yandan onların temel yaşam becerilerini kazanmalarını ve olumlu kişisel nitelikler geliştirmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Hayat Bilgisi Öğretim Programı yoluyla çocukların yaşamla ilgili temel bilgi, beceri ve tutumlar kazanması ve kendini tanıması ve geliştirmesi beklenmektedir. Daha yalın bir anlatımla, Hayat Bilgisi Öğretim Programı, çocuğun; kendisine, ailesine, çevresindeki diğer insanlara, yasalara ve devlete karşı temel görev ve sorumluluklarının neler olduğunu öğretirken onun topluma etkili biçimde uyum sağlamasını, kendisini tanımasını ve kişisel olarak kendisini geliştirmesini öngörmektedir. Aslında Hayat Bilgisi Öğretim Programı yoluyla çocuklar, kendilerini tanıyarak değişen toplum yaşamına hazırlanmaktadır (Gültekin, 2015, s.16).

Program ile öğrencilerin öz saygı, öz güven, toplumsallık, sabır, hoşgörü, sevgi, barış, yardımseverlik, doğruluk, dürüstlük, adalet, yeniliğe açıklık, vatanseverlik, kültürel değerleri koruma ve geliştirme gibi kişisel nitelikleri ve değerleri geliştirmelerine yardımcı olunmaktadır. Program ayrıca afet eğitimi, girişimcilik, insan hakları ve vatandaşlık, kariyer bilinci geliştirme, özel eğitim, rehberlik ve psikolojik danışma, sağlık kültürü, spor kültürü ve olimpiyat eğitimi gibi ara disiplinlere özgü kazanımlarla da bütünleştirilebilir (Tanrıöğen vd., 2005, s.86).

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nda (MEB, 2018) “Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar” başlığı altında bulunan

“Öğretim Programı’nda yer alan bazı kazanımlar, belirli gün ve haftalara denk gelen zaman dilimlerinde işlenmelidir. Örneğin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’na denk gelen gün ve haftada, Hayat Bilgisi Dersi 1. Sınıf Öğretim Programı “Ülkemizde Hayat” ünitesi 1.5.6. “Bayram, kutlama ve törenlere katılmaya istekli olur.” kazanımı ile ilgili konular işlenebilir.” şeklinde ifade edilen maddede, belirli gün ve haftaların, sosyal bilgiler dersi kapsamındaki öneminin vurgulandığı söylenebilir.

2.2.2.5. Hayat Bilgisi Dersi Kazanımları ile İlişkilendirilebilecek Belirli Gün ve Haftalar

Kazanım; öğrenme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar sayesinde öğrencide görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, çocukların doğrudan gözlenebilir davranışlarının yanı sıra, bilgi, beceri, tutum ve değerleri de içeren ifadelerdir. Kazanımlar belirlenirken konu bütünlüğünden çok, beceri esas alınmıştır. Programda yer alan kazanımların, öğrenciler tarafından gerçekleştirilecek etkinlikler aracılığıyla elde edilmesi söz konusudur. Bu nedenle öğrenme-öğretme etkinlikleri bu programın en kritik ögesidir (Tanrıöğen vd., 2005, s.84).

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında (MEB, 2018) ünite temelli yaklaşım esas alınarak her üç sınıf düzeyi için aynı isimle “Okulumuzda Hayat”, “Evimizde Hayat”, “Sağlıklı Hayat”, “Güvenli Hayat”, “Ülkemizde Hayat” ile “Doğada Hayat” şeklinde altı ünite belirlenmiştir.

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı’nda yer alan bazı kazanımların konu bakımından, belirli gün ve haftaların konuları ile benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda ilgili kazanımları, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak daha verimli bir şekilde öğretilmesi önerilmiş ve alt başlıklar halinde incelenmiştir. Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında (MEB, 2018) belirtilen ders kazanımlarında, belirli gün ve haftalarla ilişkilendirilebilecek maddelerden bazıları aşağıdaki gibidir.

Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Ünite içerisinde verilen kazanımlar numaralandırma sistemiyle ifade edilmiştir.

2.2.2.5.1. Sağlık, Temizlik ve Hastalıklar ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, sağlık, temizlik ve hastalıklar ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)
2. Dünya Sağlık Günü/Haftası (7-13 Haziran)
3. Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)
4. Kanser Haftası (1-7 Nisan)
5. Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; sağlık, temizlik ve hastalıklar ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.1.3.1. Kişisel bakımını düzenli olarak yapar: El, yüz yıkama ve dişleri usulüne uygun olarak fırçalama, banyo yapma, saç tarama, tuvalet eğitimi ile günlük kıyafetlerini giyme ve özenli kullanma üzerinde durulur. Ayrıca kişisel bakımda sürekliliğin sağlanması vurgulanır. Kişisel bakımını yaparken kaynakların verimli kullanılması gerektiğine değinilir.
- HB.1.3.2. Sağlığını korumak için alması gereken önlemleri fark eder: Kişisel temizliğini yapma, mevsime uygun giyinme, meyve ve sebzeleri tüketmeden önce yıkama, spor yapma, bulaşıcı hastalıklardan korunma yolları, akılcı ilaç kullanımı, diş hekimine ve doktora gitmenin gerekliliği üzerinde durulur.
- HB.1.3.3. Sağlığı için yararlı yiyecek ve içecekleri seçer: Dengeli beslenme için tüketmemiz gereken temel bitkisel ve hayvansal besinler vurgulanır. Dengeli beslenirken yiyecek ayırt etmeme, kaynağı belli olmayan gıdalar ile açıkta ve/veya sokakta satılan gıdalar, gazlı içecekler gibi ürünlerin tüketiminin sağlığa zararları üzerinde durulur.
- HB.2.3.1. Sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenme arasındaki ilişkiyi fark eder.
- HB.2.3.2. Dengeli beslenmeye uygun öğün listesi hazırlar.

- HB.2.3.4. Sağlıklı bir yaşam için temizliğin gerekliliğini açıklar: Kişisel temizlik ve çevre temizliği üzerinde durulur.
- HB.2.3.5. Sağlıkla ilgili hizmet veren kurumları ve meslekleri tanır.
- HB.3.3.3. Sağlığını korumak için mevsimlere özgü yiyeceklerle beslenir.
- HB.3.3.4. Sağlığını korumak için yeterli ve dengeli beslenir: Sağlıklı büyümek için dengeli beslenmenin gerekliliği vurgulanır. Ayrıca obezite, diyabet, çölyak ve besin alerjisi gibi sağlık sorunlarına da dikkat çekilir. Yiyecek israfından kaçınmanın önemi üzerinde durulur.
- HB.3.3.5. Kendisinin ve toplumun sağlığını korumak için ortak kullanım alanlarında temizlik ve hijyen kurallarına uyar: Ortak kullanıma açık mekânları, tuvalet ve lavaboları temiz, hijyen kurallarına uygun kullanmanın önemi üzerinde durulur.

2.2.2.5.2. Trafik ve İlk Yardım ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, trafik ve ilk yardım ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk günü)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; trafik ve ilk yardım ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.1.4.2. Okula geliş ve okuldan gidişlerde insanların trafikteki davranışlarını gözlemler: Trafik kavramından hareketle kendisinin ve başkalarının trafikte doğru ve yanlış yaptığı davranışlar üzerinde durulur.
- HB.1.4.3. Okula geliş ve gidişlerinde trafik kurallarına uyar: Karşıya geçme, yaya kaldırımı olan ve olmayan yerlerde yürüme ve yaya olarak trafikte görünürlükle ilgili önlemleri alma üzerinde durulur. Trafik işaret levhalarının (dur, geç, yaya geçidi, dikkat, okul geçidi, bisiklet giremez gibi çocuğun yaşamıyla doğrudan ilişkili olanlar) olduğu ve işaretlerin olmadığı yerlerde ne yapacağını bilme (alt ve üst geçitler, yaya geçitleri, okul geçitleri, ışıklı trafik işaret cihazlarının ve trafik

polislerinin olduğu yerler, duran bir aracın önünden ve arkasından geçmeme vb.) ele alınır.

- HB.2.4.2. Ulaşım araçlarıyla yolculuk yaparken güvenlik kurallarına uyar.
- HB.2.4.3. Trafikte yardıma ihtiyaç duyan bireylere yardımcı olur: İhtiyaç duyduğunda nasıl ve kimlerden yardım isteyeceği ile ihtiyaç duyanlara yardım ederken nelere dikkat etmesi gerektiği üzerinde durulur.
- HB.3.4.1. Trafik işaretleri ve işaret levhalarını tanıtır: Öğrencilerin güvenliği için öncelikli olan trafik işaretleri ve işaret levhaları (yaya geçidi, okul geçidi, ışıklı trafik işaret cihazı, mecburi yaya yolu, yaya giremez, kontrolsüz demir yolu geçidi ve bisiklet giremez vb.) üzerinde durulur.
- HB.3.4.2. Trafikte kurallara uymanın gerekliliğine örnekler verir.
- HB.3.4.3. Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazaları önlemek için alınması gereken tedbirleri açıklar: Yakın çevresinde meydana gelebilecek kazalara örnekler vermesi sağlanır. Kesik, yaralanma, boğulma, zehirlenme ve yanma gibi kazalara karşı alınabilecek basit önlemler üzerinde durulur.
- HB.3.4.4. Acil bir durum olduğunda ne yapacağını ve kimlerden yardım isteyebileceğini açıklar: Acil durumlarda alandan uzaklaşma, çıkış kapılarını ve yangın çıkış yerlerini kullanmanın gerekliliği üzerinde durulur. Herhangi bir acil durumda kendisine ulaşılacak bir yakınına ait iletişim bilgilerine sahip olmanın önemi vurgulanır.

2.2.2.5.3. Bilim ve Teknoloji ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, bilim ve teknoloji ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Bilim ve Teknoloji Haftası
2. Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; bilim ve teknoloji ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.1.4.6. Teknolojik araç ve gereçleri güvenli bir şekilde kullanır: Bilgisayar, televizyon, cep telefonu, tablet, oyun konsolu ve elektrikli ev aletleri gibi elektronik araç ve gereçlerin güvenli kullanımı üzerinde durulur. İnternet ve bilgisayar oyunları gibi teknoloji bağımlılığına neden olabilecek durumlar karşısında dikkatli olunması gerektiği vurgulanır.
- HB.2.4.5. Teknolojik araç ve gereçlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda duyarlı olur: Teknolojik ürünlerin güvenli bir şekilde kullanımı konusunda çevresindekileri gerekli durumlarda nezaket kuralları çerçevesinde uyarması üzerinde durulur.
- HB.3.2.5. Evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin hayatımıza olan katkılarını örnekler verir.

2.2.2.5.4. Mustafa Kemal ATATÜRK ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, Mustafa Kemal ATATÜRK ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
2. Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; Mustafa Kemal ATATÜRK ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.1.5.5. Atatürk'ün hayatını bilir: Görsel ve işitsel materyallerle Atatürk'ün doğum yeri, anne ve babasının adı, ölüm yeri ve Anıtkabir üzerinde durulur.
- HB.2.5.3. Atatürk'ün çocukluğunu araştırır: Atatürk'ün başarılı bir öğrenci olması, ailesine değer vermesi ve çocukluk anıları üzerinde durulur.
- HB.3.5.8. Atatürk'ün kişilik özelliklerini araştırır: Atatürk'ün arkadaşlarıyla iş birliği içerisinde çalışması; başkalarının görüşlerine değer vermesi; kararlılık, akıl yürütme, inandırıcılık, insan, vatan ve millet sevgisi gibi özellikleri üzerinde durulur.

2.2.2.5.5. *Şehit, Gazi ve Millî Günler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar:*

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, şehit, gazi ve millî günler ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Şehitler Günü (18 Mart)
2. Gaziler Günü (19 Eylül)
3. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü,
4. İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde; şehit, gazi ve millî günler ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.1.5.6. Millî gün, bayram, tören ve kutlamalara katılmaya istekli olur: 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü, 30 Ağustos Zafer Bayramı ve bu günler için yapılan hazırlıklar ile çocuklar için anlamı üzerinde durulur.
- HB.2.5.4. Millî gün ve bayramların önemini kavrar: Millî gün ve bayramların millî birlik ve beraberliği sağlamadaki rolü vurgulanır.
- HB.3.5.6. Millî birlik ve beraberliğin toplum hayatına katkılarını araştırır: 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı ile millî birlik ve beraberliğin toplumumuza katkıları üzerinde durulur.
- HB.1.5.3. Ülkemizin genel özelliklerini tanır: Ülkemizin adı, başkenti, İstiklâl Marşı ve Türk bayrağı tanıtılır. Bayrağımızın şekli ile ay ve yıldıza vurgu yapılarak rengi belirtilir.
- HB.2.5.2. Türk bayrağının ve İstiklâl Marşı'nın vatanı ve milleti için önemini fark eder: Türk bayrağı ve İstiklâl Marşı'nın bağımsızlığı ve özgürlüğü temsil ettiği vurgulanır. Mehmet Âkif Ersoy'un İstiklâl Marşı'nı yazarken yaşadığı duygu durumu ve ülkenin içinde bulunduğu şartlar özetlenebilir.

2.2.2.5.6. Doğa ve Hayvanlar ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, doğa ve hayvanlar ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Orman Haftası (21-26 Mart)
2. Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, doğa ve hayvanlar ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.1.6.3. Yakın çevresinde bulunan hayvanları ve bitkileri korumaya özen gösterir.
- HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur: Doğayı ve çevreyi temiz tutmak için gerekenlerin yapılması ve bu konuda çevredekilerin nezaket kuralları çerçevesinde uyarılması üzerinde durulur.
- HB.2.6.2. Bitki yetiştirmenin ve hayvan beslemenin önemini fark eder.
- HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.
- HB.3.6.4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir: İnsanların doğal çevre üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri üzerinde durulur. Olumlu etkilerine de örnekler verilmesine özen gösterilir. Nesli tükenmekte olan canlılara örnekler verilir.
- HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır.

2.2.2.5.7. Ekonomi ve Tasarruf ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, ekonomi ve tasarruf ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)
2. Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak Ayının 2. Haftası)
3. Tüketiciyi Koruma Haftası(15-21 Mart)
4. Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)

5. Turizm Haftası (15-22 Nisan)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, ekonomi ve tasarruf ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.2.1.11. Okulda parasını ihtiyaçları doğrultusunda bilinçli bir şekilde harcar: İstek ve ihtiyaç kavramlarından hareketle paranın tutumlu kullanımı üzerinde durulur.
- HB.2.2.6. Evdeki kaynakları tasarruflu kullanmanın aile bütçesine katkılarını araştırır: Konu işlenirken tablo okuma becerilerinin geliştirilmesi sağlanır.
- HB.2.5.8. Yakın çevresinde yapılan üretim faaliyetlerini gözlemler.
- HB.3.2.6. Evdeki kaynakların etkili ve verimli kullanımına yönelik özgün önerilerde bulunur.
- HB.3.2.8. İstek ve ihtiyaçlarını karşılarken kendisinin ve ailesinin bütçesini korumaya özen gösterir.
- HB.3.5.3. Yakın çevresinde yer alan tarihî, doğal ve turistik yerlerin özelliklerini tanıtır: Yakın çevresinde bulunan cami, çeşme, han, hamam, müze, kale, tarihî çarşılar, köprüler, millî parklar vb. yerler hakkında araştırma yaptırılarak sınıfta arkadaşlarıyla paylaşması sağlanır.

2.2.2.5.8. Afetler ile İlgili Haftalar ve Kazanımlar:

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar ile ilişkilendirilebilecek, afetler ile ilgili haftalar aşağıdaki gibidir:

1. Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
2. Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)

Hayat bilgisi dersi öğretim programında (MEB, 2018) yer alan kazanımlar içerisinde, afetler ile ilişkilendirilebilecek olanlar aşağıdaki gibidir:

- HB.2.6.5. Doğa olaylarını tanır.
- HB.2.6.6. Doğal afetlere örnekler verir.

- HB.2.6.7. Doğa olayları ve doğal afetlere karşı alınabilecek önlemleri açıklar: Deprem öncesi, anında ve sonrasında nasıl davranılması gerektiği de açıklanır.

2.2.3. Müzik Dersi

2.2.3.1. Müzik ve Müzik Eğitimi Tanımı

Müzik, insanların ve toplumların yaşamında içsel bazı duyguları, düşünceleri, görüşleri, arzuları sözcüklerin ötesinde ifade eden, eğitici, öğretici, yaratıcı, paylaşımcı vb. öğelerin bireylerce hissedilmesinde rol oynayan, oldukça geniş etkileme yanı bulunan, içeriği ve iş görüleriyle yaşamsal anlam taşıyan, seslerin hisler dünyasıyla buluşarak oluşturduğu, çeşitli kuralları içerisinde barındıran, sanat olma özelliğine sahip bir çalışma ve eğitim alanıdır. Müzik, insan yaşamına köklü bir biçimde girmiş olan, çeşitli seslerden ve ritimlerden örülü bir yapıya sahip, estetik temellere dayalı, insanı ve toplumu etkileme, yönlendirme, değiştirme ve geliştirme özelliklerini içeren, eğitsel yanı bulunan anlatım ve hayal edebilme gücü taşıyan, bir sanat dalı olarak tanımlanabilir (Uslu, 2008, s.4).

En yalın tanımıyla müzik, malzemesi “ses” olan bir sanattır. Seslerle gerçekleştirilen bu sanatın ortaya çıkabilmesi için iki ön koşul gerekmiştir: Ses ve insan. Sesleri birleştiren, seslere düzen veren ve sesleri bir anlatım sanatına dönüştüren insandır. “Ses” ile “insan” arasındaki ilişki, “müzik” adlı evrensel bir sentezi, “müzik sanatını” yaratmıştır. Müziksiz insan, müziksiz toplum olamaz (Say, 2010, s.15). Müzik, kelimelerle anlatılması mümkün olmayan duygularımızı, heyecanlarımızı, bu duygu ve heyecanları sezdirecek, duyuracak tarzda tertiplenmiş sesler vasıtasıyla başka ruhlara aksettirme sanatıdır (Saygun, 1966, s.139).

Çağdaş toplumlarda eğitim, bireylerin bedensel (fiziki), bilişsel (zihni), duyuşsal (hissi), ve devinişsel (hareki) yapılarıyla dengeli birer bütün halinde en ileri düzeyde yetiştirmelerini amaçlar. Bu amaçladır ki, çağdaş eğitim “bilim”, “sanat” ve “teknik” alanlarının her üçünü de kapsayan bir çerçevede gerçekleştirilmeye çalışılır. Buna göre sanat eğitimi, çağdaş eğitimi oluşturan üç temel bileşenden biridir. Sanat eğitimi kendi içinde çeşitli dallara ayrılır. Bu dalların başlıcalarından biri müzik eğitimidir. (Uçan,

2005, s.176). Müzik eğitimi, “müziksel davranış kazandırma ya da müziksel davranış değiştirme sürecidir” (Uçan, 1994, s.7).

Müzik bir eğitim aracıdır. Eğitim alanında önem kazanan *müzikli eğitim, müzikle eğitim, müzik yoluyla eğitim* kavram ve uygulamaları, temelde müziğin etkili ve verimli bir eğitim aracı olmasından kaynaklanır. Müziğin, eğitimin değişik alan ve düzeylerinde öğrenmeyi ve öğretmeyi kolaylaştıran ya da sağlamlaştıran bir araç olduğu öteden beri bilinmektedir (Uçan,1994, s.13).

Müzik eğitimi temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla hedeflere ulaşılır. Müzik eğitimi yoluyla, birey ve çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir (Uçan, 2005). Say (2010), müziğin toplumsal yönden işlevini şöyle anlatmıştır: Toplumsal işlevleri açısından müziğin başta gelen bir yönü, bireyler arasında bağlar kurulmasında rol oynaması, ortak duygu ve düşüncelerin oluşmasını sağlamasıdır.

2.2.3.2. Müziğin Eğitimsel İşlevi

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme-öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır (MEB, 2018).

Müziğin insan yaşamındaki işlevleri, özü bakımından estetik temelli olup, bireysel (biyopsişik), toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel nitelikler taşır. Müziğin eğitimsel işlevi; müziğin bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevlerinin, düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı bir biçimde gerçekleşmesini sağlayıcı müziksel öğrenme-öğretme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar. Bu işlevlerinin

insan yaşamındaki vazgeçilmez yeri ve önemi nedeniyledir ki müzik, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri, hem çok etkili bir “eğitim aracı”, hem de çok önemli bir “eğitim alanı”dır (Uçan,1994, s.25).

Müziğin eğitim aracı olma işlevi esas olarak eğitim ve öğretimde müziğin gücünden etkisinden ve katkısından yararlanma, dersler, üniteler, konular işlenirken bunlar ve kişiler arasında müzikle bağlantı sağlama ve belirli sonuçlara ulaşmak için müziği kullanma ilkesine dayanır (Uçan, 2005).

Müzik eğitiminin öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği ve kolaylaştırdığı söylenebilir. Bu eğitimin özellikle bireyde izleme, bellekte tutma, taklit etme gibi eylemleri geliştirdiği görülebilir. Birçok özelliği bünyesinde barındıran ve oldukça kapsamlı işlevleri ve etki alanı bulunan müziğin eğitimde kullanımı, önemi ve değeri artarak sürmektedir. Müziğin insanın dünyasına girmesi, onu etkileyebilmesinin, kişinin estetik düzeyi ile bağlantılı olduğu söylenebilir. Kişi kendi yaşantısında önemli yeri bulunan, kendi ihtiyaçlarına cevap veren nitelikteki müzikleri algılar ve kullanır. Bu da, insanla müzik arasında kurulan bir bağ olduğunu göstermektedir. Bu bağın iyi temellendirilmesinde uygulanan müzik eğitiminin oldukça önemli olduğu vurgulanabilir. Müzik eğitimi yoluyla, insanların özündeki estetik ve insancıl özellikler geliştirilerek, sosyal bir ortamda, bireysel ve toplumsal ilişkilerin sağlıklı ve verimli kılınması sağlanabilir (Uslu, 2008, s.19-21). Tarih boyunca pek çok filozof, eğitimci ve devlet adamı müziğin eğitimsel işlevine inanmış, müziğin gelişmesine yardım ve hizmette bulunmuşlardır. Eflatun, müziği bir eğlence aracı değil, güzellik ve iyilik için eğitim aracı olarak kabul etmiştir (Akkaş, 1993).

2.2.3.3. Müzik Eğitim Programı ve Tarihsel Süreçleri

Okul müzik eğitiminde öğrenciye kazandırılmak istenen davranışlar belirli bir plan ve program çerçevesinde yürütülmektedir. Müzik dersinin verimli, etkili ve kazandırılmak istenen davranışlara yönelik olması için bir program dâhilinde uygulanması gerekir (Güçlü, 2009). Eğitim dünyasında, davranışçılık akımının etkisiyle başlayan eğitim programlarını oluşturma ve düzenleme çalışmaları, Piaget’in bilişsel gelişim teorisiyle dünya çapında derin bir etkiye ve güce ulaşmıştır. Özellikle son yıllarda insan

öğrenmesine ve beynin yapısını anlamaya yönelik psikoloji araştırmalarına büyük bir ilgi gösterilmekte bu çerçevede yapılan çalışmaların sayısı giderek artmaktadır. Bu ilginin temel nedeni psikoloji araştırma bulgularının doğrudan ve dolaylı olarak eğitim ortamlarını ve eğitim programlarının yapısını farklılaştırmasında yatmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye’de MEB tarafından öğretmenlere eğitim ortamlarını düzenlemede zaman zaman bir takım yönlendirmelerde bulunulmakta, eğitim reformu adı altında eğitim programları değiştirilmektedir. Eğitim programlarında değişime Gardner’ın çoklu zekâ, Vygostky’nin sosyal yapılandırmacılık, Caine’in beyin temelli öğrenme, Paul’un eleştirel düşünme ve öğrenme stilleri başta olmak üzere esnek öğrenme, yaratıcı düşünme, proje temelli öğrenme, işbirliğine dayalı öğrenme, yaşam boyu öğrenme modelleri öncülük etmektedir. Türkiye’de uygulanan ve değişen eğitim programlarının psikolojik temellerini nelerin oluşturduğunu anlamının önemli bir katkı sağlayacağı ortadadır (Akinoğlu, 2005).

Yurdumuzda okul müzik eğitimi, müzik derslerinde ilk kez 1870 yılında programlı bir biçimde İstanbul Musiki Muallim Mektebi’nde başlatılmış, bundan kırk dört yıl sonra 1914 yılında da idadilere (lise) “Gına” adıyla konulmuştur (Sağır, 2004). Cumhuriyet dönemi, Türkiye’nin çağdaş dünyada, Atatürk’ün gösterdiği hedefler doğrultusunda, yerini alma çabalarının önem kazanması, büyük bir değişim ve gelişme gayreti içerisinde, topluma kazandırılması gereken çağdaşlaşma anlayışı için çalışmaların başlaması ve uygulamaya konulması ile her alanda gerekli düzenlemeleri başlatmıştır. Müziğin genel eğitim sistemi içinde ders olarak yer alması Cumhuriyet döneminde başlamıştır. Yöntemler ve verimlilikler tartışılabilir, müzik eğitiminin gerekliliği, çocuğun şarkı söylemesi tartışılmamıştır. Müzik eğitimi ilk defa, 1924 yılında uygulamaya konulan okul programlarında, müzik dersi, 1930 yılından itibaren ise, müzik dersi olarak yer almıştır. 1924 yılında uygulamaya konulan genel müzik eğitimi programı kent okullarında, 1948 yılında yapılan program köy ilkokullarında, 1952’den itibaren genel lise programlarında uygulamaya konulmuştur. Cumhuriyet döneminde 1924 yılında ilk defa, daha önce Osmanlı İmparatorluğu döneminde uygulamada olan programın yerine konmak üzere, ilkokul programında müzik eğitimiyle ilgili çalışma yapılarak program hazırlanmıştır. Daha sonra 1926 -1936 - 1948 - 1956 - 1962 - 1968 -

1973 - 1976 - 1995 yıllarında hazırlanan programlar uygulamaya konulmuştur. 1936-1948-1968-1995 programları amaçları, açıklamaları, uyulması gereken kural ve ilkeler, ders konuları, öğretim yöntem ve teknikleri, araç-gereçler, tek ve çok sesli solfej çalışmaları, ses eğitime yönelik öneriler, kulak eğitimi ile ilgili çalışma yöntemleri, toplu söyleme ve çalmaya yönelik bilgiler, artikülasyon, diksiyon, prozodi, teorik bilgileri içeren, geniş nitelikli kapsamlı program çalışmalarıdır. 1995 programı ise, çağdaş programcılık anlayışı doğrultusunda yenilikler getirmiştir. Bunların içinde en önemli olanlar, diğerlerinde bulunmayan ünitelerin belirlenmesi, Hedefler-Davranışlar-Öğretme Durumları-Sınama, Ölçme Durumları-Değerlendirme işlemlerinin bulunması, bütünlüğün sağlanması bakımından diğer derslerle ünite ve konuların ilişkilendirilmesi, müzik dersinin kendi eksenine oturtulması yönündeki çağdaş eğitim anlayışına yönelik yaklaşımlar belirtilebilir. Cumhuriyet döneminde Türk Millî Eğitim Sistemini düzenleyen 1739 sayılı Türk Millî Eğitim Temel Kanunu'nda (1973) Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları doğrultusunda hazırlanan ilkokul, ortaokul ve lise programlarında müzik dersinin amaçları belirlenerek programa konulmuştur (Küçüköncü, 2004).

İlköğretimde Müzik Dersi Öğretim Programı (MEB, 2006) önceki yıllarda hazırlanan (1968, 1984 ve 1994) programlar göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Program; giriş, vizyon, temel yaklaşım ve yapı, öğrenme-öğretme süreçleri, kazanımlar, ölçme ve değerlendirme, sözlük ve kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır. Bu programda öğretme-öğrenme sürecine ilişkin olarak etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Program; öğrenci merkezli, öğrencinin aktif olduğu, uygulama sürecinde öğrencinin yaratıcılığının ortaya çıkarıldığı ve uygulamalar yoluyla bilgiye ulaşıldığı gibi ilkelere dayandırılmıştır. Yapılandırmacı anlayışla hazırlanan bu program; müzik eğitiminde bireysel farklılıkları kabul eder, öğretmeye değil öğrenmeye önem verir, öğrenmede performans ve etkinliklere yer verir. Çünkü kalıcı öğrenme etkinlikler aracılığı ile gerçekleşmektedir. İlköğretimde Müzik Dersi Öğretim Programında (MEB, 2006) aktif öğrenme yöntemlerinin yanında genel öğretim yöntemlerine de yer verilmiştir. Dersin işlenişinde kazanımlara uygun olarak “oyun, dans ve devinim” ekseninde ilgili yöntemlerin kullanılması gerektiği belirtilmiştir (Çilingir, 2012, s.12). 2018 Müzik

Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda her sınıf düzeyinde aşağıdaki dört öğrenme alanı yer almaktadır. Programda her sınıf düzeyinde; dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müziksel yaratıcılık ve müzik kültürü olmak üzere dört öğrenme alanı yer almaktadır.

2.2.3.4. Müzik Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları

Müzik Dersi Öğretim Programı'nın (MEB, 2018) amacı öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlerle ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır.

2.2.3.5. Müzik Dersi Öğretim Programı'nda Öğrenme Alanları

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2018) öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda her sınıf düzeyinde aşağıdaki dört öğrenme alanı yer almaktadır.

- Dinleme-Söyleme
- Müziksel Algı ve Bilgilenme
- Müziksel Yaratıcılık
- Müzik Kültürü

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2018) 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 7. sınıf müzik dersinin dinleme-söyleme öğrenme alanında “Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.” şeklinde belirtilmektedir. 8. sınıfta ise, “Toplum hayatımızda önemli yer tutan marşlarımızı doğru söyler. ” ibaresi bulunmaktadır. Ayrıca, Müzik Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2018), öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılmalarına (söyleme, dinleme, izleme vb.) ve önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmelerin yapılmasına, öğrencilerin, belirli gün ve haftaların anlamına uygun müzikleri, millî ve manevi değerlerimizi ve kültürümüzü yansıtan şarkı, türkü, marş, ilahi vb. örnekleri seslendirmelerine veya örnekleri dinlemelerine ilişkin ifadeler yer almaktadır. Buna göre, dinleme-söyleme öğrenme alanının, belirli gün ve haftalar ile bağlantılı olduğu söylenebilir.

2.2.3.6. İlköğretim Müzik Dersinin Amaçları

İlköğretim müzik dersinin amacı çocukların bilişsel, duyuşsal, devinışsel ve sosyal alanlarda gelişimini sağlayarak bir müzik kültürü oluşturmalarını sağlamaktır. Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme ve ya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir. Müzik yeteneğinin doğru anlaşılıp doğru tanımlanması, müzik eğitiminin iyi planlanması ve saptanan hedefler doğrultusunda sağlıklı yürütülebilmesi gerekir (Kocabaş ve Selçioğlu, 2006).

Toplumların müzik kültürü bakımından geliştirilip biçimlendirilmeleri ve çağdaş düzeyde ulusal müzik zevkinin yaygınlaştırılması, okul müzik eğitiminin genel amacıdır. Günümüze kadar, değişen koşullara göre yeni ve köklü müzik eğitimi stratejileri önerilmiştir. Cumhuriyetin ilk yirmi beş yılı, batı eğitim müziğine dayalı bir müzik eğitiminin temellendirilmesi dönemi olarak adlandırılabilir. Daha sonraki dönem ise Türkiye'nin toplumsal koşulları göz önünde bulundurularak, bütünüyle bize özgü bir müzik eğitimi stratejisi arayışını kapsar (Kutluk, 1996, s.10).

Uçan (2005)'a göre müzik eğitiminin amaçları; temelde bireyin ve toplumun estetik gereksinimlerini karşılamaya, yaratma güdüsünü doyurmaya, beğenisini geliştirmeye, içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevreyle uyumlu ve duyarlı olmasını sağlamaya yönelik davranış değişiklikleri olarak belirtilmiştir.

Dünyada ekonomi, teknoloji, sosyal ve kültürel değerler hızlı bir değişim içerisindedir. Genelde eğitim, özelde müzik eğitiminin bu değişim ve gelişim sürecinden etkilenmemesi mümkün değildir. Bu bağlamda, genel müzik eğitiminin gelişimine yönelik bilimsel çalışmalar, sempozyum, panel vb. etkinlikler yapılmaktadır. Doğal olarak tüm bu yapılanlar öğrencilerin müziğe karşı bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirip, en üst düzeyde müziksel davranışlar kazandırabilmek içindir. Genel müzik eğitiminde başarıya ulaşılmasında öğrencilerin müzik dersine karşı olan ilgileri çok önemlidir. Eğer öğrencilerin müzik dersine karşı tutumları olumlu olur ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim-öğretim onlara sunulursa, genel müzik eğitiminde istenen başarı sağlanacaktır (Nacakcı, 2006).

2.2.3.7. Müzik Dersi ve Disiplinlerarası Yaklaşım

Bilindiği gibi nitelikli bir eğitim için, farklı içerik, yetenek ve disiplinlerin bilgi esasına önem vermekle birlikte disiplinlerarası öğretime odaklanmayı sağlayan yüksek kalite ve işbirlikçi programa sahip olmak da gerekmektedir. Ayrıca nitelikli bir eğitim için farklı alanlardan düşünce ve kavramların birbirine bağlandığı bir programın hazırlanmasında “sanat eğitimi” birleştirici olma görevini üstlenebilir (İşler, 2004).

Birçok Avrupa ülkesinde disiplinlerarası ilişkiler üzerine kurulu müfredatlar kullanılmakta ve bu özellikle resim ve müzik alanı desteğiyle yapılmaktadır.

Günümüzde, eğitimin yeni yollar arama gayesi içinde yerini alan disiplinlerarası yöntemler, yoğunlaşmış, müzik-matematik gibi alanlarda öğrenme kalitesini arttırmayı amaçlayan ve bu noktada da müzik–resim alanlarının yardımının kullanıldığını örneklerle görmekteyiz (Özdemir, 2014).

Müzik eğitiminin amaçlarının gerçekleştirilmesinde en önemli alan/kol ya da müzik öğretim şekli ise şarkı öğretimidir. Şarkının sözleri ile anlatılmak istenen her duygu ve düşünce ezgi ile desteklenir. Burada önemli olan doğru ve uygun şarkı seçimi ve şarkının doğru ve uygun öğretim yöntemi ile öğretilmesidir (Şaktanlı, 2007).

Müzik alanının desteği ve şarkıların aracılığıyla, diğer disiplinler pekiştirilip öğrenme kalitesi ve kalıcılığı artırılabilir. Müziğin diğer disiplinlerle olan ilişkisini ve diğer disiplinlere olan yararını inceleyen birçok araştırma yapıldığı belirlenmiştir.

Şaktanlı (2007) müzik alanının ve şarkıların İngilizce öğretimine olan desteğini şu şekilde açıklamaktadır: İngilizce öğretiminde şarkının kullanılmasının derse ve öğrenciye birçok açıdan olumlu etkileri vardır. Öğrenciler (çocuklar) şarkıları severler ve oyun oynarken şarkı söylerler, şarkı/müzik derse çeşitlilik getirir, öğrenciler şarkı söylerken kendilerinden beklenenleri tekrarlamış olurlar, derste öğrencilerin rahat olmalarını ve dersten zevk almalarının sağlar, şarkı söylerlerken, öğrendikleri ve şarkının içerdiği kelimeleri tekrarlamış olurlar, hafızalarına almaları kolaylaşır.

Dikici (2002) müzik alanının ve şarkıların matematik öğretimine olan desteğini şu şekilde açıklamaktadır: Müzik etkinlikleri, temel matematik becerilerini desteklemek için çocuklara farklı fırsatlar sağlayabilmektedir. Çocuklarla çalışırken modele uygun davranabilmeleri için duyma, öğrenme, akılda tutma ve tekrar etme gibi uzun bir süreç gereklidir. Saymayı içeren birçok şarkı vardır ve bu şarkıların kullanılması bu süreci hızlandırmaktadır. Ezbere sayma yerine, şarkılarda yer alan ritim ve melodinin kullanılması saymanın hafızada kalmasını kolaylaştırmaktadır. Geri sayma, basit toplama ve çıkarma yapma için de şarkılar kullanılabilir. “10 Yeşil Şişe” geri sayma ve çıkarma için kullanılabilecek bir şarkıdır. Bu şarkı, çocukların geri sayma ve çıkarma işlemlerini somut olarak görmelerini de sağlamaktadır.

2.2.3.8. Müzik Dersi Öğretim Programı ve Belirli Gün ve Haftalar

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2018) “Müzik Dersi Öğretim Programı'nın Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar” başlığı altında bulunan; “Dersin işlenişinde belirli gün ve haftalarda, ilgili kazanımlarla gerekli ilişkilendirmeler yapılmalıdır.” ibaresinin, belirli gün ve haftaların müzik dersi kapsamındaki önemini vurguladığı söylenebilir.

Müzik dersi 1. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 10. Maddede;

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

a) Millî ve manevi değerlerimizi ve kültürümüzü yansıtan şarkı, türkü, marş, ilahi vb. örnekleri seslendirir veya örnekler katılımlı dinletilir.

b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler. şeklinde ifade edilmektedir.

Müzik dersi 2. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 4. Maddede;

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

a) Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılmaları (söyleme, dinleme, izleme vb.) için gerekli yönlendirmeler yapılır. Öğrencilerin görevli veya izleyici olarak katıldıkları bu etkinlikler hakkında hissettikleri duygu ve düşüncelerini, arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır. Öğrencilerin bu etkinlik dışında hangi etkinliklere katılmak istedikleri ve etkinlikler ile ilgili önerileri ifade etmesi sağlanır. Ayrıca öğrencilere farklı bir müzik etkinliği hazırlatılarak bu etkinliği sınıfta sergilemeleri istenir.

b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu

etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler. şeklinde ifade edilmiştir.

Müzik dersi 3. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 3. Maddede;

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzikleri anlamına uygun söyler.

- a) Öğrencilerden belirli gün ve haftalar konusu hakkında düşüncelerini ifade etmeleri istenir. Bu günlerde söylenen şarkıların konu özelliklerine dikkat çekilir.*
- b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler. şeklinde ifade edilmiştir.*

Müzik dersi 4. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 4. Maddede;

Belirli gün ve haftaların anlamına uygun müzikler söyler.

- a) Millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir.*
- b) Millî bayramlar (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı vb.) ile ilgili etkinliklere yer verilir.*
- c) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Örneğin Atatürk ile ilgili şarkıları anlamlarına uygun söylemeleri sağlanır. şeklinde ifade edilmektedir.*

Müzik dersi 5. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 3. Maddede;

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

- a) Millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir.*

- b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler.*
- c) Drama, müzikli oyun, kukla, Hacivat-Karagöz vb. halk oyunları ile yardımlaşma, iş birliği, çalışkanlık ve sabır değerleri kazandırılmalıdır. şeklinde ifade edilmektedir.*

Müzik dersi 6. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 2. Maddede;

Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler.

- a) Millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir.*
- b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler. şeklinde ifade edilmektedir.*

Müzik dersi 7. sınıf kazanımlarında “Dinleme-Söyleme” öğrenme alanının içerisinde bulunan 2. Maddede;

Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler.

- a) Millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir.*
- b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılmalıdır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler. şeklinde ifade edilmektedir.*

2.2.3.9. Müzik Eğitiminde Okul Şarkılarının Önemi

Genel müzik eğitimi çerçevesindeki okul müziğinin en önemli boyutunu şarkı öğretimi oluşturmaktadır. Çocuk şarkıları; ilköğretim programı konularını pekiştirmesi ve

duyuşsal, bilişsel, psiko-motor öğrenme alanlarındaki kazanımları sağlaması açısından müzik dersinin önemli materyalleridir. Bu nedenle genel müzik eğitiminde kullanılan şarkıların, farklı sınıf düzeylerine uygun ve müzik öğretim programındaki kazanımları destekleyecek özellikte ve yeterlilikte olması gerekir (Güçlü, 2009).

Şarkı, eski çağlardan beri bütün kültürlerde yer almış olan küçük bir sözlü müzik formu, insanın kendisini ifade etmek için seslendirdiği kısa ve yalın ses müziği biçimidir. Doğal ve yalın nitelikleriyle şarkı, hem insanı, hem müziği temsil eden bir olgudur. Şarkı söyleme ise; insanın kendi sesini bir çalgı olarak kullanabilme yetisidir (Say, 2005, s.499-501).

Bir şarkıyı çocuklara sözleri, ezgisi ve tartımıyla doğru olarak öğretmeye “şarkı öğretimi” denir. Şarkı öğretiminin amacı yalnızca şarkı öğretmek değil, çocuğa müziği sevdirmek ve müzik eğitimi vermek, çocuğun mutlu olmasına ve olumlu kişilik değişmesine yardımcı olmaktır (Sak, 1997, s.14).

Çocukların kendi aralarında oynadıkları oyunların temelini oluşturan tekerleme ya da yalın şarkı diye tanımlayabileceğimiz müziklerin varlığından ve işlevlerinden de anlaşılacağı üzere, sanat (müzik) eğitiminin her kademesinde müziğin ve özellikle de şarkının yeri tartışılmayacak kadar önemlidir. Örgün Eğitim Birinci ve İkinci Kademe Müzik Programları, bazı dönemlerde müziğin önemli bir materyalini oluşturan şarkıların önemini hafifletmiş olsalar da, onu eğitimin odağından uzaklaştırmamışlardır. Çünkü müzik ve özellikle de şarkı/türkü, yani sözlü müzik, toplumların yaşantılarının bir ürünüdür ve sözlü ve müziksel öğelerinin birlikteliğinden oluşan kültürel değer olarak bir gerekliliktir. Bu gereklilikten dolayı, çocuklar için şarkı yazma çabaları hiç durmamış ve her dönemde kuşaktan kuşağa farklılıklar gösterse de sürdürülmüştür (Yıldız, 2005, s.74) .

Okul müzik eğitiminde sözlü müzik olarak başlıca 3 tür kullanılmaktadır:

Tekerleme ve saymacalar: Tekerleme ve saymacalar çocuk folkloru ürünleridir. Bunlar, çocuk yaşamının (özellikle oyun yaşamının) gereksinmelerine göre çocuklar tarafından yaratılırlar. Tekerleme ve saymacalarda geçen sözcükler anlamlı, anlamsız, ya da yarı anlamlı olabilir. Kimi tekerlemeler ezgilidir; kimileri ise belirli bir ezgisi

olmayan tartımlı bir yapıya sahiptirler. Tekerlemeler ve saymacalar, çocuğun müziksel gelişimine yardımcı olmanın yanı sıra, dil gelişimine, sosyal-duygusal gelişimine, bellek ve anımsama gelişimine de büyük ölçüde yardımcı olmaktadır. (Akt. Sağer, 2004; Sun-Seyrek, 1993, s.24).

Ninniler ve Türküler: Ninniler ve türküler de tekerleme ve saymacalar gibi halk ürünleridir. Ninniler genellikle anneler tarafından yaratılır; anne, nine, abla, teyze gibi kadınlar tarafından çocuğu uyutmak için söylenir. Ninnilerim her ulusun halk müziği literatüründe önemli bir yeri vardır. Schubert, Schumann, Brahms, Chopin gibi yabancı besteciler ve Çağdaş Türk Müziği bestecilerinden Ahmet Adnan Saygun, Muammer Sun ve Cenani Akın gibi besteciler ninni türünde müzikler yazmışlardır. (Akt. Sağer, 2004; Sun-Seyrek, 1993, s.24).

Çocuk şarkıları (yurt ve dünya şarkıları): Ülkemizde eğitim müziği alanında kullanılan çocuk şarkıları başlıca dört grupta toplanmaktadır.

a) Aktarma Şarkılar: Ezgisi yabancı, sözleri Türkçe olan şarkılara “aktarma şarkılar” denir. Aktarma şarkıların ezgileri genellikle bazı Avrupa toplumlarının (Alman, İtalyan, Fransız, İsveç) halk müziği ve okul müziklerinden seçilmektedir.

b) Öykünme Şarkılar: Türk okul müziği bestecilerinin yarattığı, kaynağını başka toplumların müziklerinden alan okul şarkılarına “öykünme şarkılar” denir. Bunlar, batı müziğinin majör-minör dizileri ve ölçüleri içinde, batılı toplumların estetik anlayışına ve beğenisine özenilerek Türk besteciler tarafından yapılmış, fakat yapısıyla ve özıyla Türk halkına yabancı olan şarkılardır.

c) Anonim Şarkılar (Tekerleme-saymaca-ninni-halk türküleri): “Halk Türküleri” deyimini ile halkımızın yüzyıllar boyunca yarattığı, beğenisinin ve zamanın süzgecinden geçirerek yaşattığı, dizileri-ölçüleri-yapısı-özü-sözü-duyarlığı ve her şeyi ile kendisinin olan türkülerdir. Bunlar, bölgelere göre horon türküsü, zeybek türküsü, halay türküsü, bar türküsü, karılama türküsü, çoğu yerde de çoğu kez “türkü” diye anılır.

d) Türk Okul Şarkıları: Türk bestecilerin yarattığı, kaynağını halk müziğimizden alan okul şarkılarına “Türk okul şarkıları” denir. Bunlar, Türk müziği dizileri ve ölçüleri içinde yapılmış, halkımızın beğenisine uygun, onu geliştirici, yapısını ve özünü halk

müziğimizden alan, fakat özentisi ve öykünme olmayan, halka yabancı düşmeyen, özgün yaratmalardır. (Akt. Sağer, 2004; Sun-Seyrek, 1993, s.24). Bu anlamda Türk okul şarkısı, özellikle 1966 yılından sonra daha fazla yaratılmaya başlanmış, bu alanda çalışan her besteci, Türk okul şarkısı tanımına uygun şarkısı yaratmaya başlamışlardır. Bu gün sayıca ve nitelikçe önemli sayılacak bir Türk okul şarkısı bestecisi olmuştur, denilebilir (Sağır, 2004).

İlköğretim müzik eğitimi sürecinde yer alan şarkılar yapısı gereği çocuklarda duygusal çağrışımlar uyandırır. Bunu yaparken yalnız seslerden yararlanmaz, aynı zamanda sözcüklerden ve onun ses örüntülerinden de yararlanır. Bu yapı, soyut bir sanat türü olan müziği çocuğun dünyasında somutlaştırır. Çocukların söylediği-dinlediği şarkılarla doğrudan etkileşebilmeleri ve şarkının vermek istediği iletileri algılayıp içselleştirebilmeleri, şarkıların çocuk gerçekliğiyle ele alınması ve onun dünyasına koşut bir anlatımla seslenmesiyle doğru orantılıdır (Satır, 2009, s.387). Bu bağlamda kitaplardaki okul şarkılarına önem verilmesi, şarkıların müzikal özelliklerinin ve anlamlarının çocukların yaş ve seviyelerine, müzik öğretim programı kazanımlarına ve öğrenme alanlarına uygunluğuna dikkat edilmesinin yararlı olabileceği düşünülmektedir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, bu araştırmada yararlanılan, konu ile ilgili Türkiye’de gerçekleştirilen araştırmalara ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Böylelikle araştırma konusunda genel bir izlenim oluşturulmak amaçlanmıştır. Yapılan taramalar sonucunda müzik eğitimi alanında belirli gün ve haftaları konu edinen çalışmaların azlığı dikkat çekmiştir. Bu sebeple eğitimin, müzik haricindeki diğer alanlarında belirli gün ve haftalara yönelik yapılan çalışmalar ve okul şarkılarını konu edinen çalışmalar incelemeye alınmıştır.

Dönmez (2017), “Sosyal Bilgilerde Sosyal Sorumluluk Bilinci Kazandırma: Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinde, sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilere sosyal sorumluluk bilinci kazandırmada belirli gün ve haftalardan yararlanmaya ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın

sonuçlarına bakıldığında; sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal sorumluluk bilinci kazandırmada, belirli gün ve haftaların etkili olduğu düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Çevik (2013)'in, “Sınıf Öğretmenlerinin, İlköğretim Okullarında Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinin sonucunda, sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların amaçlarını gerçekleştirme düzeyinin önemlilik derecesine göre kıyaslandığında, düşük olduğu görülmüştür. Sebep olarak ise; okul idaresinin belirli gün ve hafta etkinliklerine gerekli desteği vermesine rağmen, öğretmen ilgi ve yeteneklerini yeteri kadar tanımaması, okulun maddi ve fiziki imkânlarının bu etkinlikler için yeterli olmaması, öğretmenler arası ve okullar arası işbirliği yetersizliği, veli ilgisizliği, sivil toplum kuruluşlarının yeterli desteği vermemesi, öğretmenlerin kendilerini yeterli düzeyde yetiştirmemeleri, plan ve uygulamada yeterli özenin gösterilmemesi veya öğretmenlerin belirli gün ve haftaların gerekliliğine yönelik inançlarının olmaması ve bu konuyu yük olarak görmeleri olarak belirtilmiştir.

Şiringel (2006), “Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenlerinin İlköğretim 6. ve 7. Sınıfta Belirli Gün ve Haftalara İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinin sonuçlarında; öğretmenlerin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, TBMM'nin açılması, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı gibi gün ve haftalarımız ile millî bayramlarımızın, gelenek ve göreneklerimizin toplumsal yaşayışımızdaki öneminin anlaşılmasına, yurt ve ulus sevgisinin gelişmesine yardımcı olduğunu, Dünya Çocuk Günü, Birleşmiş Milletler Günü, İnsan Hakları Haftası, NATO Günü, Dünya Kooperatifçilik Günü gibi gün ve haftaların öğrencilerin barış, insan hakları ve kardeşlik konularıyla bilinçlenmesine yardımcı olmadığını, Kahramanlık Günleri, Türk Büyüklerini Anma Günü gibi günlerin, öğrencilere geçmişimiz hakkında bilgi ve tarihi değerlerin kazandırılmasında yardımcı olduğu, Tutum Yatırım ve Türk Malları Haftası, Dünya Kooperatifçilik Günü, Enerji Tasarrufu Haftası gibi gün ve haftaların öğrencilerin ulusal ekonomiyi ve tutumlu olma alışkanlığını yaşamlarıyla ilişkilendirerek anlamalarına yardımcı olmadığını ifade etmiştir.

Karagöz (2013)'ün “İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması” başlıklı doktora tezinde; hoşgörü, sorumluluk değerlerini içeren okul şarkıları ile yapılan müzik eğitiminin, çocukların bu değerleri kazanmasına yardımcı olduğu ve değerlere ilişkin farkındalık düzeylerinin artmasında etkili olduğu görülmüş, çocuk şarkılarının değerler eğitiminde kullanılmasının etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gültekin (2007)'in, “İlköğretim Öğretmenlerinin İlköğretimde Kutlanan Belirli Gün ve Haftaların Gerekliliği ve Vurukluğu Konusundaki Görüşleri” başlıklı makalesinde; öğretmenler, ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftalar içinde en gerekli ve en işe yarar olanının Atatürk Haftası olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca; öğretmenler, ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların işe yararlılığını gerekliliğine göre daha düşük bulmuşlardır. Yine öğretmenlere göre, ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların istenilen biçimde gerçekleştirilememesinin ve istenilen yararın elde edilememesinin nedenleri ise kutlanacak gün ve haftaların sayıca fazla olması, kutlamaların fazla zaman alması/kutlamalar için zamanın yetersiz olması, kutlamalar için önceden iyi bir planlamanın yapılmaması, öğrencilerin genel ilgisizliği ve kutlanan belirli gün ve haftaların yararlı olduğuna inanılmamasıdır.

Duruhan ve Bedir (2005), “Devlet Okullarında ve Özel Okullarda Kutlanan ve Anılan Belirli Gün ve Haftaların Etkililik Düzeylerinin Kıyası (Kayseri İli Örneği)” adlı makalesinde, özel okul ve devlet okullarında belirli gün ve haftaların amacına ne düzeyde hizmet ettiklerini belirleyerek, özel okul ve devlet okullarının mukayesesini yapmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, devlet okullarında kutlanan ve anılan belirli gün ve haftaların etki düzeyinin, özel okullardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Gülay ve Ekici (2010) “MEB Okul Öncesi Eğitim Programının Çevre Eğitimi Açısından Analizi” başlıklı makalelerinde; Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan amaçları, kazanımları, kavramları, belirli gün ve haftaları çevre eğitimi açısından analiz etmişlerdir. Araştırmanın sonuçlarına göre, MEB Okul Öncesi Eğitim Programı genel olarak incelendiğinde, çevre eğitime yönelik amaç, kazanım, kavram ve belirli gün-haftaların düşük düzeylerde yer aldığı görülmektedir. Programda

yer alan kavramlar ve belirli gün-haftalar içerisinde çevre eğitimi ile ilişkili bulunanlar olmakla birlikte oranların yeterli olmadığı görülmektedir. Uzman görüşlerine göre okul öncesi eğitimi programında gelişim alanlarındaki amaçlarda, psikomotor ve dil alanlarında çevre eğitime yönelik amaç ve kazanımların yer almadığı, bununla birlikte sosyal-duygusal, bilişsel ve öz bakım becerileri alanlarındaki çevreye yönelik amaçların, tüm programdaki amaçlar içerisinde % 25.9'luk bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir. Çevre eğitime yönelik kazanımların da tüm kazanımların % 15.5'ini oluşturduğu belirlenmiştir. Ayrıca programda yer alan kavramların % 29.0'unun ve programda yer alan belirli gün ve haftaların % 26.3'ünün çevre eğitimi ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda özellikle çevre eğitime yönelik amaçların, kazanımların ve belirli gün-haftaların arttırılması gelecek nesillerin daha çok çevre bilinci kazanmalarında önemli olduğu belirtilmiştir.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerini belirlemek ve var olan durumu ortaya koymak amacıyla düzenlenen anketin ilk üç bölümünde bulunan nicel veriler için; tarama modellerinden genel tarama modeli, anketin son bölümde bulunan açık uçlu soruların analiz edilmesine yönelik olarak nitel veriler için ise betimsel analiz kullanılmıştır. Tarama modelinde yapılan araştırmalar geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2012, s.77).

Betimsel analiz, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmayı amaçlayan bir nitel veri analiz türüdür. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden- sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, İstanbul

ilinde bulunan devlet (n=46) ve özel (n=39) ilköğretim okullarında, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında görev yapan, random yoluyla seçilen müzik öğretmenleri (n=65) ve sınıf öğretmenleri (n=130) oluşturmaktadır.

Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla; İstanbul ili, Kadıköy, Bahçeşehir, Beşiktaş, Ümraniye, Beylikdüzü, Ataşehir, Bahçelievler, Kartal, Beykoz, Avcılar, Maltepe, Küçükçekmece, Üsküdar, Fatih, Beşiktaş, Eyüp ve Pendik ilçelerinde bulunan 85 okula (özel okul ve devlet okulu) gidilmiş, toplam 195 öğretmene ulaşılmıştır.

Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla anketin uygulandığı müzik öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre frekans ve yüzde dağılımları aşağıdaki gibidir:

Müzik öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.1.'de sunulmuştur.

Tablo 3.1. Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kadın	45	69.23
Erkek	20	30.77
Toplam	65	100.0

Tablo 3.1.'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin 45'i (%69.23) kadın, 20'si ise (%30.77) erkektir.

Müzik öğretmenlerinin hizmet süresi değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.2.'de sunulmuştur.

Tablo 3.2. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Dağılımı

Hizmet Süresi	<i>f</i>	%
1-5 yıl	15	23.08
6-10 yıl	10	15.38
11-15 yıl	11	16.92
16-20 yıl	13	20.00
21 yıl ve üzeri	16	24.62
Toplam	65	100.0

Tablo 3.2.'de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin %23.08'i 1-5 yıl, % 15.38'i 6-10 yıl, %16.92'si 11-15 yıl, % 20.00'si 16-20 yıl, %24.62'si 21 yıl ve üzeri görev yapmaktadır.

Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları okul değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.3.'te sunulmuştur.

Tablo 3.3. Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Okul Değişkenine Göre Dağılımı

Mezun Olunan Okul	<i>f</i>	%
Eğitim Fakültesi/Müzik Öğretmenliği	43	66.15
Devlet Konservatuvarı	14	21.54
Güzel Sanatlar Fakültesi/Müzik	6	9.23
Diğer	2	3.08
Toplam	65	100.0

Tablo 3.3.'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu (%66.15) Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarından mezun olmuştur. En düşük yüzdeye sahip olan seçenek ise; %3.08 ile Enstitüler vb. yanıtların yer aldığı “Diğer” seçeneğindeki mezuniyet durumlarıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türü değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.4.'te sunulmuştur.

Tablo 3.4. Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Dağılımı

Okul Türü	<i>f</i>	%
Devlet Okulu	34	52.31
Özel Okul	31	47.69
Toplam	65	100.0

Tablo 3.4.'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin 34'ü (%52.31) devlet okullarında, 31' ise (%47.69) özel okullarda görev yapmaktadır.

Müzik öğretmenlerinin eğitim durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.5.'te sunulmuştur.

Tablo 3.5. Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	<i>f</i>	%
Lisans	50	76.92
Yüksek Lisans	15	23.08
Doktora	0	0
Toplam	65	100.0

Tablo 3.5.'te görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin 50'si (%76.92) Lisans mezunudur. Hiçbir katılımcı (%0) doktora eğitimi almamıştır.

Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla anketin uygulandığı sınıf öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre frekans ve yüzde dağılımları aşağıdaki gibidir:

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.6.'da sunulmuştur.

Tablo 3.6. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kadın	91	70.0
Erkek	39	30.0
Toplam	130	100.0

Tablo 3.6.'da görüldüğü gibi, sınıf öğretmenlerinin 91'i (%70.0) kadın, 30'u ise (%30.0) erkektir.

Sınıf öğretmenlerinin hizmet süresi değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.7.'de sunulmuştur.

Tablo 3.7. Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet Süresi Değişkenine Göre Dağılımı

Hizmet Süresi	<i>f</i>	%
1-5 yıl	13	10.0
6-10 yıl	20	15.4
11-15 yıl	27	20.8
16-20 yıl	24	18.5
21 yıl ve üzeri	46	35.4
Toplam	130	100.0

Tablo 3.7.'de görüldüğü gibi, katılımcı grubu en çok (%35.4) 21 yıl ve üzeri, en az (%10.0) 1-5 yıldır görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türü değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.8.'de sunulmuştur.

Tablo 3.8. Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Dağılımı

Okul Türü	<i>f</i>	%
Devlet Okulu	92	70.8
Özel Okul	38	29.2
Toplam	130	100.0

Tablo 3.8.'de görüldüğü gibi, sınıf öğretmenlerinin 92'si (%70.8) devlet okullarında, 38'i ise (%29.2) özel okullarda görev yapmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin eğitim durumu değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 3.9.'da sunulmuştur.

Tablo 3.9. Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	<i>f</i>	%
Ön Lisans	14	10.8
Lisans	91	70.0
Yüksek Lisans	24	18.5
Doktora	1	0.8
Toplam	130	100.0

Tablo 3.9.'da görüldüğü gibi, katılımcı grubu, en çok (%70.0) lisans mezunu olan sınıf öğretmenlerinden, en az ise (%0.8) doktora mezunu olan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verileri, ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan anketlerle toplanmıştır. Sınıf ve müzik öğretmenleri için iki ayrı anket hazırlanmış olup, müzik eğitimi alanında üç uzman görüşü alınmış ve İstanbul ili Ümraniye ilçesindeki bir ilkokulda görev yapan 20 öğretmene pilot uygulama yapılmıştır. Uzman görüşleri ve pilot uygulamalar sonucunda, anlamlı olmayan sorular çıkarılmış ve anketlere son şekilleri verilmiştir.

3.3.1. Müzik Öğretmenleri Anketi

İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerini almak amacı ile toplam dört bölümden oluşan müzik öğretmenleri anketi (Bkz. Ek 1) hazırlanmıştır. Anketin birinci bölümü; cinsiyet, eğitim durumu, görev yapılan okul türü, hizmet süresi ve mezun olunan okul türü ile ilgili olan demografik bilgilere ulaşmayı amaçlayan sorulardan oluşmaktadır.

İkinci bölüm; müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının müzikal yapısı (prozodi, form yapısı vb.), müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleyip işlemedikleri ve belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin, çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan 25 sorudan oluşmaktadır.

Üçüncü bölümde; öğretmenlerin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik derslerinde kutladıklarını/andıklarını öğrenmek amacıyla, 30090 sayı ile 08.06.2017 tarihinde resmî gazetede yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nden alınan belirli gün ve haftaların tam listesi (54 adet) verilmiş, içlerinden kutladıklarını/andıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Son bölümde ise; belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili, ikinci bölümde yer alan şıklı sorularda karşılığını bulamadıkları düşünceleri varsa ifade

etmelerine olanak sağlamak ve müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı sağlayabilecek görüş ve önerilerini almak amacıyla oluşturulan üç adet açık uçlu soru yer almaktadır.

Anketin birinci bölümünde yer alan çoktan seçmeli sorular, sorulan konu ile ilgili yanıtları içeren seçeneklerden, ikinci bölümde yer alan çoktan seçmeli sorular “Evet”, “Kısmen” ve “Hayır” yanıtlarını içeren seçeneklerden, üçüncü bölüm her seçeneğinde bir belirli gün ve hafta bulunan 54 seçenekten, son bölüm ise açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenleri, bilimsel araştırma etiği gereğince “M1, M2” şeklinde adlandırılmıştır. Müzik öğretmenleri anketinde yer alan bölümlerin içeriklerine ait değerlendirme Tablo 3.10.’da yer almaktadır.

Tablo 3.10. Müzik Öğretmenlerine Uygulanan Ankette Yer Alan Sorulara Ait İçerik Değerlendirmesi

Bölüm	Amaç
I. Bölüm	Cinsiyet, hizmet süresi, mezun olunan okul türü, görev yapılan okul türü ve eğitim durumu ile ilgili kişisel bilgilere ulaşmak
II. Bölüm	a) Belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının müzikal yapısı (prozodi, form yapısı vb.) hakkındaki öğretmen görüşlerini almak b) Öğretmenlerin, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleyip işlemediklerini öğrenmek c) Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin, çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki öğretmen görüşlerini almak
III. Bölüm	Öğretmenlerin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıklarını/andıklarını öğrenmek
Açık Uçlu Sorular	a) Belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının sağladığı yararlar hakkında, II. Bölümde yer alan şıklı sorularda karşılığını bulamadıkları düşünceleri varsa ifade etmelerine olanak sağlamak b) Öğretmenlerin, müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı sağlayabilecek görüş ve önerilerini almak

3.3.2. Sınıf Öğretmenleri Anketi

İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerini almak amacı ile toplam dört bölümden oluşan sınıf öğretmenleri anketi (Bkz. Ek 2) hazırlanmıştır. Anketin birinci bölümü; cinsiyet, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve eğitim durumu ile ilgili demografik bilgilere ulaşmayı amaçlayan sorulardan oluşmaktadır. İkinci bölüm; sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkıları hakkındaki görüşlerini, öğretmenlerin müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleyip işlemedikleri ve belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin, çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlayan 19 sorulardan oluşmaktadır. Üçüncü bölümde; sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik derslerinde kutladıklarını/andıklarını öğrenmek amacıyla, 30090 sayı ile 08.06.2017 tarihinde resmî gazetede yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nden alınan belirli gün ve haftalar tam listesi (54 adet) verilmiş, içlerinden kutladıklarını/andıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Son bölümde ise; belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili, ikinci bölümde yer alan şıklı sorularda karşılığını bulamadıkları düşünceleri varsa ifade etmelerine olanak sağlamak ve müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı sağlayabilecek görüş ve önerilerini almak amacıyla üç adet açık uçlu soru yer almaktadır.

Anketin birinci bölümünde yer alan çoktan seçmeli sorular, sorulan konu ile ilgili yanıtları içeren seçeneklerden, ikinci bölümde yer alan çoktan seçmeli sorular, “Evet”, “Kısmen” ve “Hayır” yanıtlarını içeren seçeneklerden, üçüncü bölüm her seçeneğinde bir belirli gün ve hafta bulunan 54 seçenekten, son bölüm ise açık uçlu sorulardan oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, bilimsel araştırma etiği gereğince “S1, S2” şeklinde adlandırılmıştır. Sınıf öğretmenleri anketinde yer alan bölümlerin içeriklerine ait değerlendirme Tablo 3.11.’de yer almaktadır.

Tablo 3.11. Sınıf Öğretmenlerine Uygulanan Ankette Yer Alan Sorulara Ait İçerik Değerlendirmesi

Bölüm	Amaç
I. Bölüm	Cinsiyet, hizmet süresi, görev yapılan okul türü ve eğitim durumu ile ilgili kişisel bilgilere ulaşmak
II. Bölüm	a) Belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının nicel ve nitel durumları hakkındaki öğretmen görüşlerini almak b) Öğretmenlerin, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleyip işlemediklerini öğrenmek c) Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin, çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki öğretmen görüşlerini almak
III. Bölüm	Öğretmenlerin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıklarını/andıklarını öğrenmek
Açık Uçlu Sorular	a) Belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkılarının sağladığı yararlar hakkında, II. Bölümde yer alan şıklı sorularda karşılığını bulamadıkları düşünceleri varsa ifade etmelerine olanak sağlamak b) Öğretmenlerin, müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı sağlayabilecek görüş ve önerilerini almak

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, kaynak tarama yöntemi ve anketler ile toplanmıştır. Ankette geliştirilen maddelerin kişiler tarafından sağlıklı cevaplanabilmesi amacıyla açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla; İstanbul ili, Kadıköy, Bahçeşehir, Beşiktaş, Ümraniye, Beylikdüzü, Ataşehir, Bahçelievler, Kartal, Beykoz, Avcılar, Maltepe, Küçükçekmece, Üsküdar, Fatih, Beşiktaş, Eyüp ve Pendik ilçelerinde bulunan 85 okula (özel okul ve devlet okulu) gidilmiş, toplam 195 öğretmene ulaşılmıştır. Anketler, araştırmanın örnekleme kapsamında, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde İstanbul ilinde bulunan ilkokul ve ortaokullarda görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine (n=65) ve sınıf öğretmenlerine (n=130) uygulanmıştır. Araştırmacı tarafından; Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne sunulan dilekçe ile İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden anketin okullarda uygulanabilmesi için gerekli izinler alındıktan sonra, örnekleme alınan okullara gidilmiş ve anketler öğretmenlere uygulanmıştır. Okul yöneticilerinden anketlerin öğretmenlere uygulanabilmesi için sözlü izin alınmış, daha sonra anketler

dağıtılmıştır. Gönüllülük esası ile dağıtılan anketlerin cevaplanmasında öğretmenler gerekli işbirliğini sağlamıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, analiz için gerekli kodlamalar yapılarak bilgisayar ortamına geçirilmiştir. Anketlerin 1., 2. ve 3. bölümlerine ait verilerin frekans (f) ve yüzde (%) hesaplamalarında IBM SPSS Statistics Version 22 paket programından yararlanılmıştır. Tüm alt problemler için çözümlenen veriler, frekans (f) ve yüzdeliklerine (%) göre yorumlanmıştır. Anketlerin son bölümlerinde yer alan açık uçlu soruların çözümlenmesi için ise, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmayı amaçlayan bir nitel veri analiz türüdür. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Bu bağlamda, öğretmenlerin verdikleri yanıtlar doğrultusunda her üç soru için ayrı olmak üzere temalar oluşturulmuştur. Temaları oluşturmak için, katılımcıların yanıtları anlam çerçevesine uygun olarak düzenlenmiş, seçilmiş ve bir araya getirilmiştir. Düzenlenen verilerle ilgili, gerekli yerlerde doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Betimsel analiz, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmayı amaçlayan bir nitel veri analiz türüdür. (Yıldırım ve Şimşek, 2016)

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla, araştırmacı tarafından hazırlanan temaların katılımcı yanıtlarını temsil edip etmediği, alan uzmanı öğretim üyeleri (n=2) tarafından incelenmiştir. Devamında, iki alan uzmanının yaptığı çalışmalar, araştırmacının kendi çalışmaları ile karşılaştırılmıştır. Karşılaştırılan ana tema ve alt temalarda “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” olan konular belirlenmiş, tartışılmış ve

gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmada toplanan verilerin betimsel analizinde kodlama güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği; $\text{Güvenirlik} = \text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})$ şeklindeki güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Hesaplama sonucunda kodlamaların güvenilirliği %86 olarak hesaplanmış ve ölçme aracının güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Güvenirlik hesaplarının yüzde 70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994).

BÖLÜM IV: BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, müzik ve sınıf öğretmenlerinden anket aracılığı ile toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgular, araştırmanın amacı doğrultusunda ele alınan sorular çerçevesinde sunulmuştur.

4.1. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Müzik Dersini Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşleme Durumları

Öğretmenlerin müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleme durumlarını öğrenmek amacıyla, müzik öğretmenleri anketinin 13. maddesinde, sınıf öğretmenleri anketinin 8. maddesinde yer alan “Müzik dersini, belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte misiniz?” sorusu analiz edilmiştir.

Öğretmenlerden, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleme durumlarını belirlemek amacıyla “Evet”, “Kısmen”, “Hayır” seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

Müzik öğretmenlerin ve sınıf öğretmenlerinin, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işleme durumları Tablo 4.1.’de sunulmuştur.

Tablo 4.1. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Müzik Dersini Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşleme Durumları

Maddeler	Öğretmenler	Okul Türü	n	Evet		Kısmen		Hayır	
				f	%	f	%	f	%
Müzik dersini, belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte misiniz?	Müzik Öğretmenleri	Devlet Okulu	34	18	52.9	14	41.1	2	5.8
		Özel Okul	31	14	45.1	14	45.1	3	9.6
		Toplam	65	32	49.2	28	43.1	5	7.7
	Sınıf Öğretmenleri	Devlet Okulu	92	58	63.0	31	33.6	3	3.2
		Özel Okul	38	23	60.5	14	36.8	1	2.6
		Toplam	130	63	48.5	58	44.6	6	4.6

Tablo 4.1. incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin %49.2’lik çoğunluğunun, sınıf öğretmenlerinin ise %48.5’lik çoğunluğunun “evet” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. “Evet” seçeneğini işaretleyen müzik ve sınıf öğretmenlerinden, devlet okullarında görev yapanların, özel okullarda görev yapanlara oranla sayıca fazla olduğu söylenebilir.

4.2. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Repertuara Ulaşabilme Durumları

Öğretmenlerin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme durumlarını öğrenmek amacıyla, müzik ve sınıf öğretmenleri anketinin 2. maddesinde yer alan “Belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamakta mısınız?” sorusu analiz edilmiştir.

Öğretmenlerden, belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme durumlarını belirlemek amacıyla “Evet”, “Kısmen”, “Hayır” seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

Müzik öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme durumları Tablo 4.2.’de sunulmuştur.

Tablo 4.2. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Repertuara Ulaşabilme Durumları

Maddeler	Öğretmenler	Okul Türü	n	Evet		Kısmen		Hayır	
				f	%	f	%	f	%
Belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamakta mısınız?	Müzik Öğretmenleri	Devlet Okulu	34	5	14.7	8	23.5	21	61.7
		Özel Okul	31	4	12.9	11	35.4	16	51.6
		Toplam	65	9	13.8	19	29.2	37	56.9
	Sınıf Öğretmenleri	Devlet Okulu	92	14	15.2	26	28.2	52	56.5
		Özel Okul	38	7	18.4	7	18.4	24	63.15
		Toplam	130	21	16.2	33	25.4	76	58.5

Tablo 4.2. incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin %56.9'luk, sınıf öğretmenlerinin ise %58.5'lik çoğunluğunun “hayır” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Müzik öğretmenlerinden devlet okullarında görev yapanların %61.7'si “hayır” seçeneğini işaretlemişken, özel okullarda görev yapanların %51.6'sı “hayır” seçeneğini işaretlemiştir. Sınıf öğretmenlerinden devlet okullarında görev yapanların %56.5'i “hayır” seçeneğini işaretlemişken, özel okullarda görev yapanların %63.15'i “hayır” seçeneğini işaretlemiştir. Buna göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamadıkları söylenebilir.

4.3. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, İlköğretim Okulları Müzik Dersinde Kullanılmaya Uygun, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Şarkı Dağarcığının Sayıca Yeterlilik Durumu

Öğretmenlerin, ilköğretim okulları müzik dersinde kullanılmaya uygun, belirli gün ve haftalara yönelik şarkı dağarcığının sayıca yeterlilik durumları hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla, müzik ve sınıf öğretmenleri anketinin 3. maddesinde yer alan “Müzik dersinde kullanabileceğiniz, belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkıları, sayıca yeterli midir?” sorusu analiz edilmiştir.

Öğretmenlerden, şarkı dağarcığının sayıca yeterlilik durumları hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla “Evet”, “Kısmen”, “Hayır” seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

Müzik öğretmenlerin ve sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim okulları müzik dersinde kullanılmaya uygun, belirli gün ve haftalara yönelik şarkı dağarcığının sayıca yeterlilik durumları Tablo 4.3.'te sunulmuştur.

Tablo 4.3. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, İlköğretim Okulları Müzik Dersinde Kullanılmaya Uygun, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Şarkı Dağarcığının Sayıca Yeterlilik Durumu

Maddeler	Öğretmenler	Okul Türü	n	Evet		Kısmen		Hayır	
				f	%	f	%	f	%
Müzik dersinde kullanabileceğiniz, belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkıları, sayıca yeterli midir?	Müzik Öğretmenleri	Devlet Okulu	34	7	20.5	19	55.8	8	23.5
		Özel Okul	31	9	29.0	14	45.1	8	25.8
		Toplam	65	16	24.6	33	50.8	16	24.6
	Sınıf Öğretmenleri	Devlet Okulu	92	23	25.0	43	46.7	26	28.2
		Özel Okul	38	17	44.7	13	34.2	8	21.0
		Toplam	130	39	30.0	56	43.1	34	26.2

Tablo 4.3. incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin %50.8’lik, sınıf öğretmenlerinin ise % 43.1’lik çoğunluğunun “kısmen” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Ayrıca özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin %44.7’sinin “evet” seçeneğini işaretledikleri, devlet okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin ise %46.7’sinin “kısmen” seçeneğini işaretledikleri; özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin %45.1’inin “kısmen” seçeneğini işaretledikleri, devlet okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin ise %55.8’inin “kısmen” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Buna göre, genel anlamda müzik ve sınıf öğretmenlerinin, müzik dersinde kullanabileceği belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkılarını, sayıca kısmen yeterli buldukları söylenebilir.

4.4. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının (Söz, Ezgi, Form, Ses Sınırları Vb.) Uygunluk Durumları

Öğretmenlerin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların müzikal yapılarının (ezgi, form, ses sınırları vb.) uygunluk durumlarıyla ilgili görüşlerinin belirlenmesi amacıyla, anketlerde yer alan sorulara verdikleri cevaplar analiz edilmiştir. Müzik öğretmenlerine şarkıların aralık yapısı, ses sınırları, tartımsal yapıları vb. sorular

sorulmuşken, sınıf öğretmenlerine şarkıların yaş gruplarına uygunluğu hakkında sorular sorulmuştur. Öğretmenlerden, görüşlerini belirlemek amacıyla “Evet”, “Kısmen”, “Hayır” seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

Müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların müzikal yapılarının (söz, ezgi, form, ses sınırları vb.) uygunluk durumları hakkındaki görüşleri Tablo 4.4.’te sunulmuştur.

Tablo 4.4. Müzik Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının (Söz, Ezgi, Form, Ses Sınırları Vb.) Uygunluk Durumları

Madde No	Maddeler	n	Evet f %		Kısmen f %		Hayır f %	
5	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının ezgileri; sözün genel yapısına uygun mudur?	65	19	29.2	42	64.6	4	6.2
6	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının aralık yapısı, yöneldiği yaş grubuna uygun bir yapıda mıdır?		19	29.2	32	49.2	14	21.5
7	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının ses sınırları, yöneldiği yaş grubuna uygun bir yapıda mıdır?		14	21.5	41	63.1	10	15.4
8	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkılar, form açısından uygun mudur?		20	30.8	43	66.2	2	3.1
9	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının tartımsal yapısı, hecelerin konumuna (açık-kapalı hece) uygun mudur?		18	27.7	43	66.2	4	6.2
10	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözleri, yöneldiği yaş grubuna uygun bir anlam yapısına sahip midir?		36	55.4	25	38.5	4	6.2
11	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygun mudur?		33	50.8	30	46.2	2	3.1
12	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı mıdır?		37	56.9	25	38.5	3	4.6

Tablo 4.4.’e göre, müzik öğretmenlerinin; belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının ezgilerinin, sözün genel yapısına “kısmen” uygun olduğunu, belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının aralık yapısının ve ses sınırlarının, yöneldiği yaş grubuna “kısmen” uygun olduğunu, form açısından “kısmen” uygun olduğunu,

tartımsal yapısının hecelerin konumuna (açık-kapalı hece) “kısmen” uygun olduğunu, sözlerinin yöneldiği yaş grubuna ve yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına “uygun” bir anlam yapısına sahip olduğunu, şarkılarının sözlerinin kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların müzikal yapılarının uygunluk durumları hakkındaki görüşleri ise Tablo 4.5.’te sunulmuştur.

Tablo 4.5. Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının Uygunluk Durumları

Mad. No	Maddeler	n	Evet		Kısmen		Hayır	
			f	%	f	%	f	%
5	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözleri, yöneldiği yaş grubuna uygun bir anlam yapısına sahip midir?		39	30.0	83	63.8	7	5.4
6	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygun mudur?	130	51	39.2	74	56.9	4	3.1
7	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı mıdır?		70	53.8	55	42.3	5	3.8

Tablo 4.5.’e göre, sınıf öğretmenlerinin; belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözlerinin yöneldiği yaş grubuna “kısmen” uygun bir anlam yapısına sahip olduğunu ve şarkıların sözlerinin yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına “kısmen” uygun olduğunu düşündükleri, ayrıca; şarkıların sözlerinin kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı olduğunu düşündükleri söylenebilir.

4.5. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları

Öğretmenlerin, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrenciler için yararlı olma durumları hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla anketlerde yer alan sorular analiz edilmiştir. Öğretmenlerden, görüşlerini belirlemek amacıyla “Evet”, “Kısmen”, “Hayır” seçeneklerinden birini işaretlemeleri istenmiştir.

Müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrenciler için yararlı olma durumları hakkındaki görüşleri Tablo 4.6.'da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Müzik Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları

Mad. No	Maddeler	n	Evet f %	Kısmen f %	Hayır f %
14	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını düşünmekte misiniz?	50	76.9	13 20.0	2 3.1
15	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, ulusal ekonomi ve tutumlu olma konusunda bilinçlenmelerine yararlı olacağını düşünmekte misiniz?	42	64.6	14 21.5	9 13.8
16	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	32	49.2	23 35.4	10 15.4
17	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	37	56.9	21 32.3	7 10.8
18	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	31	47.7	25 38.5	9 13.8
19	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	39	60.0	23 35.4	3 4.6
20	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	65	40 61.5	22 33.8	3 4.6
21	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	41	63.1	18 27.7	6 9.2
22	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?	46	70.8	16 24.6	3 4.6
23	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?	39	60.0	20 30.8	6 9.2
24	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; hastalıklar konusunda bilinçli bir toplum oluşmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	38	58.5	19 29.2	8 12.3
25	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, kitap okuma alışkanlığına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?	31	47.7	22 33.8	12 18.5

Tablo 4.6.'ya göre, müzik öğretmenleri; belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin; “yurt ve ulus”, “ulusa ekonomi ve tutumlu olma”, “trafik kurallarına ve yasalara uyma”, “sanat” , “bilim ve teknoloji ”, “tabiatı koruma”, “sosyal sorumluluk bilinci”, “insan hakları ve barış”, “Millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi”, “hayvan sevgisi ve hayvan hakları”, “hastalıklar” ve “kitap okuma alışkanlığı” konularında bilinçlenmelerine ve duyarlılık kazanmalarına katkı sağlayıp sağlamayacağı hakkındaki sorulara “evet” yanıtını vermişlerdir. Buna göre; müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin, ilgili konulara katkı sağlayacağını düşündükleri söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrenciler için yararlı olma durumları hakkındaki görüşleri ise Tablo 4.7.'de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları

Mad. No	Maddeler	n	Evet		Kısmen		Hayır	
			f	%	f	%	f	%
9	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını düşünmekte misiniz?	130	87	66.9	37	28.5	5	3.8
10	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		67	51.5	55	42.3	8	6.2
11	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		79	60.8	39	30.0	12	9.2
12	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		54	41.5	56	43.1	20	15.4
13	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		81	62.3	45	34.6	4	3.1
14	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		71	54.6	57	43.8	2	1.5
15	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		67	51.5	55	42.3	8	6.2
16	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, millî dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?		75	57.7	48	36.9	7	5.4
17	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?		86	66.2	42	32.3	2	1.5
18	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; hastalıklar konusunda daha bilinçli bir toplum oluşmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		73	56.2	47	36.2	10	7.7
19	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, kitap okuma alışkanlığına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?		54	41.5	61	46.9	15	11.5

Tablo 4.7.'ye göre; sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını, ulusal ekonomi ve tutumlu olma konusunda bilinçlenmelerine yararlı olacağını, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını, millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını, öğrencilerin hastalıklar konularında bilinçlenmelerine yararlı olacağını düşündükleri; bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlama ve kitap okuma alışkanlığına katkı sağlama hususunda ise kısmen yararlı olacağını düşündükleri söylenebilir.

4.6. Müzik ve Sınıf Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar

Öğretmenlerin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıklarını/andıklarını öğrenmek amacıyla, müzik ve sınıf öğretmenleri anketinde (3. Bölüm), MEB Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nden alınan, belirli gün ve haftaların tamamını içeren güncel bir listeye yer verilmiştir. Öğretmenlerden, verilen 54 tane belirli gün ve haftayı içeren listeden, müzik dersinde kutladıklarını/andıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Elde edilen veriler, yüzde ve frekans dağılımları hesaplanarak analiz edilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıkları/andıkları Tablo 4.8.'de sunulmuştur.

Tablo 4.8. Müzik Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar

No	Haftalar	<i>n</i>	<i>f</i>	%
1.	İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)		28	43.0
2.	Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)		3	4.6
3.	Gaziler Günü (19 Eylül)		5	7.6
4.	15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü		17	26.1
5.	Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)		20	30.7
6.	Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)		1	1.5
7.	Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)		0	0
8.	Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)		13	20
9.	Organ Bağıışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)		0	0
10.	Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)		2	3.0
11.	Atatürk Haftası (10-16 Kasım)		60	92.3
12.	Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)		1	1.5
13.	Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)		0	0
14.	Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)		0	0
15.	Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)		12	18.4
16.	Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)		1	1.5
17.	Öğretmenler Günü (24 Kasım)		57	87.6
18.	Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)	65	8	12.3
19.	Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)		0	0
20.	İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)		3	4.6
21.	Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)		7	10.7
22.	Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)		4	6.1
23.	Sivil Savunma Günü (28 Şubat)		1	1.5
24.	Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)		14	21.5
25.	Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)		1	1.5
26.	Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)		11	16.9
27.	Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)		0	0
28.	İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)		60	92.3
29.	Tüketiciyi Koruma Haftası(15-21 Mart)		0	0
30.	Şehitler Günü (18 Mart)		51	78.4
31.	Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)		5	7.6
32.	Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz'u içine alan hafta)		9	13.8
33.	Orman Haftası (21-26 Mart)		13	20

Tablo 4.8'in devamı

No	Haftalar	n	f	%
34.	Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)		11	16.9
35.	Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)		7	10.7
36.	Kanser Haftası (1-7 Nisan)		1	1.5
37.	Dünya Otizm Farkındalık Günü (2 Nisan)		6	9.2
38.	Dünya Sağlık Günü/Dünya Sağlık Haftası (7-13 Nisan)		3	4.6
39.	Kutlu Doğum Haftası (14-20 Nisan)		9	13.8
40.	Turizm Haftası (15-22 Nisan)		1	1.5
41.	26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü (26 Nisan)		0	0
42.	Kût'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)		2	3.0
43.	Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)		1	1.5
44.	Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)	65	4	6.1
45.	Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)		0	0
46.	Anneler Günü (Mayıs ayının 2. pazarı)		37	56.9
47.	Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)		0	0
48.	Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)		9	13.8
49.	Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)		2	3.0
50.	Etik Günü (25 Mayıs)		0	0
51.	İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)		17	26.1
52.	Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)		3	4.6
53.	Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)		7	10.7
54.	Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)		17	26.1

Tablo 4.8. incelendiğinde müzik öğretmenlerinin en çok Atatürk Haftası (%92.3), İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (%92.3), Öğretmenler Günü (%87.6), Şehitler Günü (%78.4) ve Anneler Günü (%56.9) kutladıkları/andıkları görülmektedir. Birleşmiş Milletler Günü (%0), Organ Bağışı ve Nakli Haftası (%0), Afet Eğitimi Hazırlık Günü (%0), Dünya Felsefe Günü (%0), Etik Günü (%0), Tüketiciyi Koruma Haftası (%0), Bilim ve Teknoloji Haftası (%0) gibi belirli gün ve haftaları hiçbir müzik öğretmenin kutlamadığı/anmadığı görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıkları/andıkları ise Tablo 4.9.'da sunulmuştur.

Tablo 4.9. Sınıf Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar

No	Haftalar	<i>n</i>	<i>f</i>	%
1.	İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)		97	74.6
2.	Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)		11	8.4
3.	Gaziler Günü (19 Eylül)		6	4.6
4.	15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü		35	26.9
5.	Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)		87	66.9
6.	Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)		2	1.5
7.	Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)		5	3.8
8.	Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)		73	51.1
9.	Organ Bağışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)		6	4.6
10.	Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)		14	10.7
11.	Atatürk Haftası (10-16 Kasım)		116	89.2
12.	Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)		6	4.6
13.	Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)		13	10.0
14.	Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)		0	0
15.	Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)		69	53.0
16.	Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)		21	16.1
17.	Öğretmenler Günü (24 Kasım)	130	122	93.8
18.	Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)		31	23.8
19.	Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)		12	9.2
20.	İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)		38	29.2
21.	Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)		81	62.3
22.	Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)		66	50.7
23.	Sivil Savunma Günü (28 Şubat)		31	23.8
24.	Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)		67	51.5
25.	Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)		3	2.3
26.	Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)		50	38.4
27.	Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)		14	10.7
28.	İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)		105	80.7
29.	Tüketiciyi Koruma Haftası(15-21 Mart)		27	20.7
30.	Şehitler Günü (18 Mart)		68	52.3
31.	Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)		15	11.5
32.	Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz haftası)		10	7.6

Tablo 4.9'un devamı

No	Haftalar	n	f	%
33.	Orman Haftası (21-26 Mart)		90	69.2
34.	Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)		39	30.0
35.	Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)		54	41.5
36.	Kanser Haftası (1-7 Nisan)		7	5.3
37.	Dünya Otizm Farkındalık Günü (2 Nisan)		12	9.2
38.	Dünya Sağlık Günü/Dünya Sağlık Haftası (7-13 Nisan)		14	10.7
39.	Kutlu Doğum Haftası (14-20 Nisan)		20	15.3
40.	Turizm Haftası (15-22 Nisan)		22	16.9
41.	26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü (26 Nisan)		0	0
42.	Kût'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)		4	3.0
43.	Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)	130	5	3.8
44.	Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)		56	43.0
45.	Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)		0	0
46.	Anneler Günü (Mayıs ayının 2. pazarı)		97	74.6
47.	Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)		2	1.5
48.	Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)		22	16.9
49.	Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)		18	13.8
50.	Etik Günü (25 Mayıs)		1	0.7
51.	İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)		28	21.5
52.	Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)		35	26.9
53.	Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)		39	30.0
54.	Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)		27	20.7

Tablo 4.9. incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin en çok; Öğretmenler Günü (%93.8), Atatürk Haftası (%89.2), İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (%80.7), İlköğretim Haftası (%74.6), Anneler Günü (%74.6), Orman Haftası (%69.2), Hayvanları Koruma Günü (%66.9), Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (%62.3), Dünya Çocuk Hakları Günü (%53.0) ve Şehitler Günü (%52.3) kutladıkları/andıkları görülmektedir. Vakıflar Haftası (%0), 26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü (%0) ve Dünya Felsefe Günü (%0) ise, hiçbir sınıf öğretmenin kutlamadığı/anmadığı görülmektedir.

4.7. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri

Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşlerini belirlemek ve görüşlerini kendi cümleleri ile ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla her iki anketin de sonunda yer alan “Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” şeklinde oluşturulan açık uçlu soru analiz edilmiştir. Elde edilen bulguların daha doğru yorumlanabilmesi amacıyla, yalnızca ilgili açık uçlu soruyu yanıtlayan 46 müzik öğretmeni ve 92 sınıf öğretmeni örnekleme dahil edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşlerinden elde edilen temalar Tablo 4.10.’da verilmiştir.

Tablo 4.10. Müzik Öğretmenlerin Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında, Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri

Temalar	n	f	%
Etkili ve yararlıdır		43	93.4
Belirli gün ve haftalar farkındalığını artırır		29	63.0
Kalıcı öğrenme sağlar		21	45.6
Kolay öğrenme sağlar		13	28.2
Öğrencilerin bilişsel-duyuşsal gelişimine faydalıdır	46	4	8.6
Öğrenci istekliliğini artırır		3	6.5
Grup bilincini, birlikte hareket edebilmeyi geliştirir		3	6.5
Var olan şarkıların yetersiz olması sebebiyle yararlı değildir		1	2.1
Öğrencilerin genel ilgisizliği sebebiyle yararlı olmayabilir		1	2.1
Var olan şarkılar öğrencilerin ilgisini çekmediği için faydalı değildir		1	2.1

Tablo 4.10.’da, müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleri doğrultusunda belirlenen temalar yer almaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşlerinin on tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 46 müzik öğretmeninden 43’ünün, belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıları etkili ve yararlı bulduğu görülmektedir. Birer katılımcının ise, şarkıların yetersizliği veya öğrencilerin ilgisini

çekmemesi sebebi ile var olan şarkıların yarar sağlamadığı görüşünde oldukları görülmektedir. Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili olumlu görüş bildiren bazı müzik öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: “*Belirli gün ve haftaların hafızada kalmasını sağlar, pekiştirir, öğrenmeyi kolaylaştırır.*”, “*Şarkı ve müzik ile gerçekleşen öğrenmenin daha kalıcı olduğunu düşünüyorum.*”, “*Yaş itibarıyla küçük yaşta okunan parçaların akılda kalıcı olmasından ötürü belirli gün ve haftaların kavratılmasında müziğin çok büyük rolü olduğunu düşünüyorum.*” Bu görüşlere karşılık, belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili olumsuz görüşe sahip olan bir müzik öğretmeni de aşağıdaki ifadelerde bulunmaktadır: “*Anaokulu ve ilkokulda yararlı olabilir fakat ortaokul yaş seviyesine hitap etmiyor*”

Sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların kavratılmasında şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşlerinden elde edilen temalar Tablo 4.11’de yer verilmiştir.

Tablo 4.11. Sınıf Öğretmenlerin Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında, Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri

Temalar	n	f	%
Etkili ve yararlıdır	90	97.8	
Kalıcı öğrenme sağlar	51	55.4	
Belirli gün ve haftalar farkındalığını/bilincini artırır	35	38.0	
Kolay öğrenme sağlar	15	16.3	
Severek-eğlenerek öğrenme sağlar	13	14.1	
Öğrencilerin ilgisini çeker	12	13.0	
Öğrenci motivasyonunu artırır	92	4	4.3
Grup bilincini, birlikte hareket edebilmeyi geliştirir	2	2.1	
Soyut kavramları somutlaştırır	2	2.1	
Öğrencilerin bilişsel-duyuşsal gelişimine faydalıdır	1	1.0	
İfade gücünü artırır	1	1.0	
Tarihi günler hakkındaki kutlamalarda şarkıların kullanılması fazla yararlı değildir	1	1.0	
Tam olarak etkili değildir	1	1.0	

Tablo 4.11.’de sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleri doğrultusunda belirlenen temalar yer almaktadır. Bu

bağlamda sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşlerinin on üç tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 92 sınıf öğretmeninden 90'ının belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıları etkili ve yararlı bulduğu görülmektedir. Birer katılımcı ise, belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıları tam olarak etkili ve yararlı bulmadığını ifade etmiştir. Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili olumlu görüş bildiren bazı sınıf öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: *“Belirli gün ve haftalar şarkılarla kavratıldığında, öğrencilerin akıllarında kalması kolaylaşıyor. Günün anlam ve önemi daha eğlenceli anlatılabiliyor.” “Çocuklarda ilgiyi ve motivasyonu artırıyor.” “Belirli gün ve haftalarda şarkılarla öğrencilerde farkındalık oluşturuyoruz. Her öğrenci o güne ilişkin bilgi sahibi oluyor. Günün anlam ve önemini kavlıyor.” “Müzik ile öğretim çocukların ilgisini çekmekle birlikte, kalıcı öğrenme sağlamaktadır.”* Bu görüşlere karşılık, belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili olumsuz görüşe sahip olan bir sınıf öğretmeni de aşağıdaki ifadelerde bulunmaktadır: *“Günlük hayatımızı etkileyen hafta ve günlerle (öğretmenler günü, enerji tasarrufu haftası vb.) ilgili şarkılar farkındalık oluşturuyor. Ancak, tarihi günler, kutlamalar vb. haftaların/günlerin kutlanmasında şarkıların çok dikkat çekmediğini, ilgi uyandırmadığını düşünüyorum.”*

4.8. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalar ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri

Müzik ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi hakkındaki görüşlerini belirlemek ve görüşlerini kendi cümleleri ile ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla her iki anketin sonunda da yer alan “Belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” açık uçlu sorusu analiz edilmiştir. Elde edilen bulguların daha doğru yorumlanabilmesi amacıyla, yalnızca ilgili açık uçlu soruyu yanıtlayan 41 müzik öğretmeni ve 86 sınıf öğretmeni örnekleme dahil edilmiştir. Betimsel analiz ile

belirlenen “Müzik öğretmenlerinin belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüşleri” teması çerçevesinde incelenen verilere Tablo 4.12.’de yer verilmiştir.

Tablo 4.12. Müzik Öğretmenlerinin, BGH ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri

Temalar	n	f	%
Etkili ve yararlıdır	39	95.1	
Etkinliğin amacına ulaşmasına yardımcı olur./destekler.	17	41.4	
Kalıcı öğrenme sağlar	15	36.5	
Kolay öğrenme sağlar	6	14.6	
Grup bilincini, birlikte hareket edebilmeyi geliştirir	3	7.3	
Severek-eğlenerek öğrenme sağlar	2	4.8	
Yeni besteler üretilirse faydalı olur	1	2.4	
Var olan şarkıların yetersiz olması sebebiyle yararlı değildir.	2	4.8	

Tablo 4.12.’de müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde şarkıların kullanılmasının etkisi hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin görüşlerinin sekiz tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 41 müzik öğretmeninden 39’unun belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasını yararlı bulduğu görülmektedir. İki katılımcının ise, var olan şarkıların yetersiz olması sebebiyle yararlı bulmadıkları görülmektedir. Belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili olumlu görüş bildiren bazı müzik öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: “*Sanat dalları arasındaki ilişkiler düşünüldüğünde, müziğin bu tür etkinliklerde kullanılması etkinliğin amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırır.*” “*Kesinlikle şarkıları kullanmak gerekir çünkü çocuk hem görerek hem duyarak algılamada daha iyi bir noktaya gelebiliyor. Müzikli tiyatro örneğinde, metne müziğin girmesiyle daha da akılda kalması mümkün olabiliyor.*” “*Görsel ve duyuşsal algıların birbirini desteklemesi ile daha kalıcı bilgi öğrenimine katkı sağlayacaktır.*” Bu görüşlere karşılık, belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde şarkıların kullanılmasının etkisi

hakkında olumsuz görüşe sahip olan bir müzik öğretmeni de aşağıdaki ifadelerde bulunmaktadır: “*Var olan şarkıların yetersiz olması sebebiyle yararlı değildir.*”

Betimsel analiz ile belirlenen “Sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüşleri” teması çerçevesinde incelenen verilere ise Tablo 4.13’te yer verilmiştir.

Tablo 4.13. Sınıf Öğretmenlerinin, BGH ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri

Temalar	n	f	%
Etkili ve yararlıdır	86		100.0
Kalıcı öğrenme sağlar	29		33.7
Etkinliğin amacına ulaşmasına yardımcı olur/pekiştirir	25		29.0
Severek-eğlenerek öğrenme sağlar	14		16.2
Öğrencinin ilgisini çeker	14		16.2
Etkinliğe karşı motivasyonu artırır	9		10.4
Kolay öğrenme sağlar	7		8.1
Grup bilincini, birlikte hareket edebilmeyi geliştirir	3	86	3.4
Konu bütünlüğünü tamamlar	3		3.4
Öğrencilerin duygularını ifade etmelerine yardımcı olur	3		3.4
Yaşayarak öğrenme sağlar	2		2.3
Öğrencilerin bilişsel-duyuşsal gelişimine faydalıdır	2		2.3
Ritim ve müzik algısını geliştirir	1		1.1
Müzik dağarcığını artırması açısından önemlidir	1		1.1

Tablo 4.13.’te sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde şarkıların kullanılmasının etkisi hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin on dört tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 86 sınıf öğretmenin tamamının belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasını yararlı bulduğu görülmektedir. BGH ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüş bildiren bazı sınıf öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: “*Sadece sergi gezmek veya bir gösteriyi/sunumu izlemek özellikle belirli yaş altındaki çocuklar için bir süre sonra sıkıcı olabiliyor.*

Müzik hem sıradanlığı değiştiriyor, hem de ilgi odaklanmasını sağlıyor.” “Birçok materyalin kullanılması, farklı etkinliklere yer verilmesi kavramayı kolaylaştırır, öğrenciyi zenginleştirir. Şarkılar da kalıcılığı artırır. Ritim ve müzik algısını da geliştirir.” “Fonetik gelişimine katkı sağlar. Etkinliğin zihinde bıraktığı izlerinin canlandırılmasında, hatırlanmasında kolaylık sağlar.” “Öğrencilerin motivasyonunu artırarak etkinliğe karşı olumlu duygular beslemelerine destek olacağını düşünüyorum.” “Bu etkinliklerin daha eğlenceli ve daha akılda kalıcı şekilde olmasını sağlar.”

4.9. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları

Müzik ve sınıf öğretmenlerinin, müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı getirecek başka görüş ve önerilerini almak ve bunu kendi cümleleriyle ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla her iki anketin sonunda da yer alan “Müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı getirecek başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen yazınız.” açık uçlu sorusu analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde öğretmenlerin, görüş ve önerilerinin yanında, belirli gün ve haftalara yönelik şarkılar ile ilgili yaşadıkları sorunları da belirttikleri görülmüştür. Elde edilen bulguların daha doğru yorumlanabilmesi amacıyla, yalnızca ilgili açık uçlu soruyu yanıtlayan 36 müzik öğretmeni ve 51 sınıf öğretmeni örnekleme dahil edilmiştir.

Müzik öğretmenlerin belirli gün ve haftalara yönelik şarkılar ile ilgili sorun yaşama durumları” teması çerçevesinde incelenen verilere Tablo 4.14.’te yer verilmiştir.

Tablo 4.14. Müzik Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları

Temalar	n	f	%
Var olan şarkılara kolaylıkla ulaşabilmekteyim	3	8.3	
Var olan şarkılar yeterlidir	2	5.5	
Var olan durumdan memnunum	1	2.7	
Var olan şarkılar yetersizdir	22	61.1	
Şarkı repertuarı kolay ulaşılabilir değildir	7	19.4	
Tüm belirli gün ve haftalar hakkında şarkı bulunmamaktadır	36	3	8.3
Ders kitaplarındaki şarkılar, yaş ve seviyeye uygun değildir	2	5.5	
Müzik dersi öğrencilerin ilgisini çekmemektedir	1	2.7	
Var olan şarkılar ortaokul öğrencilerin ilgisini çekmemektedir	2	5.5	
Müzik dersi yönetim tarafından yeterince desteklenmemektedir	1	2.7	

Tablo 4.14.'te; müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda sorun yaşama durumları ile ilgili ifadeleri yer almaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin görüşlerinin on tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 36 müzik öğretmeninden 22'sinin belirli gün ve haftalar ile ilgili var olan şarkıları yetersiz bulduğu, yedi katılımcının var olan şarkılara ulaşmada güçlük çektiği görülmektedir. Bir katılımcının, var olan durumdan memnun olduğu, üç katılımcının ise var olan şarkılara kolaylıkla ulaşabildiği görülmektedir. Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda sorun yaşama durumları ile ilgili olumsuz görüş bildiren bazı müzik öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: *“Repertuar eksikliği çok, yeni besteler yok, yararlanabileceğimiz müzik kitabı yok, her etkinlikte aynı şarkıları okutabiliyoruz.”* *“Var olan şarkılar çocukların ilgisini çekmemektedir.”* *“Ders kitaplarındaki birçok şarkının, türkünün vb. yaş ve seviyeye uygun olmadığı ve faydasının olmadığı kanısındayım.”* Bu görüşlere karşılık, belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda sorun yaşama durumları ile ilgili olumlu görüş bildiren ve özel okulda görev yapan bir müzik öğretmenin ifadesi şöyledir: *“Özel okullarda millî bayramlara yönelik çalışmalar yoğunluk göstermektedir. Belirli gün ve haftalara yönelik çalışmaları sınıf öğretmenleri işlemektedir. Bu işleyiş sağlıklı bir denge içerisinde yürümektedir.”*

Sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik şarkılar ile ilgili sorun yaşama durumları” teması çerçevesinde incelenen verilere Tablo 4.15.’te yer verilmiştir.

Tablo 4.15. Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları

Temalar	n	f	%
Belirli gün ve haftalar ile ilgili yeterince şarkı vardır	1	1.9	
Şarkılara internet sayesinde kolaylıkla ulaşabilmekteyim	1	1.9	
Var olan şarkılar yetersizdir	23	45.0	
Düzenli, ulaşılabilir bir şarkı repertuarı yoktur	12	23.5	
Özel okullarda müzik dersini branş (müzik) öğretmenleri yürüttüğü için sınıf öğretmenleri bu konuya uzaktır	51	4	7.8
Müzik ders kitaplarında BGH şarkılarına yeterince yer verilmemiştir	4	7.8	
Sınıf öğretmenleri müzik alanında yeterli bilgiye sahip değildir	2	3.9	
Bazı besteler yaşlarına uygun değildir	2	3.9	

Tablo 4.15.’te sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda sorun yaşama durumları ile ilgili ifadeleri yer almaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin sekiz tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 51 sınıf öğretmeninden 23’ünün, belirli gün ve haftalar ile ilgili var olan şarkıları yetersiz bulduğu, 12 katılımcının var olan şarkılara ulaşmada güçlük çektiği görülmektedir. Birer katılımcı ise, var olan şarkıların yeterli ve ulaşılabilir olduğunu belirtmiştir. Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda sorun yaşama durumları ile ilgili görüş bildiren bazı sınıf öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: “Müzik dersi ilkokulda çok önemli ve çok da öğrenmeyi kolaylaştırıcı, fakat biz ilkokul öğretmenleri çoğumuz farklı bölümlerden geldiğimiz için (ki sınıf öğretmenliği mezunu olanlar da çok farklı değil) yeterince bu konuya hâkim değiliz. Müzik dersinde hepimiz çok yetersiziz. Kesinlikle bu konuda daha disiplinli bir eğitime ihtiyacımız var.” “Belirli gün ve haftalara yönelik şarkıların az olduğunu, güncellenmesi gerektiğini düşünüyorum.” “Kitabımızın çok sistemli ve planlı bir şekilde belirli gün ve haftaları işlediğini düşünmüyorum.” Özel okullarda görev yapan bazı sınıf öğretmenleri, ilkokuldan itibaren müzik dersini müzik öğretmenlerinin yürüttüğünü ifade etmişlerdir. Özel okulda görev yapan bir sınıf öğretmeni şu ifadelerle

görüşünü bildirmiştir: “Özel okullarda program ve ders, müzik öğretmeni tarafından hazırlanmaktadır. Bu sebeple sınıf öğretmeni sadece ders içinde yararlanabileceği konular varsa şarkılardan yararlanır”

4.10. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri

Müzik ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek görüş ve önerilerini belirlemek ve kendi cümleleri ile ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla her iki anketin sonunda da yer alan “Müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı getirecek başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen yazınız.” açık uçlu sorusu analiz edilmiştir. Elde edilen bulguların daha doğru yorumlanabilmesi amacıyla, yalnızca ilgili açık uçlu soruyu yanıtlayan 36 müzik öğretmeni ve 51 sınıf öğretmeni örnekleme dahil edilmiştir. “Müzik öğretmenlerinin önerileri” teması çerçevesinde incelenen verilere Tablo 4.16.’da yer verilmiştir.

Tablo 4.16. Müzik Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri

Temalar	n	f	%
Yeni ve nitelikli (yaş gruplarına uygun vb.) besteler yapılmalıdır		22	61.1
Repertuar ulaşılabilir hale getirilmelidir		7	19.4
Repertuar, internet ile ulaşılabilir hale getirilmelidir		4	11.1
Repertuar, internet dışında da ulaşılabilir olmalıdır		3	8.3
Kaynaklarda tüm belirli gün ve haftalara yer verilmelidir		3	8.3
EBA’da zengin bir repertuar bulunmalıdır		2	5.5
Var olan şarkıların içlerinden nitelikli olanlar derlenmeli ve kullanılmalıdır		2	5.5
Şarkı içerikleri ilgi çekici hale getirilmelidir	36	2	5.5
Müzik dersi yöneticiler tarafından desteklenmelidir		1	2.7
Müzik dersi saati en az 2 saate çıkarılmalıdır		1	2.7
Öğrencilere etkinlik amacıyla BGH ile ilgili beste yaptırılabilir		1	2.7
Öğretmenler, her sınıfa özel beste yapmalıdır		1	2.7
Belirli gün ve haftalar repertuarı için öğretmenlerin ortak çalışma yapması daha verimli olur		1	2.7
Belirli gün ve haftalar sadece ilkokulda işlenmelidir		2	5.5

Tablo 4.16.'da; müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek önerileri ile ilgili ifadeleri yer almaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin görüşlerinin on beş tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 36 müzik öğretmeninden 22'sinin, var olan şarkıları yetersiz bulduğu ve yeni şarkıların bestelenmesini önerdiği görülmektedir. Birer müzik öğretmeni ise, müzik dersinin 2 saate çıkarılması gerektiği, öğrencilere beste yaptırılması gerektiği, belirli gün ve haftaların sadece ilkokullarda konu edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek öneriler bildiren bazı müzik öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: *“EBA’da güncel belirli gün ve haftalarla ilgili görsel ve müziksel liste oluşturulmalıdır.”* *“Müzik Öğretim Programı belirli gün ve haftalara uygun hale getirilmeli, tüm belirli gün ve haftalara programda yer verilmeli.”* *“Yaş ve seviyelere uygun yeni bir repertuar geliştirilmeli, çeşitlilik artırılmalı.”*

“Sınıf öğretmenlerinin önerileri” teması çerçevesinde incelenen verilere Tablo 4.17.’de yer verilmiştir.

Tablo 4.17. Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri

Temalar	n	f	%
Var olan şarkılar yetersizdir, güncel ve nitelikli (yaş gruplarına uygun vb.) besteler yapılmalıdır	23		45.0
Müzik dersine sınıf öğretmenleri değil branş (Müzik) öğretmenleri girmelidir	13		25.4
Ulaşılabilir ortak bir şarkı repertuarı oluşturulmalıdır	12		23.5
Repertuar, MEB resmî internet sitelerinde ulaşılabilir hale getirilmelidir	5		9.8
Kitapta ve programda BGH şarkılarına daha çok yer verilmelidir	3		8.3
Sınıf öğretmenlerinin müzik alanında daha kapsamlı bir eğitime tabi tutulmaları gerekmektedir	2		5.5
Müzik ders kitaplarının yanında CD verilebilir	2		5.5
Öğrencilere hitap edecek, ilgi çekici şarkılardan yararlanılmalıdır	2		5.5
Öğrencilerin yaşlarına uygun şarkılar kullanılmalıdır	2		5.5
Şarkıların yanında enstrümanlardan da yararlanılmalıdır	2		5.5
Okullarda müzik sınıfları olmalıdır	2		5.5
BGH şarkılarının, okul hoparlörlerinden çalınması faydalı olur	2	51	5.5
Espri içerikli eğlenceli şarkılar olmalı	1		1.9
Oyunlu şarkılar yararlı olabilir	1		1.9
EBA'ya kitaptaki şarkıların seslendirilmiş halleri eklenebilir	1		1.9
Repertuar, internet dışında da ulaşılabilir olmalıdır.	1		1.9
Şarkıların görsel çalışmalarla zenginleştirilmesi yararlı olabilir	1		1.9
Eski eserlere önem verilmelidir ve bu eserlere kitapta ve programda yer verilmelidir	1		1.9
Şarkı dağırcığı belirli aralıklarla güncellenmelidir	1		1.9
Öğrencilere beste yaptırılması faydalı olabilir	1		1.9
Üniversitelerin müzik ana bilim dallarından mezuniyet şartı olarak beste yaptırılmalıdır	1		1.9
Müzik derslerinde BGH'lere yer verilmelidir	1		1.9
İlkokullarda müzik dersine önem verilmelidir	1		1.9
İlkokuldan itibaren her okula müzik öğretmeni atanmalıdır	1		1.9

Tablo 4.17.'de sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek önerileri ile ilgili ifadeleri yer almaktadır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin yirmi dört tema etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. İlgili soruyu yanıtlayan 51 sınıf öğretmeninden 23'ünün, var olan

şarkıları yetersiz bulduğu ve yeni şarkıların bestelenmesini önerdiği, 13'ünün müzik dersini sınıf öğretmenlerinin değil branş (müzik) öğretmenlerinin yürütmesi gerektiğini önerdiği görülmektedir. Birer öğretmen ise, EBA'ya kitaptaki şarkıların seslendirilmiş hallerinin eklenmesini, şarkı dağarcığı belirli aralıklarla güncellenmesini önermektedir. Belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek öneriler bildiren bazı sınıf öğretmenlerinin ifadeleri şöyledir: *“Belirli gün ve haftalara ait şarkıların Millî Eğitim Bakanlığı’nın sitelerinde bulunmasının ve 1. sınıftan 4. sınıfa kadar müzik öğretmenlerinin derslere girmesinin daha güzel ve başarılı olacağını düşünüyorum.”* *“Müzik dersi kitaplarının yanında müzik CD’leri ya da hemen ulaşılacak adres linkleri her ünitenin altında olabilir. Ya da EBA birebir kitaptaki şarkıların seslendirilmiş halini içeriğinde bulundurabilir.”* *“Müzik parçalarının sözleri sade, anlaşılır, ilkökul çocuğunun seviyesine göre olmalıdır.”* *“İlkokulda her sınıf öğretmenin müzik yeteneği olmadığından, müzik branş öğretmenin ilkökullarda derse girmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda daha etkili bir öğrenme olacaktır.”*

BÖLÜM V: SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara, bu sonuçlar çerçevesinde yapılan tartışmaya ve yine ulaşılan sonuçlara dayalı olarak getirilen önerilere yer verilmiştir. Araştırmada ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşlerini almak amaçlanmış, yargıda bu amaca yönelik oluşturulan soruların sonuçları belirtilmiştir.

5.1. Yargı

5.1.1. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Müzik Dersini Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşleme Durumları

Araştırmanın birinci amacı ile ilgili analizlerin sonucuna göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte olup olmadıklarına dair anket sorusuna, evet ve kısmen cevaplarının arasında çok büyük bir fark olmamakla birlikte, çoğunlukla evet yanıtını verdikleri görülmektedir. Devlet okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin, özel okullarda görev yapanlara oranla, müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik olarak daha fazla işlemekte oldukları söylenebilir. Elde edilen bulgulara göre, müzik ve sınıf öğretmenleri müzik dersini belirli gün ve haftalara yönelik olarak işlemektedirler.

5.1.2. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Repertuara Ulaşabilme Durumları

Araştırmanın ikinci amacı ile ilgili analizlerin sonucuna göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun, belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşayıp yaşamadıklarını öğrenmeyi amaçlayan anket sorusuna hayır yanıtını verdikleri görülmektedir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenler ile özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yanıtları karşılaştırıldığında, sonucu değiştirecek bir farklılığın ortaya çıkmadığı gözlemlenmiştir. Buna göre, müzik

ve sınıf öğretmenleri belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamamaktadırlar. Araştırmanın dokuzuncu amacı ile ilgili açık uçlu soruların analizleri de bu sonucu desteklemektedir.

5.1.3. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, İlköğretim Okulları Müzik Dersinde Kullanılmaya Uygun, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Şarkı Dağarcığının Sayıca Yeterlilik Durumu

Araştırmanın üçüncü amacı ile ilgili analizlerin sonucuna göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu, ilköğretim okullarında kullanılmaya uygun, belirli gün ve haftalara yönelik sayıca yeterli şarkı dağarcığı olup olmadığını öğrenmeyi amaçlayan anket sorusuna, kısmen yanıtını vermişlerdir. Devlet okullarında görev yapan öğretmenler ile özel okullarda görev yapan öğretmenlerin yanıtları karşılaştırıldığında, müzik öğretmenleri için sonucu değiştirecek bir farklılığın ortaya çıkmadığı gözlemlenmiştir. Sınıf öğretmenleri için ise genel sonucu değiştirmemekle birlikte, devlet okulları ile özel okullar arasında farklılık gözlemlenmiştir. Buna göre, özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim okullarında kullanılmaya uygun belirli gün ve haftalara yönelik sayıca yeterli şarkı dağarcığı olduğunu belirttikleri, devlet okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin ise, ilköğretim okullarında kullanılmaya uygun belirli gün ve haftalara yönelik sayıca kısmen yeterli şarkı dağarcığı olduğunu belirttikleri görülmektedir. Genel ortalamaya bakıldığında, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim okullarında kullanılmaya uygun, belirli gün ve haftalara yönelik sayıca, kısmen yeterli şarkı dağarcığı bulunduğu görüşünde oldukları söylenebilir.

5.1.4. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Müzikal Yapılarının (Söz, Ezgi, Form, Ses Sınırları Vb.) Uygunluk Durumları

Araştırmanın dördüncü amacı ile ilgili analizlerin sonucuna göre, müzik öğretmenleri; “sözlerinin yöneldiği yaş grubuna uygunluğu”, “sözlerinin yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygunluğu” ve “sözlerinin kolay öğrenilebilirliği ve akılda kalıcılığı” ile ilgili sorulara çoğunlukla evet yanıtını vermişlerdir. “ezgilerin sözün genel yapısına uygunluğu”, “aralık yapısının yöneldiği yaş grubuna uygunluğu”, “ses

sınırlarının yöneldiği yaş grubuna uygunluğu”, “form açısından uygunluğu” ve “tartımsal yapısının hecelerin konumuna (açık-kapalı hece) uygunluğu” ile ilgili sorulara ise çoğunlukla kısmen yanıtı vermişlerdir. Buna göre; müzik öğretmenleri belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarını; Sözlerinin yöneldiği yaş grubuna uygunluğu, sözlerinin yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygunluğu, sözlerinin kolay öğrenilebilirliği ve akılda kalıcılığı hususunda yeterli bulmaktadırlar. Ezgilerin sözün genel yapısına uygunluğu, aralık yapısının yöneldiği yaş grubuna uygunluğu, ses sınırlarının yöneldiği yaş grubuna uygunluğu, form açısından uygunluğu ve tartımsal yapısının hecelerin konumuna (açık-kapalı hece) uygunluğu hususunda ise kısmen yeterli bulmaktadırlar.

Sınıf öğretmenleri; “sözlerinin kolay öğrenilebilirliği ve akılda kalıcılığı” ile ilgili soruya evet yanıtını vermişlerdir. “sözlerinin yöneldiği yaş grubuna uygunluğu”, ve “sözlerinin yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygunluğu” ile ilgili sorulara ise kısmen yanıtını vermişlerdir. Buna göre, sınıf öğretmenleri belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarını; sözlerinin kolay öğrenilebilirliği ve akılda kalıcılığı hususunda yeterli bulmaktadırlar. Sözlerinin yöneldiği yaş grubuna ve yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygunluğu hususunda ise kısmen yeterli bulmaktadırlar.

5.1.5. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerine Göre, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersinin Öğrenciler İçin Yararlı Olma Durumları

Araştırmanın beşinci amacı ile ilgili analizlerin sonucuna göre, müzik öğretmenleri; belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin; “yurt ve ulus”, “ulusa ekonomi ve tutumlu olma”, “trafik kurallarına ve yasalara uyma”, “sanat”, “bilim ve teknoloji”, “tabiatı koruma”, “sosyal sorumluluk bilinci”, “insan hakları ve barış”, “millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi”, “hayvan sevgisi ve hayvan hakları”, “hastalıklar” ve “kitap okuma alışkanlığı” konularında bilinçlenmelerine ve duyarlılık kazanmalarına katkı sağlayıp sağlamayacağı hakkındaki sorulara evet yanıtını vermişlerdir. Bu sonuca göre müzik öğretmenleri, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını, ulusal ekonomi ve tutumlu olma konusunda bilinçlenmelerine yararlı olacağını, trafik

kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını, bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlayacağını, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını, öğrencilerin, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını, millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını, kitap okuma alışkanlığına katkı sağlayacağını ve öğrencilerin hastalıklar konularında bilinçlenmelerine ve duyarlılık kazanmalarına katkı sağlayacağını düşünmektedirler.

Sınıf öğretmenleri, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin; “yurt ve ulus”, “ulusa ekonomi ve tutumlu olma”, “trafik kurallarına ve yasalara uyma”, “sanat”, “tabiatı koruma”, “sosyal sorumluluk bilinci”, “insan hakları ve barış”, “millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi”, “hayvan sevgisi ve hayvan hakları”, “hastalıklar” konularında bilinçlenmelerine ve duyarlılık kazanmalarına katkı sağlayıp sağlamayacağı hakkındaki sorulara evet yanıtını, “bilim ve teknoloji ” ve “kitap okuma alışkanlığı” konularında bilinçlenmelerine ve duyarlılık kazanmalarına katkı sağlayıp sağlamayacağı hakkındaki sorulara ise kısmen yanıtını vermişlerdir. Bu sonuçlara göre, sınıf öğretmenleri, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını, ulusal ekonomi ve tutumlu olma konusunda bilinçlenmelerine yararlı olacağını, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını, millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını, öğrencilerin hastalıklar konularında bilinçlenmelerine yararlı olacağını düşünmektedirler. Bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlama ve kitap okuma alışkanlığına katkı sağlama hususunda ise kısmen yararlı olacağını düşünmektedirler.

5.1.6. Müzik ve Sınıf Öğretmenleri Tarafından Kutlanan/Anılan Belirli Gün ve Haftalar

Araştırmanın altıncı amacına yönelik analizlerin sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu Atatürk Haftası'nı, Öğretmenler Günü'nü, İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü'nü, Şehitler Günü'nü ve Anneler Günü'nü kutlamaktadırlar. Birleşmiş Milletler Günü'nü, Organ Bağışı ve Nakli Haftası'nı, Afet Eğitimi Hazırlık Günü'nü, Dünya Felsefe Günü'nü, Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişini, Bilim ve Teknoloji Haftası'nı, Tüketiciyi Koruma Haftası'nı, 26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü'nü, Vakıflar Haftası'nı, Vergi Haftası'nı ve Etik Günü'nü ise hiçbir müzik öğretmeni kutlamamaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu Atatürk Haftası'nı, Öğretmenler Günü'nü, İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü'nü, Şehitler Günü'nü, Anneler Günü'nü, Orman Haftası'nı, İlköğretim Haftası'nı, Hayvanları Koruma Günü'nü, Kızılay Haftası'nı, Dünya Çocuk Hakları Günü'nü, Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası'nı, Enerji Tasarrufu Haftası'nı, Yeşilay Haftası'nı ve Orman Haftası'nı, kutlamaktadırlar. Dünya Felsefe Günü'nü, 26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü'nü ve Vakıflar Haftası'nı ise hiçbir sınıf öğretmeni kutlamamaktadır.

5.1.7. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Kavratılmasında Şarkıların Sağladığı Yararlar ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın yedinci amacına yönelik sorulan açık uçlu soruların analiz ve sonuçlarına göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili, “etkili ve yararlıdır”, “BGH farkındalığını artırır”, “kalıcı öğrenme sağlar”, “kolay öğrenme sağlar” ifadeleri üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Bu ifadelere ek olarak bazı öğretmenlerin; “öğrencilerin bilişsel-duyuşsal gelişimine faydalıdır”, “grup bilincini, birlikte hareket edebilmeyi geliştirir” ve “severek-eğlenerek öğrenme sağlar” ifadelerini kullandıkları tespit edilmiştir. Az sayıda öğretmen ise; “tam olarak etkili olduğunu düşünmüyorum”, “öğrencilerin genel ilgisizliği sebebiyle yararlı olmayabilir” ve “var olan şarkıların yetersiz olması sebebiyle yararlı değildir” ifadelerini kullanmışlardır. Olumlu görüş bildiren ifadeler, olumsuz görüş bildiren ifadelere karşı anlamlı bir çoğunluğa sahiptir.

Buna göre; müzik ve sınıf öğretmenleri BGH'nin kavratılmasında şarkıları etkili ve yararlı bulmaktadır.

5.1.8. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, BGH ile İlgili Yapılan Sergi, Gösteri, Gezi vb. Etkinliklerde, Şarkıların Kullanılmasının Etkisi Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın sekizinci amacına yönelik sorulan açık uçlu soruların analiz ve sonuçlarına göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, BGH ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili çoğunlukla, “etkili ve yararlıdır”, “etkinliğin amacına ulaşmasına yardımcı olur / pekiştirir” “kalıcı öğrenme sağlar” ve “etkinliğe karşı motivasyonu artırır” ifadeleri üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Bu ifadelere ek olarak bazı öğretmenlerin; “konu bütünlüğünü tamamlar”, “müzik dağarcığını artırması açısından önemlidir” ve “öğrencinin ilgisini çeker” ifadelerini kullandıkları tespit edilmiştir. Az sayıda müzik öğretmeni; “var olan şarkıların yetersiz olması sebebiyle yararlı değildir” ifadesini kullanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ise, olumsuz hiçbir ifade kullanmadıkları görülmektedir. Buna göre analiz sonuçları, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, BGH ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasını yararlı bulduklarını gösterir niteliktedir.

5.1.9. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Var Olan Şarkıların Öğretimi Konusunda Sorun Yaşama Durumları

Araştırmanın dokuzuncu amacına yönelik sorulan açık uçlu soruların analiz ve sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin, belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların öğretimi konusunda yaşadıkları sorunlar ile ilgili çoğunlukla, “var olan şarkılar yetersizdir”, “şarkı repertuarı kolay ulaşılabilir değildir” ve “tüm BGH hakkında şarkı bulunmamaktadır” ifadeleri üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ise çoğunlukla, “var olan şarkılar yetersizdir”, “özel okullarda müzik dersini branş (müzik) öğretmenleri yürüttüğü için sınıf öğretmenleri bu konuya uzaktır” ve “sınıf öğretmenleri müzik alanında yeterli bilgiye sahip değildir” ifadeleri üzerinde yoğunlaştıkları tespit edilmiştir. Az sayıda müzik ve sınıf öğretmeni, BGH ile ilgili yeterli sayıda şarkı bulunduğunu ve bu şarkılara ulaşma konusunda sorun yaşamadığını belirtmiştir.

Buna göre analiz sonuçları; müzik öğretmenlerinin; var olan şarkıların ihtiyacı karşılar nitelikte olmayışını, şarkıların kolay ulaşılabilir olmayışını ve genel olarak müzik dersinin yöneticiler ve öğrenciler tarafından önemsenmeyişi sorun olarak gördüklerini gösterir niteliktedir. Sınıf öğretmenleri ise, var olan şarkıların yetersiz oluşunu, müzik alanında yeterli bilgiye sahip olmamalarına rağmen müzik dersini yürütmek durumunda kalmalarını ve bu sebepten dolayı doğan eksiklikleri sorun olarak görmektedirler.

5.1.10. Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin, Belirli Gün ve Haftaların Daha Verimli Bir Şekilde Öğretilmesine Katkı Sağlayabilecek Önerileri

Araştırmanın onuncu amacına yönelik sorulan açık uçlu soruların analiz ve sonuçlarına göre, müzik ve sınıf öğretmenlerinin, belirli gün ve haftaların daha verimli bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilecek önerileri ile ilgili, “yeni ve nitelikli (yaş gruplarına uygun vb.) besteler yapılmalıdır”, “ulaşılabilir ortak bir şarkı repertuarı oluşturulmalıdır”, “kitapta ve programda BGH şarkılarına daha çok yer verilmelidir” ifadeleri üzerinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Müzik öğretmenlerinden bazılarının, “BGH sadece ilkokulda işlenmelidir”, “müzik dersi yöneticiler tarafından desteklenmelidir” şeklinde önerilerde bulunmuşken, sınıf öğretmenlerinden bazılarının ise, “müzik dersine sınıf öğretmenleri değil branş (müzik) öğretmenleri girmelidir”, “sınıf öğretmenlerinin müzik alanında daha kapsamlı bir eğitime tabi tutulmaları gerekmektedir”, “müzik ders kitaplarının yanında cd verilebilir” şeklinde önerilerde bulunduğu tespit edilmiştir.

5.2. Tartışma

Yapılan taramalar sonucunda, belirli gün ve haftaları konu edinen birkaç araştırmaya rastlanmıştır. Bu araştırmaların müzik eğitimi, eğitim bilimleri, ilköğretim ve Türkçe eğitimi alanlarında gerçekleştirildiği belirlenmiştir. İlgili araştırmaların sonuçları incelenerek, bu araştırmanın sonuçları çerçevesinde karşılaştırılıp tartışılmıştır.

Mohan (2008) araştırmasında; öğretmenlerin belirli gün ve haftalara yönelik şarkı seçimlerinde çocukların gelişim özelliklerini göz önüne almak istedikleri, ancak var olan kaynakların ihtiyaca yeterince cevap veremediği ve parçalara tek tek ulaşmada

zorluk çektikleri, bu problemler düşünüldüğünde toplu bir kaynağa ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşmıştır. Buna göre ilgili araştırmada, öğretmenlerin var olan kaynakların yetersizliği ve ulaşılabilme zorlukları hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular bu araştırma sonuçlarını desteklemektedir.

Şiringel (2006)'ın çalışmasının sonuçlarında öğretmenlerin; ilgili belirli gün ve haftaların öğrencilerin yurt ve ulus sevgisinin gelişmesine yardımcı olduğunu fakat; barış, insan hakları ve kardeşlik, ulusal ekonomi ve tutumlu olma, kütüphanelerin önemini anlama, uluslararası ilişki ve sözleşmelerdeki sorumluluklarımızı anlama, büyüklerine küçüklerine ve tüm insanlığa sevgi ve saygı duyabilme alışkanlığının kazanılması, trafik kurallarına uyma, hayvanları ve ormanları koruma vb. konulara yardımcı olmadığını ifade ettikleri görülmektedir. Bu araştırmada ise; müzik ve sınıf öğretmenleri, belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin öğrencilerin yurt ve ulus sevgini artırmalarına, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirmelerine, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmalarına vb. konulara genel anlamda katkı sağlayacağı görüşündedirler. Buna göre ilgili çalışmada, örneklemini oluşturan sosyal bilgiler ve Türkçe öğretmenleri ile bu araştırmanın örneklemini oluşturan müzik ve sınıf öğretmenleri arasında BGH'nin yararları hususunda bazı görüş farklılıklarının bulunduğu söylenebilir. Şiringel (2006)'ın aynı çalışmasında; öğretmenlerin, belirli gün ve haftaların öğrencilerin yetişmelerine, sosyal yönden gelişmelerine ve öğrenmelerine katkıda bulunduğunu, belirli gün ve haftaların Türkçe dersinin ve sosyal bilgiler dersinin konularıyla yakından ilgili olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, Türkçe ve sosyal bilgiler dersinde yıllık plan hazırlarken BGH'de işlenen konular ve düzenlenen etkinlikler için diğer branş öğretmenleri ile (sosyal bilgiler, Türkçe, fen bilgisi, matematik vb.) işbirliği yaptığını, okul yönetiminin, diğer branş öğretmenlerinin ve velilerin ilgisinin ve yardımının BGH'nin verimini arttıracaklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, bu araştırmada müzik ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen bulgulara dayanarak, müzik dersinin ve okul şarkılarının BGH ile ilgili işlenen konuların kavratılmasında diğer derslere önemli ölçüde katkı saylayacağı söylenebilir.

Dönmez (2016)'in araştırmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal sorumluluk bilinci kazandırmada belirli gün ve haftaların etkili olduğu düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre ilgili araştırmada elde edilen sonuç, bu araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Gültekin (2007)'in gerçekleştirdiği araştırma sonucunda, öğretmenlerin ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftalar içinde en gerekli ve en işe vuruk olanının Atatürk Haftası olduğunu ifade ettikleri belirtilmiştir. Ayrıca öğretmenlere göre ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların istenilen biçimde gerçekleştirilememesinin ve istenilen yararın elde edilememesinin nedenleri kutlanacak gün ve haftaların sayıca fazla olması, kutlamaların fazla zaman alması/kutlamalar için zamanın yetersiz olması, kutlamalar için önceden iyi bir planlamanın yapılmaması, öğrencilerin ilgisizliği ve kutlanan belirli gün ve haftaların yararlı olduğuna inanılmamasıdır. Buna göre ilgili araştırma sonuçlarında en gerekli olduğu belirtilen Atatürk Haftası'nın, bu araştırmada da en çok kutlananlar/anılanlar arasında ilk sırada olması, ayrıca belirli gün ve haftaların istenilen biçimde gerçekleştirilememesinin sebepleri hususunda ulaşılan öğrencilerin ilgisizliği ve kutlamalar için zamanın yetersiz olması gibi sonuçlar, bu araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Çevik (2013)'ün yaptığı araştırmada, sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftaların amaçlarını gerçekleştirme düzeyinin önemlilik derecesine göre kıyaslandığında düşük olduğu görülmektedir. Bu durumun sebepleri olarak ise; okul idaresinin belirli gün ve hafta etkinliklerine gerekli desteği vermesine rağmen, öğretmen ilgi ve yeteneklerini yeteri kadar tanınamaması, okulun maddi ve fiziki imkânlarının bu etkinlikler için yeterli olmaması, öğretmenler arası ve okullar arası işbirliği yetersizliği, veli ilgisizliği, sivil toplum kuruluşlarının yeterli desteği vermemesi, öğretmenlerin kendilerini yeterli manada yetiştirmemesi, plan ve uygulamada yeterli özenin gösterilmemesi veya öğretmenlerin belirli gün ve haftaların gerekliliğine yönelik inancının olmaması ve angarya olarak görmesi şeklinde belirtilmiştir. Buna göre ilgili araştırmanın sonucunun, bu araştırma ile, öğretmenlerin belirli gün ve haftalar ile ilgili karşılaştıkları sorunlar hususunda benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Karakoç Öztürk (2014)'ün yaptığı araştırmada, öğretmenlerin okullarında belirli gün ve haftalara yönelik programların düzenlendiğini, bu programların öğrencileri sosyalleştirdiğini, günün anlam ve önemini kavranmasına yardımcı olduğunu ve öğrencilere sorumluluk alma duygusu yaşattığı görüşünde olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin belirli gün ve haftalara Türkçe dersinde çeşitli şekillerde yer verdikleri, en fazla etkinlik düzenledikleri belirli gün ve haftaların Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, İstiklâl Marşının Kabulü ile Cumhuriyet Bayramı olduğu düşündükleri saptanmıştır. Buna göre ilgili araştırmanın belirli gün ve haftalar ile ilgili etkinliklerin yararlı olup olmadığı hususundaki sonucunun, bu araştırmanın sonucu ile benzerlik gösterdiği, ayrıca ilgili araştırmada öğretmenlerin en fazla etkinlik düzenledikleri BGH olarak belirtilen İstiklâl Marşının Kabulü' nün bu araştırmada da en çok kutlanan/anılan BGH'ler arasında yer alması açısından benzerlik gösterdiği söylenebilir.

5.3. Öneriler

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak uygulayıcılara ve gelecekte yapılacak çalışmalar için araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- BGH ile ilgili okul şarkılarının, kolay ulaşılabilir olması adına, ortak bir şarkı dağarı oluşturulup, MEB tarafından kitap, CD, internet aracılığı ile öğretmenlere ulaştırılabilir.
- BGH ile ilgili okul şarkıları incelenip, eksik olanlar için yaş seviyelerine uygun gerekli besteleme çalışmaları yapılabilir.
- İlköğretim okullarında müzik dersine sınıf öğretmenlerinin değil, branş (müzik) öğretmenlerinin girmesi ve sınıf öğretmenliği öğrencilerine müzik alanında daha kapsamlı bir eğitim verilmesi önerilebilir.
- BGH kutlamalarında/anmalarında disiplinlerarası yaklaşıma dayalı olarak farklı branş öğretmenleri ortak çalışmalar yapabilir.

- Öğretmenler ve öğretmen adayları belirli gün ve haftaların önemi ile ilgili bilgilendirilmelidir. Öğretmen adaylarının ders içeriklerinde BGH'nin öğrencilerin farklı alanlarda gelişimine sağlayacağı katkılara değinilebilir.
- Müzik kitabındaki şarkıların seslendirilmiş halleri, kitap ile birlikte CD şeklinde verilebilir.
- Müzik ders kitaplarında BGH ile ilgili daha çok şarkı yer alması ve öğretim programlarında BGH'ye daha çok yer verilmesi önerilebilir.

5.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Farklı illerin ve lise seviyesinin evrene dâhil edildiği çalışmalar yapılabilir.
- Müzik öğretmenliği öğrencilerinin belirli gün ve haftalar ile ilgili görüşlerini incelemeye yönelik yükseköğretimde gerçekleşen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırmacılar çalışmalarını yükseköğretim düzeyinde gerçekleştirerek alan yazına katkı sağlayabilirler.
- BGH ile ilgili müzik eğitimi alanında az sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Müzik eğitimi alanında belirli gün ve haftaların önemine ilişkin çeşitli araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akınoğlu, O. (2005). Türkiye’de uygulanan ve değişen eğitim programlarının psikolojik temelleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22, 31-46.
- Akkaş, S. (1993). *Okulöncesi eğitimde müzik*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Akyüz, Y. (2012). *Türk eğitim tarihi M.Ö. 1000 - M.S. 2012*. Ankara: Pegem Akademi.
- Arslantaş, Ö. (1989). *İlkokullarda eğitici kol çalışmalarında karşılaşılan sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Arslantaş, B. (2006). *İlköğretim 4. sınıf beden eğitimi dersi futbol temel becerilerinin disiplinlerarası öğretim yaklaşımına göre öğretiminde model bir uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aybek, B. (2001). Disiplinlerarası (bütünleştirilmiş) öğretim yaklaşımı. *Avrasya Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3, 1.
- Aydın, G. ve Balım, A. G. (2005). Yapılandırmacı yaklaşıma göre modellendirilmiş disiplinler arası uygulama: enerji konularının öğretimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(38), 145-166.
- Barab, S. A. ve Landa, A. (1997). Designing effective interdisciplinary anchors. *Educational Leadership*, 54(6).
- Barth, J. L. (1991). *Elementary and junior high/middle school social studies curriculum. Activities and Materials*. (Third Edition). Lanham: University Press of America, Inc.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demireli F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 2. Baskı, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çelik, K. (2014). *Çoklu zekâ ve disiplinler arası yaklaşım temelli fen ve teknoloji dersi ve uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Fen Bilgisi Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Çevik, H. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim okullarında kutlanan/anılan belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi (Ankara ili örneği)*. Yüksek Lisans Tez, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.
- Çilingir, V. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programı (2006) kazanımlarına ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından irdelenmesi (Aydın ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi

Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.

- Çoksesli Müzikler Müdürlüğü (2005). *TRT Çocuk Şarkıları Kitabı*, TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları, No:84
- Deveci, H. (2003). *Sosyal bilgiler dersinde probleme dayalı öğrenmenin öğrencilerin derse ilişkin tutumlarına, akademik başarılarına ve hatırlama düzeylerine etkisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 87.
- Dikici, A. (2002). *Orff tekniği ile verilen müzik eğitiminin matematik yeteneğine olan etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ev Ekonomisi Anabilim Dalı (Çocuk Gelişimi).
- Dönmez, L. (2016). *Sosyal bilgilerde sosyal sorumluluk bilinci kazandırma: belirli gün ve haftalara ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Duman, B. ve Aybek, B. (2003). Süreç-temelli ve disiplinlerarası öğretim yaklaşımlarının karşılaştırılması. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (11), 1-12.
- Duruhan, K. ve Bedir, G. (2005). *Devlet okullarında ve özel okullarda kutlanan ve anılan belirli gün ve haftaların etkililik düzeylerinin kıyası (Kayseri ili örneği)*. Millî Eğitim,168.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erden, M. (2007). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Gözütok, F. D. (2003). Türkiye'de program geliştirme çalışmaları. *Millî Eğitim Dergisi*, Güz, 160.
- Güçlü, N. (2009). *Müzik öğretmenlerinin çocuk şarkılarına yönelik görüşlerinin ilköğretim 6. sınıf müzik öğretim programı kapsamında değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
- Gültekin, M. (2007). İlköğretim öğretmenlerinin ilköğretimde kutlanan belirli gün ve haftaların gerekliliği ve işe vurukluğu konusundaki görüşleri: (Eskişehir ili örneği). *Millî Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 174, 72-87.
- Gültekin, M. (2015). *Hayat bilgisi öğretimi*. 1. Basım, Ankara: Nobel Yayınları.
- Güngördü, E. (2001). *İlköğretimde hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Gürdal, A., Şimşek, Ö. ve Üredi, L. (1998). İlköğretim okullarında belirli gün ve haftaların kutlanmasının eğitim öğretime katkısı. *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Metinleri*. Konya: Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 1, 753-759.

- Hesapçioğlu, M. (1998). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. 5.Baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım AŞ.
- İşler, A. İ. (2004). Sanat eğitiminde disiplinlerarası. *Tematik Yaklaşım, Millî Eğitim Dergisi*, 163, 12 Mayıs 2018 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/milli_egitim_derGISI/163/isler.htm sayfasından erişilmiştir
- Karaca, N. H. (2008). *İlköğretim hayat bilgisi ders kitaplarının 2005 hayat bilgisi ders programında yer alan becerileri uygunluk düzeyinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Afyonkarahisar ili örnekleme)*. Yüksek Lisans Tezi Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karagöz, B. (2013). *İlköğretim öğrencilerine değerlerin okul şarkıları yoluyla kazandırılması*. Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı.
- Karakoç Öztürk, B. (2014). Türkçe öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik görüşleri: nitel bir araştırma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, (3), 4, 2.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 23. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya Uyanık, G. ve Çalışkan, H. (2015). *Sosyal bilgilerde ölçme ve değerlendirme*. C. Dönmez ve K. Yazıcı (ed.). *Sosyal Bilgiler Öğretimi* (303-349). Ankara: Pegem Akademi.
- Keçe, M. ve Merey, Z. (2011). İlköğretim sosyal bilgiler kazanımlarının sosyal bilimler disiplinlerine ve disiplinlerarası anlayışa uygunluğunun belirlenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, VIII(I), 110-139.
- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2006). İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıflarında müzik dersinin gerçekleşme. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 9-69.
- Kutluk, Ö. (1996). *Okul şarkılarına piyano ile eşlik yapabilme becerisinin geliştirilmesi üzerine bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- Küçüköncü, Y. (2004). Türkiye’de genel müzik kültürüne etkileri bakımından cumhuriyet döneminde müzik eğitime müzik öğretmenleri. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*, SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta.
- Miles, M. B. ve Huberman, M. A. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. 2nd ed. California: Sage Publications
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2017). *Müzik dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)* Ankara.

- Millî Eğitim Bakanlığı, (2018). *Müzik dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)* Ankara. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 19.01.2018 tarih 5 sayılı kararı ile kabul edilen “İlkokul (1-4. sınıflar), ortaokul ve imam hatip ortaokulu (5-8. sınıflar) müzik dersi öğretim programı”
- Mohan, H. (2008). *Okul öncesi dönemde belirli günler ve haftalara yönelik şarkı dağarcığı ile ilgili öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Nacakcı, Z. (2006). İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, 26-28 Nisan 2006, Denizli: Pamukkale Üniv. Eğt. Fak..
- Özdemir, A. (2014). *Temel sanat eğitiminde disiplinler arası yaklaşıma dayalı (müzik destekli) uygulamanın öğrenci başarı düzeyine etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2011). *Sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünler ve yazılı materyaller*. 4. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Piji Küçük, D. ve Deniz, L. (2015). *Haydi çocuklar söyleyelim*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınevi.
- Sağır, T. (2004). Okul şarkılarının konuları açısından değerlendirilmesi. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*, SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta.
- Sak, Ö. S. (1997). *İlköğretim okullarında müzik eğitimi ve çocuk şarkıları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı,
- Satır, Ö. C. (2009) İlköğretim sürecinde çocuklara seslenen şarkıların dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2/9, 387.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. 2.basım. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2010). *Müzik nedir, nasıl bir sanattır?* 2. Basım. Evrensel Basım Yayın.
- Saygun, A. A. (1966). *Musiki temel bilgisi-iv (musiki nazariyatı)*. 2. Baskı. Ankara: Devlet Konservatuvarı Yayınları.
- Sönmez, V. (1999). *Hayat bilgisi öğretimi ve öğretmen kılavuzu*. İstanbul: Millî Eğitim Basımevi.
- Şaktanlı, C. S. (2007). *İlköğretim 4. sınıf ingilizce dersindeki şarkıların müzik öğretmeni destekli öğretiminin öğrencilerin ingilizce dersine ilişkin tutumları ve başarıları üzerine etkisi (ankara talâtpaşa ilköğretim okulu örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.

- Şiringel, N. (2006). *Sosyal bilgiler ve türkçe öğretmenlerinin ilköğretim 6. ve 7. sınıfta belirli gün ve haftalara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı.
- Tahiroğlu, M. (2006). *İlköğretim okullarının ikinci kademesinde sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin, sosyal bilgiler dersi öğretiminde karşılaştıkları güçlükler (Aksaray ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tanrıöğen, A., vd., (2005). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. 1. Baskı, İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Türkmen, U. ve Güyer, B. (2000). *Sevgi çiçekleri çocuk şarkıları*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi “temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar”*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınlar, 13-25-7.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi “temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar”*. Ankara: Evrensel Müzikevi..
- Uslu, M. (2008). *Türkiye’de Müzik Eğitimi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Uymaz, M. (2016). *Öğretmen yapımı sosyal bilgiler dersi sınav sorularının soru türleri, kapsam geçerliği ve yenilenmiş bloom taksonomisine göre incelenmesi*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Yalçın, A. (2016). *Cumhuriyetten günümüze sosyal bilgiler programlarının sosyal bilgiler öğretim yaklaşımlarına göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı.
- Yalçın, P. ve Yıldırım, H. (1998). Disiplinlerarası öğretim üzerine bir uygulama. *Ç.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*. 17, 146-150.
- Yıldırım, A. (1996). Disiplinler arası öğretim kavramı ve programlar açısından doğurduğu sonuçlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (12), 89-90.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldız, G. (2002). İlköğretimde müzik öğretimi (birinci kademe). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldız, N. (2005). Çocuk şarkıları üzerine bir inceleme. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 20, 74
- Yılman, M. (1987). *Türkiye’de ortaöğretime öğretmen yetiştirme sisteminin pedagojik temelleri*. Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

Ek 1: Müzik Öğretmenleri Anketi

ANKET FORMU

Değerli öğretmenler;

Bu anket, “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersi ile İlgili Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezine yönelik müzik öğretmenlerinden veri toplama amacı ile düzenlenmiştir.

1.Bölümde; kişisel bilgilere ilişkin sorular bulunmaktadır.

2.Bölümde; 1-13. Sorular, belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının söz, ezgi, tartım vb. özellikleri hakkındaki öğretmen görüşlerini almayı, 14-25. Sorular ise; belirli gün ve haftaların anlamlarına yönelik işlenen müzik dersinin çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki öğretmen görüşlerini almayı amaçlamaktadır.

3.Bölümde; öğretmenlerin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıklarını/andıklarını belirtebilecekleri, tüm belirli gün ve haftaların yer aldığı liste bulunmaktadır.

Anketin son sayfasında ise; öğretmenlerin düşüncelerini kendi cümleleri ile ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla hazırlanan üç adet açık uçlu soru bulunmaktadır.

Lütfen size uygun seçeneğin önündeki parantez içine (X) işareti koyunuz ve hiçbir soruyu boş bırakmamaya özen gösteriniz. Anketten elde edilen bilgiler belirtilen amaçlar dışında kullanılmayacaktır ve verilen bilgiler bilimsel amaçlarla toplu olarak değerlendirilecektir. Vereceğiniz cevaplar araştırmanın sağlıklı olabilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim...

Vildan ÖZDEMİR

**Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi**

I.BÖLÜM

Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular

1. Cinsiyetiniz.

☐ a. Kadın ☐ b. Erkek

2. Müzik öğretmenliği mesleğindeki hizmet süreniz.

☐ a.1-5 yıl ☐ b.6-10 yıl ☐ c.11-15 yıl ☐ d.16-20 yıl ☐ e.21 yıl ve üzeri

3. En son mezun olduğunuz okul.

- ☐ a. Eğitim Fakültesi/Müzik Öğretmenliği
☐ b. Devlet Konservatuvarı
☐ c. Güzel Sanatlar Fakültesi/Müzik
☐ d. Diğer.....belirtiniz.

4. Görev yaptığınız okul türü.

☐ a. Devlet okulu ☐ b.Özel okul ☐ c. Vakıf okulu

5. Derse girdiğiniz sınıflar. (Birden fazla şık olabilir.)

☐ a.1.sınıf ☐ b.2.sınıf ☐ c.3.sınıf ☐ d.4.sınıf ☐ a.5.sınıf ☐ b.6.sınıf ☐ c.7.sınıf ☐ d.8.sınıf

6. Eğitim durumunuz.

- ☐ a. Ön Lisans
☐ b. Lisans
☐ c. Yüksek Lisans
☐ d. Doktora

II. BÖLÜM				
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Belirli gün ve haftalara yönelik bir repertuarınız var mıdır?			
2.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamakta mısınız?			
3.	Müzik dersinde kullanabileceğiniz, belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkıları, sayıca yeterli midir?			
4.	Her belirli gün ve hafta için, o haftanın anlamına yönelik okul şarkısı var mıdır?			
5.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının ezgileri; sözün genel yapısına uygun mudur?			
6.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının aralık yapısı, yöneldiği yaş grubuna uygun bir yapıda mıdır?			
7.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının ses sınırları, yöneldiği yaş grubuna uygun bir yapıda mıdır?			
8.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkılar, form açısından uygun mudur?			
9.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının tartımsal yapısı, hecelerin konumuna (açık-kapalı hece) uygun mudur?			

		Evet	Kısmen	Hayır
10.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözleri, yöneldiği yaş grubuna uygun bir anlam yapısına sahip midir?			
11.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygun mudur?			
12.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı mıdır?			
13.	Müzik dersini, belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte misiniz?			
14.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını düşünmekte misiniz?			
15.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, ulusal ekonomi ve tutumlu olma konusunda bilinçlenmelerine yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
16.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
17.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
18.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			

		Evet	Kısmen	Hayır
19.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
20.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
21.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
22.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
23.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
24.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; hastalıklar konusunda bilinçli bir toplum oluşmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
25.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, kitap okuma alışkanlığına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			

III. BÖLÜM

Aşağıdaki belirli gün ve haftalardan müzik dersinde kutladıklarınızı/andıklarınızı işaretleyiniz.

1. () İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)
2. () Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)
3. () Gaziler Günü (19 Eylül)
4. () 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
5. () Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)
6. () Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)
7. () Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)
8. () Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
9. () Organ Bağıışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)
10. () Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)
11. () Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
12. () Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)
13. () Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)
14. () Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)
15. () Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
16. () Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)
17. () Öğretmenler Günü (24 Kasım)
18. () Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)
19. () Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)
20. () İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)
21. () Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)
22. () Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)
23. () Sivil Savunma Günü (28 Şubat)
24. () Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)
25. () Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)
26. () Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)
27. () Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)
28. () İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)
29. () Tüketiciyi Koruma Haftası (15-21 Mart)
30. () Şehitler Günü (18 Mart)
31. () Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)
32. () Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz'u içine alan hafta)
33. () Orman Haftası (21-26 Mart)
34. () Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)
35. () Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)
36. () Kanser Haftası (1-7 Nisan)
37. () Dünya Otizm Farkındalık Günü (2 Nisan)
38. () Dünya Sağlık Günü/Dünya Sağlık Haftası (7-13 Nisan)
39. () Kutlu Doğum Haftası (14-20 Nisan)
40. () Turizm Haftası (15-22 Nisan)
41. () 26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü (26 Nisan)
42. () Kût'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)
43. () Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)

- 44. () Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
- 45. () Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)
- 46. () Anneler Günü (Mayıs ayının 2. pazarı)
- 47. () Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)
- 48. () Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)
- 49. () Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)
- 50. () Etik Günü (25 Mayıs)
- 51. () İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)
- 52. () Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)
- 53. () Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)
- 54. () Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)

*** 30090 Sayı ile 08.06.2017 tarihinde resmî gazetede yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nden alınmıştır.**

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı millî bayramlar kapsamında değerlendirilmekte olduğu için 30090 Sayılı 08.06.2017 tarihli MEB Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde, Ek'te yayınlanan belirli gün ve haftalar listesinin (54 belirli gün ve hafta) içinde bulunmamaktadır.

Aşağıdaki soruları görüşleriniz doğrultusunda cevaplayınız.

1. Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

2. Belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

3. Müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı getirecek başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen yazınız.

Ek 2: Sınıf Öğretmenleri Anketi

ANKET FORMU

Değerli öğretmenler;

Bu anket, “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik ve Sınıf Öğretmenlerinin Belirli Gün ve Haftalara Yönelik İşlenen Müzik Dersi ile İlgili Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezine yönelik sınıf öğretmenlerinden veri toplama amacı ile düzenlenmiştir.

1.Bölümde, kişisel bilgilere ilişkin sorular bulunmaktadır.

2.Bölümde ise, belirli gün ve haftalar ile ilgili okul şarkıları hakkındaki ve belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin, çeşitli konularda yararlı olup olmadığı hakkındaki öğretmen görüşlerini almayı amaçlayan sorular bulunmaktadır.

3.Bölümde; öğretmenlerin, belirli gün ve haftalardan hangilerini müzik dersinde kutladıklarını/andıklarını belirtebilecekleri, tüm belirli gün ve haftaların yer aldığı liste bulunmaktadır.

Anketin son sayfasında ise; öğretmenlerin düşüncelerini kendi cümleleri ile ifade etmelerine olanak sağlamak amacıyla hazırlanan üç adet açık uçlu soru bulunmaktadır.

Lütfen size uygun seçeneğin önündeki parantez içine (X) işareti koyunuz ve hiçbir soruyu boş bırakmamaya özen gösteriniz. Anketten elde edilen bilgiler belirtilen amaçlar dışında kullanılmayacaktır ve verilen bilgiler bilimsel amaçlarla toplu olarak değerlendirilecektir. Vereceğiniz cevaplar araştırmanın sağlıklı olabilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim...

Vildan ÖZDEMİR

**Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi**

I.BÖLÜM
Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular
7. Cinsiyetiniz. ☐ a. Kadın ☐ b. Erkek
8. Sınıf öğretmenliği mesleğindeki hizmet süreniz. ☐ a.1-5 yıl ☐ b.6-10 yıl ☐ c.11-15 yıl ☐ d.16-20 yıl ☐ e.21 yıl ve üzeri
9. Görev yaptığınız okul türü. ☐ a. Devlet okulu ☐ b.Özel okul ☐ c. Vakıf okulu
10. Derse girdiğiniz sınıflar. (Birden fazla şık olabilir.) ☐ a.1.sınıflar ☐ b.2.sınıflar ☐ c.3.sınıflar ☐ d.4.sınıflar
11. Eğitim durumunuz. ☐ a. Ön Lisans ☐ b. Lisans ☐ c. Yüksek Lisans ☐ d. Doktora

II. BÖLÜM				
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Belirli gün ve haftalara yönelik bir repertuarınız var mıdır?			
2.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamakta mısınız?			
3.	Müzik dersinde kullanabileceğiniz, belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkıları, sayıca yeterli midir?			
4.	Her belirli gün ve hafta için, o haftanın anlamına yönelik okul şarkısı var mıdır?			
5.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözleri, yöneldiği yaş grubuna uygun bir anlam yapısına sahip midir?			
6.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygun mudur?			
7.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı mıdır?			
8.	Müzik dersini, belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte misiniz?			
9.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını düşünmekte misiniz?			

		Evet	Kısmen	Hayır
10.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
11.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
12.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
13.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
14.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
15.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
16.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, millî, dinî, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			

		Evet	Kısmen	Hayır
17.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
18.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; hastalıklar konusunda daha bilinçli bir toplum oluşmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
19.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersinin; öğrencilerin, kitap okuma alışkanlığına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			

III. BÖLÜM

Aşağıdaki belirli gün ve haftalardan müzik dersinde kutladıklarınızı/andıklarınızı işaretleyiniz.

55. () İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)
56. () Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)
57. () Gaziler Günü (19 Eylül)
58. () 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
59. () Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)
60. () Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)
61. () Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)
62. () Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
63. () Organ Bağışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)
64. () Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)
65. () Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
66. () Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)
67. () Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)
68. () Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)
69. () Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
70. () Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)
71. () Öğretmenler Günü (24 Kasım)
72. () Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)
73. () Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)
74. () İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)
75. () Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)
76. () Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)
77. () Sivil Savunma Günü (28 Şubat)
78. () Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)
79. () Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)
80. () Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)
81. () Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)
82. () İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)
83. () Tüketiciyi Koruma Haftası (15-21 Mart)
84. () Şehitler Günü (18 Mart)
85. () Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)
86. () Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz'u içine alan hafta)
87. () Orman Haftası (21-26 Mart)
88. () Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)
89. () Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)
90. () Kanser Haftası (1-7 Nisan)
91. () Dünya Otizm Farkındalık Günü (2 Nisan)
92. () Dünya Sağlık Günü/Dünya Sağlık Haftası (7-13 Nisan)
93. () Kutlu Doğum Haftası (14-20 Nisan)
94. () Turizm Haftası (15-22 Nisan)
95. () 26 Nisan Dünya Fikrî Mülkiyet Günü (26 Nisan)
96. () Kût'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)
97. () Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)

- 98. () Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
- 99. () Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)
- 100. () Anneler Günü (Mayıs ayının 2. pazarı)
- 101. () Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)
- 102. () Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)
- 103. () Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)
- 104. () Etik Günü (25 Mayıs)
- 105. () İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)
- 106. () Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)
- 107. () Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)
- 108. () Mahallî Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihî Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)

*** 30090 Sayı ile 08.06.2017 tarihinde resmî gazetede yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nden alınmıştır.**

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı Millî Bayramlar kapsamında değerlendirilmekte olduğu için 30090 Sayılı 08.06.2017 tarihli MEB Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde, Ek'te yayınlanan belirli gün ve haftalar listesinin (54 belirli gün ve hafta) içinde bulunmamaktadır.

Aşağıdaki soruları görüşleriniz doğrultusunda cevaplayınız.

4. Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

5. Belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

6. Müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı getirecek başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen yazınız.

Ek 3: İl Millî Eğitim Müdürlüğü Anket Araştırma İzni

U

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.5944469
Konu: Anket Araştırma İzni

22.03.2018

MARMARA ÜNİVERSİTESİNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 05.03.2018 tarih ve 1800071911 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 20.03.2018 tarih ve 5716522 sayılı oluru.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Vildan ÖZDEMİR'in "Ortaokul Müzik Derslerinde Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Kullanılan Şarkı Dağarcığı ile İlgili Müzik Öğretmelerinin Görüşleri" konulu araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarınıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

M. Nurettin ARAS
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 24b3-8980-3107-a220-e2e9 kodu ile teyit edilebilir.

**T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 59090411-20-E.5716522
Konu: Anket ve Araştırma İzin Talebi

20/03/2018

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Marmara Üniversitesinin 05.03.2018 tarih ve 1800071911 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 16.03.2018 tarihli tutanağı.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Vildan ÖZDEMİR'in "Ortaokul Müzik Derslerinde Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Kullanılan Şarkı Dağarcığı ile İlgili Müzik Öğretmelerinin Görüşleri" konulu tezi kapsamında, ilimiz genelinde bulunan özel/resmî ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerine; kişisel bilgi formu, anket ve görüşme soru formunu uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Ömer Faruk YELKENCİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
20/03/2018

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 43a9-4a68-382f-9528-b207 kodu ile teyit edilebilir.

1.BÖLÜM
Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular
1. Cinsiyetiniz. ☐ a. Kadın ☐ b. Erkek
2. Müzik öğretmenliği mesleğindeki hizmet süreniz. ☐ a.1-5 yıl ☐ b.6-10 yıl ☐ c.11-15 yıl ☐ d.16-20 yıl ☐ e.21 yıl ve üzeri
3. En son mezun olduğunuz okul. ☐ a. Eğitim Fakültesi/Müzik Öğretmenliği ☐ b. Devlet Konservatuvarı ☐ c. Güzel Sanatlar Fakültesi/Müzik ☐ d. Diğer.....belirtiniz.
4. Görev yaptığınız okul türü. ☐ a. Devlet okulu ☐ b.Özel okul ☐ c. Vakıf okulu
5. Derse girdiğiniz sınıflar. (Birden fazla şık olabilir.) ☐ a. 5.sınıflar ☐ b. 6.sınıflar ☐ c. 7.sınıflar ☐ d. 8.sınıflar
6. Eğitim durumunuz. ☐ a. Ön Lisans ☐ b. Lisans ☐ c. Yüksek Lisans ☐ d. Doktora

II. BÖLÜM				
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Belirli gün ve haftalara yönelik bir repertuarınız var mıdır?			
2.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan repertuara ulaşabilme kolaylığı konusunda sorun yaşamakta mısınız?			
3.	Müzik dersinde kullanabileceğiniz, belirli gün ve haftalara yönelik okul şarkıları, sayıca yeterli midir?			
4.	Her belirli gün ve hafta için, o haftanın anlamına yönelik okul şarkısı var mıdır?			
5.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının ezgileri; sözün genel yapısına uygun mudur?			
6.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının aralık yapısı, yöneldiği yaş grubuna uygun bir yapıda mıdır?			
7.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan okul şarkılarının ses sınırları, yöneldiği yaş grubuna uygun bir yapıda mıdır?			
8.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkılar, form açısından uygun mudur?			
9.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının tartımsal yapısı, hecelerin konumuna (açık-kapalı hece) uygun mudur?			

		Evet	Kısmen	Hayır
10.	Belirli gün ve haftalara yönelik var olan şarkıların sözleri, yöneldiği yaş grubuna uygun bir anlam yapısına sahip midir?			
11.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, yöneldiği yaş grubunun sözcük dağarcığına uygun mudur?			
12.	Belirli gün ve haftalar kapsamındaki okul şarkılarının sözleri, kolay öğrenilebilir ve akılda kalıcı mıdır?			
13.	Müzik dersini, belirli gün ve haftalara yönelik işlemekte misiniz?			
14.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, yurt ve ulus sevgini artırmaya yardımcı olacağını düşünmekte misiniz?			
15.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, ulusal ekonomi ve tutumlu olma konusunda bilinçlenmelerine yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
16.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, trafik kurallarına ve yasalara uyma sorumluluğu geliştirebilmelerine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
17.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, sanata verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
18.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, bilim ve teknolojiye verdiği öneme katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			

		Evet	Kısmen	Hayır
19.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, tabiatı koruma konusunda daha bilinçli ve sorumluluk sahibi olmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
20.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, sosyal sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
21.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, insan hakları ve barış bilincinin gelişmesine katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
22.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, milli, dini, tarihi ve kültürel değerlerin önemi konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
23.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, hayvan sevgisi ve hayvan hakları konusunda duyarlılık kazanmasına yararlı olacağını düşünmekte misiniz?			
24.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; hastalıklar konusunda bilinçli bir toplum oluşmasına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			
25.	Belirli gün ve haftalara yönelik işlenecek müzik dersinin; öğrencilerin, kitap okuma alışkanlığına katkı sağlayacağını düşünmekte misiniz?			

III. BÖLÜM

Aşağıdaki belirli gün ve haftalardan müzik dersinde kutladıklarınızı/andıklarınızı işaretleyiniz.

1. () İlköğretim Haftası (Eylül ayının 3. haftası)
2. () Öğrenciler Günü (İlköğretim Haftasının son günü)
3. () Gaziler Günü (19 Eylül)
4. () 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü
5. () Hayvanları Koruma Günü (4 Ekim)
6. () Ahilik Kültürü Haftası (8-12 Ekim)
7. () Birleşmiş Milletler Günü (24 Ekim)
8. () Kızılay Haftası (29 Ekim-4 Kasım)
9. () Organ Bağışı ve Nakli Haftası (3-9 Kasım)
10. () Lösemili Çocuklar Haftası (2-8 Kasım)
11. () Atatürk Haftası (10-16 Kasım)
12. () Dünya Diyabet Günü (14 Kasım)
13. () Afet Eğitimi Hazırlık Günü (12 Kasım)
14. () Dünya Felsefe Günü (20 Kasım)
15. () Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)
16. () Ağız ve Diş Sağlığı Haftası (21-27 Kasım)
17. () Öğretmenler Günü (24 Kasım)
18. () Dünya Engelliler Günü (3 Aralık)
19. () Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkının Verilişi (5 Aralık)
20. () İnsan Hakları ve Demokrasi Haftası (10 Aralık gününü içine alan hafta)
21. () Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası (12-18 Aralık)
22. () Enerji Tasarrufu Haftası (Ocak ayının 2. haftası)
23. () Sivil Savunma Günü (28 Şubat)
24. () Yeşilay Haftası (1 Mart gününü içine alan hafta)
25. () Girişimcilik Haftası (Mart ayının ilk haftası)
26. () Dünya Kadınlar Günü (8 Mart)
27. () Bilim ve Teknoloji Haftası (8-14 Mart)
28. () İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü (12 Mart)
29. () Tüketiciciyi Koruma Haftası (15-21 Mart)
30. () Şehitler Günü (18 Mart)

31. () Yaşlılar Haftası (18-24 Mart)
32. () Türk Dünyası ve Toplulukları Haftası (21 Mart Nevruz'u içine alan hafta)
33. () Orman Haftası (21-26 Mart)
34. () Dünya Tiyatrolar Günü (27 Mart)
35. () Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son pazartesi gününü içine alan hafta)
36. () Kanser Haftası (1-7 Nisan)
37. () Dünya Otizm Farkındalık Günü (2 Nisan)
38. () Dünya Sağlık Günü/Dünya Sağlık Haftası (7-13 Nisan)
39. () Kutlu Doğum Haftası (14-20 Nisan)
40. () Turizm Haftası (15-22 Nisan)
41. () 26 Nisan Dünya Fikri Mülkiyet Günü (26 Nisan)
42. () Küt'ül Amâre Zaferi (29 Nisan)
43. () Bilişim Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
44. () Trafik ve İlk Yardım Haftası (Mayıs ayının ilk haftası)
45. () Vakıflar Haftası (Mayıs ayının 2. haftası)
46. () Anneler Günü (Mayıs ayının 2. pazarı)
47. () Vergi Haftası (Şubat ayının son haftası)
48. () Engelliler Haftası (10-16 Mayıs)
49. () Müzeler Haftası (18-24 Mayıs)
50. () Etik Günü (25 Mayıs)
51. () İstanbul'un Fethi (29 Mayıs)
52. () Çevre Koruma Haftası (Haziran ayının 2. haftası)
53. () Babalar Günü (Haziran ayının 3. pazarı)
54. () Mahalli Kurtuluş Günleri ve Atatürk Günleri ile Tarihi Günler (Gerçekleştiği tarihlerde)

* 30090 Sayı ile 08.07.2017 tarihinde resmi gazetede yayınlanan Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nden alınmıştır.

Aşağıdaki soruları görüşleriniz doğrultusunda cevaplayınız.

1. Belirli gün ve haftaların kavratılmasında, şarkıların sağladığı yararlar ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

2. Belirli gün ve haftalar ile ilgili yapılan sergi, gösteri, gezi vb. etkinliklerde, şarkıların kullanılmasının etkisi ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

3. Müzik dersinde belirli gün ve haftalara yönelik şarkılardan yararlanma konusunda araştırmaya katkı getirecek başka görüş ve önerileriniz varsa lütfen yazınız.

Ek 5: Belirli Gün ve Haftalara Yönelik Okul Şarkıları Önerileri

1. Anneler Günü İçin Şarkı Önerileri

Annem (Piji Küçük ve Deniz, 2015)

Annem

Söz: L. Deniz
Müzik: D. P. Küçük-L. Deniz
Piyano Eşlik: D. P. Küçük

♩ = 76

mp

rit *a tempo* *p*

Sı ca cık ku ca ğın da ben Nin nin le u yu dam er ken

Bü yü sem da ğı zel an nem Be be ği nim... se ni se ven... Te ni nim ğı zel ko ku su

Kal ma dı ge ce kor ku su De lik... sız pe ri uy ku su An nem de bul dum lu ru ru...

p

An ne ci ğim gel se ne El le ri ni ver se ne Sı ca cık da da ğın la

Haydi Çocuklar Söyleyelim

18

16 *mf*
 Bir kez da ha öp se ne An ne ci ğim gel se ne El le ri ni ver se ne

19 *mp*
 Si ca cık du da ğım la Bir kez da ha öp se ne

22 *rit.*

25 *mp*
 Sü pü rür ken ye ri diz le rin... U ze rim dey di göz le rin... Gâ ven ve rir di söz le rin
a tempo
p

29
 O ğun le ri ha la öz le rin Te ni nin gü zel ko ku su Kal ma di ge ce kor ku su

Haydi Çocuklar Söyleyelim

19

32 *p*

De lik... siz pe ri uy ku su An nem de bul dam bu ru rü... An ne ci ğm gel se ne

34 *mf*

El le ri ni ver se ne Si ca cik du da ğm la Bir kez da ha öp se ne An ne ci ğm gel se ne

38 *mp*

El le ri ni ver se ne Si ca cik du da ğm la Bir kez da ha öp se ne Bir kez da ha öp se ne

rit.

2. Atatürk Haftası İçin Şarkı Önerileri

Atam (Türkmen ve Güyer, 2000)

ATAM

SÖZ-MÜZİK
ONUR YAMAN

Marş tempo

Bas tı ğın bu top rak lar sa yen de kur tul du A

tam Düş man yur du sar mış ken se nin le doğ du bu va

tan Düş man yur du sar mış ken se nin le doğ du bu va tan

Emanetine Sahibim Atam (Türkmen ve Güyer, 2000)

EMANETİNE SAHİBİM ATAM

Coşkulu Mustafa Polat

$\text{♩} = 108$

mf Sön me yen bir gü neş sin yur du mun üs tün de A tam *p* Ay dın

lık yo lun son su za ka dar da mar lar da kan la a kar il ke

ler ba na öz gü r lük ka da re ma ne tin ol du A tam

mf E ğil mez dim dik başım la gö nül ver dim hür ri ye te

f Tür ke ya ra şan gü cüm le bağ lı yım Cum hu ri ye te *p* Ay dın

lık yo lun son su za ka dar da mar lar da kan la a kar il ke

ler ba na öz gü r lük ka da re ma ne tin ol du A tam.

- 33 -

3. Dünya Çocuk Hakları Günü İçin Şarkı Önerileri

Barişa Armağan (Piji Küçük ve Deniz, 2015)

Barişa Armağan

Söz: L. Deniz
Müzik: L. Deniz-D. P. Küçük
Piyano Eşlik: D. P. Küçük

İle yaz bir gü ver cin

ha va da u çar Ka nat la rın da ba rı ın se si O be yaz gü ver cin biz ço cuk la rız

Ta ğı rız ba rı ğı ev den e va Dün ya ço cuk la rı din le yin bi zi Ka bul e din eç siz

hu di ye mi zi A ta' mız dan ar ma ğan Yır mı Üç Nü san Dün ya ço cuk la rı pay la şa lım mı?

Öi zım gü nü mız

Haydi Çocuklar Söyleyelim

46

26
 si zün gñ nñ nñz Bu rak ma yın sa kın dost e li mi zi kar deş ik kal bi miz de gñz li do ğil mi?

31
 Yurt ta dñn ya da ba rıq il kem do ğil mi? Se vi yo ruz Hint li Ra vi Shan ka rı

35
 İs pan yol Pab lo 'Yu Ma car Zol tan' ı İn ğil to re' den Den niş ve di ğer le ri

39 *f*
 Se vi yo ruz siz le ri bir kar deş gi bi bir kar deş gi bi

mf *rit*

Dünya Çocuklarının Şarkısı (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

DÜNYA ÇOCUKLARININ ŞARKISI

Söz ve Müzik: Cenan AKIN

Andante $\text{♩} = 80$
Koro *p* *mf*

1,2-Doğu dan ba tı dan gel mi şiz El e le gö nül ver mi şiz.

Solo *p* *mf*

Ku zey den, gü ney den gel mi şiz Mut lu luk bi zim dün ya mız.

Koro *mp*

Kar deş lik ba nış sev gi is te riz.

Solo *p*

Kar deş lik, ba nış, sev gi is te riz.

Allegro **Koro** $\text{♩} = 120$

p 1-Hay di gel, hay di gel, ha la ya! Ha la ya
2-Hay di gel, hay di gel ha la ya! Ha la ya

p *mf* *mf* *al Coda* Φ

Tu tu şan el ler dost o lur, dost o lur
Şar ku mız ya yıl sın dün ya ya, dün ya ya

1. *rit.....*

Dost o lur!

D.C.
(Başa dön!)

Coda Φ 2. *mf* *allargando* *Presto* *ff*

Bu dün ya ya!

4. Hayvanları Koruma Günü İçin Şarkı Önerileri

Hayvanları Sevelim (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

HAYVANLARI SEVELİM

Söz: Serkan BOZ
Müzik: Nevit KODALLI

Andante Moderato 2

Dün küçük bir kuş ağa ca kon du
Dün mi nik bir ke di ka pı ya gel di
Dün küçük bir köpek ya nı ma gel di

Ne gü zel ne gü zel ö tü yor du Git tim ev den yem ge tir dim
Ne a cı ne a cı miyav lı yor du Git tim ev den süt ge tir dim
Ne gü zel ne gü zel hav lı yor du Git tim bir ke mik ge tir dim

Ye mi ni yi yin ce uç tu git ti
Sü tü nü l çin ce kaç tı git ti
Ke mi ği yi yin ce kaç tı git ti

Küçük kuş küçük kuş yi ne gel yi ne gel Gel mi nik kuş yi ne gel
Mi nik ke di mi nik ke di yi ne gel yi ne gel Gel mi nik ke di yi ne gel
Küçük köpek küçük köpek yi ne gel yi ne gel Gel küçük köpek yi ne gel

Küçük kuş küçük kuş yi ne gel yi ne gel Gel mi nik kuş yi ne gel
Mi nik ke di mi nik ke di yi ne gel yi ne gel Gel mi nik ke di yi ne gel
Küçük köpek küçük köpek yi ne gel yi ne gel Gel küçük köpek yi ne gel

Hay van la rı çok se ve lim On la rı in cit mi ye lim

On lar bi zim dost la rı mız Sa kın in cit mi ye lim

On lar bi zim dost la rı mız Sa kın in cit mi ye lim.

Küçük Köpek (Piji Küçük ve Deniz, 2015)

Küçük Köpek

Söz: I. Deniz
Müzik: I. Deniz-D. P. Küçük
Piyano Eşlik: D. P. Küçük

♩ = 92

mf

f

mf

mp

mf

f

mp

Küçük bir köpek yol da gıdı yor Ca lız mı ca lız ye mek a rı yor

Kö mür gi bi sı yah sı yah bur kö pek Ya ki şır a dı na Ka ra bağ de sek

Küçük köpek küçük köpek pel bu ra ya Yi ye cek i şe cek ve ru yım na na

Haydi Çocuklar Söyleyelim

38

21

Kü çuk kö pek kör kü yor u zak du ru yor Çe kek ne kek gür ler la bi ze bu ki yor

23

mf *f*

29

Kü çuk kö pek kü çuk kö pek kör kü ma buz den Se ve ru buz hay van la ri a yut et me den

mp

33

Kü çuk kö pek ge li yor kuy ruk sal li yor la lak sı lak bur may la bi zi kok lu yor

37

mf *f*

Haydi Çocuklar Söyleyelim

39

5. İlköğretim Haftası İçin Şarkı Önerileri

Okul Bahçesi (Piji Küçük ve Deniz, 2015)

Okul Bahçesi

Söz-Müzik: I. Deniz
Piyano Eşlik: D. P. Küçük

♩ = 80

mf

Mer di ven den a pa... ğı tak tak i ne

mf

rim O ku lun bah çe sin... de sek sek oy na rum

mp

Bir i ki üç dört beş al tı al tı beş dört üç i ki bir Ma te ma tik

mf

de de ğün bu de ğil mi dir?

mp

O ku lun bah çe sin... de kol ko la yu rü rüm ku şun e vi

Haydi Çocuklar Söyleyelim

10

26
a ğa—cı göz ler du ru rum Cık cık cık cık cık cık cık

31
cık cık cık cık cık cık cık lı te ta bi at dor— sı bu da ğıl mı

36
dır? O kul da ki ya ğı lı bek çi

41
an la tır du rur A mı la rın da ka— lan gü zel kö yü

46
mü Hey gi di gün ler hey hey hey Hey gi di gün ler hey hey hey

Haydi Çocuklar Söyleyelim

11

51
Ta rih der si de di_ ğin bu de ğil mi dir?

56
O kul ğü nî so na_ e rer e ve dî ne rim

61
Öğ ren di ğin her şey_ den mut lu o lu rum Hah hah hah hah

66
hah hah hah hah hah hah hah hah hah hah İy te o kul ha ya_ tın

71
ken di si de ğil mi dir?

Haydi Çocuklar Söyleyelim

12

Okula Başladık (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

OKULA BAŞLADIK

Allegro (Çabuk ve Neşeli) Söz ve Müzik: Muammer SUN

$\text{♩} = 116$

O ku la baş la dık he ya O ku la baş la dık

O ku la baş la dık he ya O ku la baş la dık

Sev gi li öğ ret me nim Gü nay dın si ze

Sev gi li kar deş le rim Gü nay dın si ze

O ku la baş la dık he ya O ku la baş la dık

O yu nu sev di ren he ya Mü zi ği sev di ren

Re si mi sev di ren he ya Ya zı yı sev di ren

Ders le ri miz çok gü zel Ç a lış mak gü zel

Ders le ri miz pek gü zel Ç a lış mak gü zel

O ku lu sev di ren he ya Ya ş a mı sev di ren

O ku la baş la dık he ya O ku la baş la dık

O ku la baş la dık he ya O ku la baş la dık

Okuluma Başladım (Söz-Müzik: Ercan Mertoğlu)

OKULUMA BAŞLADIM

Söz - Müzik
Ercan MERTOĞLU

O - ku - lu - ma baş - la - dım Her gün er - ken kal - ka - rım

On - ce yü - zü - mü yi - kar Saç - la - rı - mı ta - ra - rım

Kah - val - tı - mı ya - pa - rım Diy - le - ri fır - ça - la - rım

El - bi - se - le - ri gi - yip He - men o - ku - la ku - şa - rım

Öğ - ret - me - nim çok tat - lı Me - lık mı me - lık

Ar - ka - daş - la - rım da var Hep - sı bir ça - çek

O - yun - lar - la sar - kı - lar - la Biz eğ - le - ni - riz

Öğ - ret - me - nim biz se - ni Pek çok se - ve - riz

3

6. Kızılay Haftası İçin Şarkı Önerileri

Kızılay (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

KIZILAY

Tempo: ♩ = 102 (Yürüyüş)
♩ = 76 (Tören)

Söz ve Müzik: Nevit KODALLI

f Yok sul lara yar dım e____den İn san lığa hız met ve____ren

Ka ra gün le rin dos____tu Kı zı lay dır Kı zı lay

Ka ra gün le rin dos____tu Kı zı lay dır Kı zı lay

Yur du muz da dep rem o lur sa Bir böl ge yi sel ler ba sar sa

Hı zır gi bi ye ti____şir Ko şar im da da Kı zı lay

Hı zır gi bi ye ti____şir Ko şar im da da Kı zı lay

cresc. sempre
mf O dur sa vaş gün le rin de cep he ler de sı per ler de

Kur şun lar bom ba lar ya ğar ken ya ra lı la rın ba şın da____

Kur şun lar bom ba lar ya ğar ken Ya ra lı la rın ya nın da *allarg.*

in tempo
Yar dım etmek Kızı la ya Bu biz le re yurt daş lık bor cu dur

Ka ra gün le rin dos tu na Ka nat ger mek tüm u lus ca

Ka ra gün le rin dos tu na Kızı la ya Kızı la ya

Kızı la ya Kızı la ya.

7. Orman Haftası İçin Şarkı Önerileri

Orman (Söz-Müzik: Cenan Akın)

Orman

Allegro $\text{♩} = 100$ Söz-Müzik-Piyano Eşliği: Cenan Akın

mf *f* *p.* *cresc.* *f* *sol. o.* *p.*

1. Or man ne güzel yem yeşil! Ha yat veriyor biz lere, A-
 2. Toprak bereket dol malı! — Yurt yemyeşil kal malı, Gö-
 (13)

cresc. *f*

ğac lar, böcek ler, - uçur kuş lar.
nül ler de mutlu luk, neşe ol ma lı.

mf Koro

1. Or man ne güzel yem yeşil! İla yat veriyor biz le re, A-
2. Toprak bereket dol malı! Va tan yemiyeşil kal malı! Gö-

mp

cresc. *f*

1. ğac lar, böcek ler uçur kuş lar!
2. nül ler de mutlu luk' neşe ol ma lı!

Or man se veni se ve riz , Or man değeri bi li riz, A-

ğaç lar bi zim dir sonsuz sev gi mi z. *molto rit.*

a tempo
Or man su ların kay na ğı , Or man ya şa tır to pra ğı,

315

p *cresc.*

Yaşarsa orman yaşıyor insan, Yaşarsa orman yaşıyor insan,

f *allarg.* *fp*

Yurt yaşıyor, Yurdum yaşıyor

f *dim.*

o tempo *mp*

Orman ne güzel yem yeşil, Ha yat veriyor bizlere, A-

mp

gaf lar, böcek ler, uçur kuş lar.

KORD mf
Orman seveni seve riz, Orman değeri bi li riz, Fi'

poco allarg.
dan lar bi zim dir sansuz sev gi mi z. Hey!

[DC 834]
SON

8. Öğretmenler Günü İçin Şarkı Önerileri

Öğretmenler Günü Marşı (Söz-Müzik: İbrahim Artar)

ÖĞRETMENLER GÜNÜ MARŞI

♩ = 112
MARŞ

SÖZ : İBRAHİM ARTAR

mf Dom Sol7 Dom Sol7 Dom Sol7
KUTLU OL SUN GÜ NÜ MÜZ AR ŞA ÇIK SIN Ü NÜ

Dom Fam Dom Sol7 Mib Sib Mib Sol7
MÜZ ÇALIŞMAKTIR ÜL KÜ MÜZ ÇÜNKÜ A TATÜRKÇÜ

Dom *p* Do
YÜZ YO LU MUZ O NUN YO LU İL Mİ

Fa *f* Sol7 Fa Do
MİZ ON LA DO LU, ÇAĞDAŞ UYGARLIK LA RIN BİZDE

1 Sol7 Do 2 Sol7 Do
DİR A ÇAN KO LU DİR A ÇAN KO LU

2-UZAK DEĞİL O GÜNLER, HEPİMİZ MUTLU OLUR.
AMACIM BU TÜRKİYEM, EN BÜYÜK ULUS OLUR.
YOLUMUZ ONUN YOLU, İLMİMİZ ONLA DOLU.
ÇAĞDAŞ UYGARLIKLARIN, BİZDEDİR AÇAN KOLU.

9. Trafik ve İlk Yardım Haftası İçin Şarkı Önerileri

(TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

TRAFİK ŞARKISI

Söz: Nuriye TAVİLOĞLU
Müzik: İstemihan TAVİLOĞLU

♩ = 84

3

Tak si ler__ ve kamyon lar__ Dolmuş lar o to büs ler
Ge mi ler__ ve mo tor lar__ ka yık lar ça ta na lar

Yol lar da__ cad de ler de tı ra fi ğe çı kar lar
De niz de__ ne hir ler de tı ra fi ğe çı kar lar

2

Düt düt düt düt düt
Vut vut vut vut vut

1-Po lis am ca ge li yor Düt düt düt düt düt
Dü dü ğü nü ça lı yor
2-Bak bir ge mi ge li yor Vut vut vut vut vut
Dü dü ğü nü ça lı yor

1-Herkes o na u yu yor İn san lar__ tı ra fik te Çok dik kat li
Ge çit ler den ge çi yor İn san lar__ tı ra fik te Çok dik kat li
2-İs ke le de yol cu lar
Tur ni ke den ge çi yor

FINE
Da capo al fine

o lun ca u yun ca ku ral la ra Mut lu ha yat ya şar lar
o lun ca u yun ca ku ral la ra Mut lu ha yat ya şar lar

10. Tutum Yatırım ve Türk Malları Haftası

Tutumlu Ol (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

TUTUMLU OL

Söz ve Müzik: Yalçın TURA

Allegro ♩ = 132-144

Tutumlu ol, e me ği koru; Tutumlu ol, de ğe ri ta nı. Tutumlu ol,
ta sar ruf et. Tu tum lu ol, ken di ne yet.
Bu gün e lin de ki ni, Ya rın a ra ya bi lir sin.
Bugün bul du ğu nu, Ya rın bu la mı ya bi lir sin.
Har vu rup har man sa vur ma, Ha zı ra da ğ da yan maz.
Dü şün me den har ca ma, E lin de bir şey kal maz.
Ye tiş tir mek zor! Yok et mek ko lay;
Bi rik tir mek zor! Tü ket mek ko lay.
Tu tum lu ol, e me ği ko ru; Tu tum lu ol, de ğe ri ta nı.
Tu tum lu ol, ta sar ruf et. Tu tum lu ol, ken di ne yet.
Bu gün e lin de ki ni, Ya rın a ra ya bi lir sin.

Bu gün bul du ğu nu, Ya nın bu la mı ya bi lir sin.

Bir ye miş kaç da ki ka da ye nir?

Ye tiş me si kim bi lir kaç ay is ter?

Bir a ğaç kaç yıl da ge li şir?

Ke sil me si bir kaç da ki ka sū rer.

Ye tiştir mek zor! Yok et mek ko lay;

Bi rık tir mek zor! Tū ket mek ko lay.

Tu tum lu ol, e me ği ko ru; Tu tum lu ol, de ğe ri ta nı.

Tu tum lu ol, ta sar ruf et. Tu tum lu ol, ken di ne yet.

Bu gün e lin de ki ni, Ya nın a ra ya bi lir sin.

Bu gün bul du ğu nu, Ya nın bu la mı ya bi lir sin.

Tu tum lu ol. Tu tum lu ol. Tu tum lu ol.

Yerli Malı (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

YERLİ MALI

Allegro Söz ve Müzik: Cenan AKIN

Yer li ma lı kul lan ma lı, Yer li ma lı kul lan ma lı

Yer li ma lı kul lan ma lı, Yer li ma lı

Yer li ma lı Yurdun ma lı Yurt ma lı, İş çimizin ü ret ti ği Bil gi be ce ri kat tı ğı,

kull an ma lı Yer li ma lı Yurdun ma lı Yurt ma lı, İş çimizin ü ret ti ği, Bil gi be ce

Yer li ma lı kul lan ma lı, kull an ma lı yız! Yer li ma la gü ven me li yız!

ri kat tı ğı, Yer li ma lı kull an ma lı kull an ma lı yız Yer li ma la gü ven me li

Yer li mal la ö vün me li yız! De ğ er len sin yurttaş e me ğ i

yız! Yer li mal la ö vün me li yız! De ğ er len sin yurttaş e me

Dahadazen gin ol sun Tür kiye. *p* Tür kiye Türk Yurdu! Türk Yur du!

gi Dahada zen gin ol sun Tür kiye Tür ki ye Türk Yur du Türk Yur du!

mf Lay lay lay lalalay, *p* Lay lay lay lalalay, *cresc.* Laylay lalalay, Lay lay lay lalalay, Laylay lalalay,

p Lay la la lay, La la lay, la la lay, la la lay lay! *f* Lay, lay, *cresc. ff* la la lay!

11. Yeşilay Haftası

Dumansız Yaşam (Piji Küçük ve Deniz, 2015)

Dumansız Yaşam

Söz: İ. Deniz
Müzik-Piyano Eşlik: D. P. Küçük

$\text{♩} = 208$

mf

Öf öf öf pof pof pof ne kö tü bir ko ku Bül me mek de

mp

11

İl öğ ren me mek a yıp A zı bi le

16

ha yat ka rar tar Si ga ra iç mek sağ lı ja za rar

21

da

mf

Haydi Çocuklar Söyleyelim

34

26
 Çıf çıf çıf pöf pöf pöf güz gözü güze mi yör... El bi su nız

31
 ko ku yor çıf pöf ne lo tu... Far mak la ri nız

36
 sol muş yap rak gi bi... Dış lu ri nız sa... ri sı ga ra dan bel

41
 lu...

46
 Çıf çıf çıf pöf pöf pöf ne fes a lın mı yör... An ne miz

Haydi Çocuklar Söyleyelim

35

31

ba ha mız öğ ret men le ri mız Te miz ha va

36

dol un ci ge ri mız Si ga ra so lu mak is te mi yo ruz

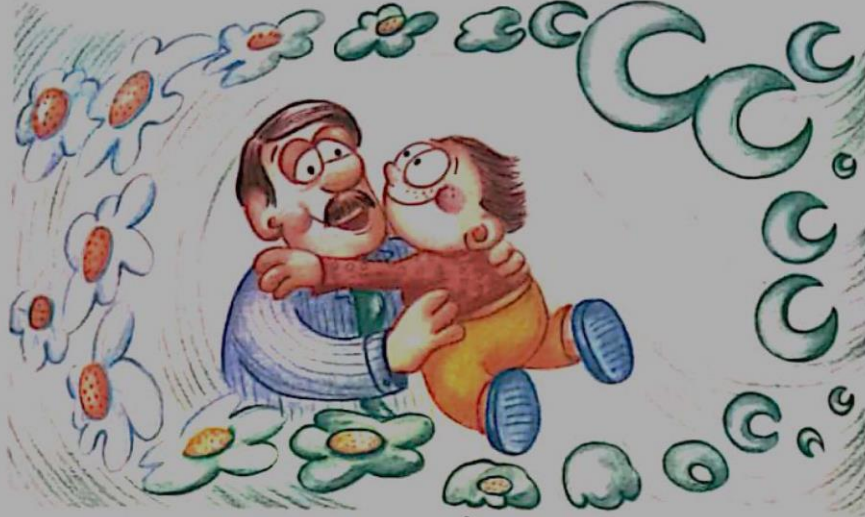
61

f *rit*

biz Si ga ra so lu mak is te mi yo ruz biz *rit*

mf

Yeşilay (TRT Çocuk Şarkıları Kitabı, 2005)

YEŞİLAY

con tristeza (kederli) ♩ = 80

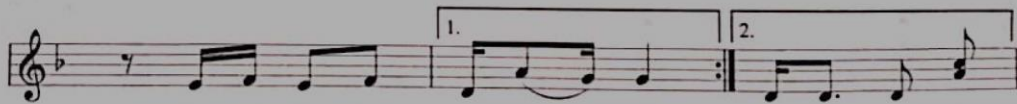
Söz ve Müzik: Erol ERDİNÇ

Kü çü cük ken be ni ne çok se ver din
U nu ta mam ben o gü zel gün le ri

Ku ca ğı na a lır şar kı söy ler din Şim di ar tık iç ki si ga ra
Söy le di ğin sev gi do lu söz le ri Şim di ar tık iç ki ve ku mar

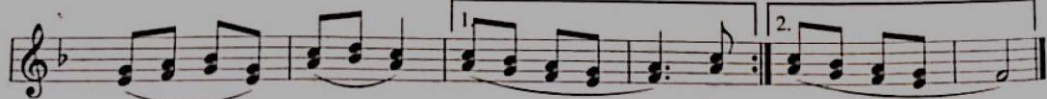

Se ni biz den a yır dı a yır dı Ca

nım be nim ba ba cı ğım sen Ye şil ay cı ol

Da Capo

Can yol da şı Ye şil ay se ni bek li yor Ca se ni bek li yor